

STEDENBOUW
LANDSCHAP
RUIMTELIJKE ORDENING

WITPAARD

2166-22

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
HAAKSBERGEN

GEMEENTE HAAKSBERGEN

COLOFON

Plannaam	Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen
Plannummer	NL.IMRO.0158.BP1036-0007
Datum	mei 2012
Status	Ontwerp
Opdrachtgever	Gemeente Haaksbergen Postbus 102 7483 PG Haaksbergen contactpersoon: de heer J.A. Janssen
Projectteam Witpaard	Marjan van den Bosch Ingrid Hulshof
Projectnummer	120158304

Inhoudsopgave

Toelichting	7
Hoofdstuk 1 Inleiding	9
1.1 Algemeen	9
1.2 Begrenzing plangebied	9
1.3 Planproces en communicatie	9
1.4 De bij het plan behorende stukken	10
1.5 Opzet van de toelichting	10
1.6 SVBP 2008	10
1.7 Milieueffectrapportage (mer)	11
Hoofdstuk 2 Beleidskader	13
2.1 Algemeen	13
2.2 Rijksbeleid	13
2.3 Provinciaal beleid	17
2.4 Waterschapsbeleid	28
2.5 Regionaal beleid	29
2.6 Gemeentelijk beleid	29
Hoofdstuk 3 Milieueffectrapportage	39
3.1 Algemeen	39
3.2 Proces	39
3.3 Inhoud van het milieueffectrapport	40
3.4 Het milieueffectrapport	41
3.5 Conclusie	49
Hoofdstuk 4 Onderzoek	51
4.1 Algemeen	51
4.2 Landbouw	51
4.3 Wonen	54
4.4 Zomerhuizenproblematiek	55
4.5 Niet-agrarische bedrijvigheid	56
4.6 Recreatie en toerisme	56
4.7 Natuur en landschap	56
4.8 Bodem	58
4.9 Cultuurhistorie en archeologie	60
4.10 Landgoederen	61
4.11 Waterhuishouding	62
4.12 Overig	63
Hoofdstuk 5 Beleidsuitgangspunten	67
5.1 Inleiding	67
5.2 Agrarische bedrijvigheid	67
5.3 Paardenhouderijen	70
5.4 Bijzondere teelten	71
5.5 Vrijkomende agrarische bebouwing en "Rood voor Rood"	72
5.6 Niet-agrarische bedrijven	73
5.7 Horeca	75
5.8 Wonen	75
5.9 Recreatie en toerisme	78
5.10 Landgoederen	79
5.11 Natuur en landschap	81
5.12 Archeologie	82
5.13 Water	82
5.14 Infrastructuur	83

5.15	Ruimtelijke ordening en milieu	83
5.16	Beeldkwaliteitsplan	92
5.17	Retrospectieve toets	93
Hoofdstuk 6 Gebiedsbestemmingen		95
6.1	Algemeen	95
6.2	Visie op de gebiedsbestemmingen	95
6.3	Toelichting op de gebiedsbestemmingen	95
Hoofdstuk 7 Toelichting op de planregels		99
7.1	Inleiding	99
7.2	Nadere toelichting op de planregels	100
7.3	Implementatie Omgevingsvisie en -verordening Overijssel	111
Hoofdstuk 8 Uitvoering en handhaving		116
8.1	Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (voorheen: aanlegvergunning)	116
8.2	Keur Waterschap	118
8.3	Economische uitvoerbaarheid	119
8.4	Handhaving	120
Hoofdstuk 9 Inspraak en overleg		123
9.1	Inspraak	123
9.2	Overleg	123
Bijlagen bij toelichting		
Bijlage 1	Situering plangebied	
Bijlage 2	Buurserzand en Haaksbergerveen	
Bijlage 3	Witte Veen	
Bijlage 4	Ligging Ecologische Hoofdstructuur	
Bijlage 5	Reconstructiezonering	
Bijlage 6	Ligging LOG-gebied Haaksbergen	
Bijlage 7	Landschapsvisie	
Bijlage 8	Keuzedocument Recreatieobjecten	
Bijlage 9	Landschapstypen	
Bijlage 10	Bodemkaart	
Bijlage 11	Archeologische verwachtingskaart	
Bijlage 12	Monumentenlijst	
Bijlage 13	Landbouw	
Bijlage 14	Raadsvoorstel Keuzedocument	
Bijlage 15	Bijzondere situaties	
Bijlage 16	Waterlopen	
Bijlage 17	Veiligheidszone Alsteedseweg	
Bijlage 18	Veiligheidszone Eibergsestraat	
Bijlage 19	Stroomschema aanvraag omgevingsvergunning	
Bijlage 20	Gebiedsbestemmingen	
Bijlage 21	Het Keur	
Bijlage 22	Nota Inspraak en Overleg	
Bijlage 23	Milieueffectrapportage	
Bijlage 24	Passende beoordeling	
Bijlage 25	Welmerweg 4 / Kalkdijk ong.	
Bijlage 26	Benteloseweg 13	

Regels	127
Hoofdstuk 1 Inleidende regels	129
Artikel 1 Begrippen	129
Artikel 2 Wijze van meten	140
Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels	141
Artikel 3 Agrarisch	141
Artikel 4 Agrarisch - Agrarisch bedrijf	151
Artikel 5 Agrarisch - Kwekerij	168
Artikel 6 Agrarisch - Paardenhouderij	175
Artikel 7 Agrarisch met waarden - Landschap	182
Artikel 8 Agrarisch met waarden - Natuur en Landschap	190
Artikel 9 Bedrijf	197
Artikel 10 Bedrijf - Nutsvoorziening	205
Artikel 11 Bedrijf - Waterzuiveringsinstallatie	206
Artikel 12 Bos	207
Artikel 13 Cultuur en Ontspanning	210
Artikel 14 Detailhandel	212
Artikel 15 Detailhandel - Tuincentrum	215
Artikel 16 Horeca	219
Artikel 17 Maatschappelijk	223
Artikel 18 Maatschappelijk - Begraafplaats	227
Artikel 19 Natuur	229
Artikel 20 Recreatie - Recreatiewoning	232
Artikel 21 Recreatie - Verblijfsrecreatie	234
Artikel 22 Sport	239
Artikel 23 Sport - Manege	242
Artikel 24 Verkeer - 2	246
Artikel 25 Verkeer - 3	247
Artikel 26 Verkeer - 4	248
Artikel 27 Verkeer - Railverkeer	249
Artikel 28 Verkeer - Verblijfsgebied	250
Artikel 29 Water	251
Artikel 30 Wonen	253
Artikel 31 Wonen - Landhuis	264
Artikel 32 Leiding	268
Artikel 33 Waarde - Archeologie	270
Artikel 34 Waarde - Landgoed	272
Artikel 35 Waterstaat - Waterbergingsgebied	273
Hoofdstuk 3 Algemene regels	275
Artikel 36 Antidubbeltelregel	275
Artikel 37 Algemene bouwregels	276
Artikel 38 Algemene gebruiksregels	277
Artikel 39 Algemene aanduidingsregels	279
Artikel 40 Algemene afwijkingsregels	281
Artikel 41 Algemene wijzigingsregels	282
Artikel 42 Algemene procedureregels	283
Artikel 43 Overige regels	284
Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels	285
Artikel 44 Overangsrecht	285
Artikel 45 Slotregel	286
Bijlagen bij regels	287
Bijlage 1 Beplantingsplan Landgoed Eppenzolder	289
Bijlage 2 Landschappelijke inpassing Smitterijweg 8	291
Bijlage 3 Rood voor Rood en VAB beleid 2011	293
Bijlage 4 Staat van bedrijfsactiviteiten	295

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Algemeen

Het geldende bestemmingsplan "Buitengebied" dateert van het jaar 2000 en vraagt dus om een integrale herziening. Bovendien heeft de gemeente Haaksbergen met de Provincie Overijssel een convenant gesloten inzake het actualiseren en digitaliseren van bestemmingsplannen.

Sinds de vaststelling van het geldende bestemmingsplan "Buitengebied" hebben daarnaast op diverse beleidsterreinen wijzigingen en vernieuwingen plaatsgevonden. De belangrijkste redenen voor de integrale herziening zijn:

- een actualisatie van de momenteel geldende plannen voor het buitengebied;
- aanpassing aan de feitelijke (mits gewenste) situatie;
- de verplichting vanuit de Wet ruimtelijke ordening om eens in de tien jaar een bestemmingsplan te herzien;
- de vaststelling van het Reconstructieplan Salland-Twente;
- de vaststelling van de Omgevingsvisie Overijssel en Omgevingsverordening Overijssel.

Bij het opstellen van deze integrale herziening van het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" is inhoudelijk rekening gehouden met:

- beleidsnota's en visies op landelijk, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau;
- recente ontwikkelingen in het plangebied;
- de uitspraken van de Raad van State en de besluiten van de Gedeputeerde Staten van Overijssel met betrekking tot het bestemmingsplan "Buitengebied", dat in 2000 is vastgesteld door de raad;
- nieuwe eisen ten aanzien van de vormgeving van een bestemmingsplan. Hiermee wordt bedoeld op de gestandaardiseerde voorschriften en digitale plankaarten, gebaseerd op objectgerichte vlakken en voorzien van een codering zoals omschreven in de Standaard Vergelijkbaarheid Bestemmingsplannen (SVBP, zie ook paragraaf 1.6).

1.2 Begrenzing plangebied

Het plangebied beslaat het totale buitengebied van de gemeente Haaksbergen (zie Bijlage 1 Situering plangebied). De kernen zijn buiten het plangebied gelaten. Dit geldt eveneens voor het gebied dat bekend staat als "Scholtenhagen-Watermolen" en het bedrijventerrein "Stepelerveld". Hiervoor gelden afzonderlijke bestemmingsplannen.

1.3 Planproces en communicatie

Bij de start van het project is een ambtelijke projectgroep geformeerd, die het planproces heeft begeleid. De (tussentijdse) resultaten van het onderzoek, de inventarisatie, de beleidsvorming en de uitwerking in de verbeelding en planregels zijn in de projectgroep besproken.

Tijdens het planproces is tevens aandacht besteed aan het creëren van maatschappelijk draagvlak en de daarvoor noodzakelijke communicatie met belanghebbenden. Er is een 'gebiedscommissie landelijk gebied Haaksbergen' in het leven geroepen waarin organisaties en instellingen zijn vertegenwoordigd die zijn betrokken bij en een rol spelen in het landelijk gebied.

Gedurende het proces is een aantal nieuwsbrieven verschenen, welke is verspreid onder de instanties van het buitengebied. Hierin werd de stand van zaken gegeven van het project.

In het kader van de inventarisatie van de (agrarische) bedrijven in het buitengebied is, voorafgaand aan het opstellen van het voorontwerp, een enquête verspreid onder eigenaren van (agrarische) bedrijven. Ondanks dat niet alle aangeschrevenen hebben gereageerd, heeft deze enquête een duidelijk beeld geschetst van de omvang van het merendeel van de (agrarische) bedrijven in het buitengebied.

1.4 De bij het plan behorende stukken

Het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" bestaat uit de volgende stukken:

- toelichting en bijlagen;
- planregels en bijlagen;
- verbeelding (tek.nr. NL.IMRO.0158.BP1036-0007).

Op de verbeelding zijn de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden en opstellen aangegeven. In de planregels zijn de regels en bepalingen opgenomen, teneinde de uitgangspunten van het plan zeker te stellen. Daarbij is de nodige flexibiliteit ingebouwd, zodat de in de planperiode te voorziene ontwikkelingen, die een aanpassing van het plan vereisen, planologisch gezien op een relatief eenvoudige wijze kunnen worden gerealiseerd.

1.5 Opzet van de toelichting

De toelichting is na dit inleidende hoofdstuk als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 schetst het ruimtelijk beleidskader voor het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen". Ingegaan wordt op het ruimtelijk relevante beleid van het rijk, de Provincie Overijssel, het waterschap en de gemeente Haaksbergen. Hoofdstuk 3 doet verslag van het verrichte onderzoek naar de bestaande situatie en toekomstige ontwikkelingen op diverse terreinen (landbouw, natuur- en landschap, recreatie en toerisme).

Hoofdstuk 4 bevat de gemeentelijke beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan het bestemmingsplan. Vervolgens worden in hoofdstuk 5 de gebiedsbestemmingen omschreven. Hoofdstuk 6 en 7 bestaat uit een toelichting op achtereenvolgens de planregels en de uitvoering en handhaving van het plan. Hoofdstuk 8 tenslotte bevat de resultaten van de inspraak en het gevoerde vooroverleg.

1.6 SVBP 2008

De Standaard Vergelijkbaarheid Bestemmingsplannen 2008 is ontwikkeld om bestemmingsplannen tussen verschillende overheden en instanties uit te kunnen wisselen. Doordat gebruik wordt gemaakt van dezelfde systematiek om verbeeldingen te tekenen en planregels op te stellen, vindt een uniformering van bestemmingsplannen plaats. Daarnaast kunnen de bestemmingsplannen eenvoudiger digitaal worden uitgewisseld.

Dit bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" is opgesteld met inachtneming van de laatste ontwikkelingen met betrekking tot het opstellen en de uitwisselbaarheid van digitale bestemmingsplannen.

1.7

Milieueffectrapportage (mer)

Sinds september 2006 is de Europese Richtlijn voor de strategische Milieubeoordeling doorvertaald in de Nederlandse wetgeving. De Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage zijn daarmee en met de bijbehorende wijzigingen, aangepast aan de Europese wetgeving. Dit kan in een aantal gevallen grote gevolgen hebben voor ruimtelijke plannen. Plannen die in het verleden niet mer-plichtig waren, moeten nu soms een procedure voor een mer doorlopen.

Het doel van de nieuwe regelgeving is om in een vroeg stadium en op strategisch niveau het milieu in plannen en besluiten over die plannen te betrekken. De doorvertaling van deze Europese richtlijn houdt in dat voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen een plan-mer moet worden opgesteld. Het gaat daarbij om de volgende plannen:

- A. Plannen die het kader vormen voor toekomstige mer(boordelings)plichtige activiteiten, zoals bedoeld in onderdeel C en D van het Besluit milieueffectrapportage 1994, en/of:
- B. Plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van artikel 19f, lid 1 van de Natuurbeschermingswet.

Ad A.

Een milieueffectrapportage (m.e.r.) moet dus worden gemaakt voor elk plan dat het kader vormt voor mogelijke m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten, zoals de ontwikkeling van grote varkens- of kippenhouderijen. Als het plan maar kaderstellend is voor activiteiten met (mogelijk) grote milieugevolgen. Dat kaderstellende karakter moet – volgens de commissie mer – in de breedste zin van het woord worden opgevat, dus uitgaan van de maximale mogelijkheden die een plan in theorie biedt. Het Besluit milieueffectrapportage geeft aan welke plannen en besluiten m.e.r.(beoordelings)plichtig zijn.

Ad B.

Ook moet een initiatiefnemer een mer maken wanneer een passende beoordeling ten aanzien van een Natura 2000-gebied noodzakelijk is. Het gaat in dat geval om plannen die significante effecten kunnen hebben op een Natura 2000-gebied.

Voor het buitengebied van Haaksbergen geldt dat er mogelijkheden voor een aantal m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten zijn opgenomen in het bestemmingsplan, zoals bijvoorbeeld het toestaan van uitbreidingen van de intensieve veehouderij.

In de gemeente zijn de volgende gebieden als Natura 2000-gebied aangewezen: het "Buurserzand en Haaksbergerveen" en het "Witte Veen".

In de m.e.r. moet tevens rekening worden gehouden met Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente Haaksbergen. Het betreft hier het Habitatgebied Teeselinkven in de gemeente Berkelland en het Natuurbeschermingswetgebied Boddenbroek in de gemeente Hof van Twente.

De m.e.r. toetst de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt aan de milieueffecten. In deze toelichting zijn in Hoofdstuk 3 de belangrijkste conclusies uit de m.e.r. verwoord. Bij de behandeling van de zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan vindt een integrale belangenafweging plaats, waarbij ook rekening wordt gehouden met de resultaten van de m.e.r. Het volledige milieueffectrapport en de bijbehorende passende beoordeling zijn opgenomen in Bijlage 23 en Bijlage 24 en worden samen met het bestemmingsplan ter visie gelegd.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Algemeen

In de keuze van het op te stellen ruimtelijk beleid dient een gemeente rekening te houden met het door hogere overheden geformuleerde beleid. Dit speelt bijvoorbeeld een voorname rol bij 'bovengemeenschappelijke' belangen, zoals bijzondere natuurlijke of landschappelijke waarden. In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens ingegaan op het ruimtelijk relevante rijks-, provinciaal en regionaal beleid. Daarna komt het gemeentelijk beleid aan de orde.

2.2 Rijksbeleid

Op rijksniveau zijn voor het landelijk gebied de volgende beleidsdocumenten van belang: de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, de Agenda Vitaal Platteland, de Natuurbeschermingswet 1998 en de nota Waterbeheer in de 21^e eeuw.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de nationale Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. Deze vervangt onder andere de Nota Ruimte.

De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat van invloed zijn op de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. De Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) is de ministeriële regeling. Op 30 december 2011 zijn het Barro en de Rarro in werking getreden.

Met de Structuurvisie zet het kabinet het roer om in het nationale ruimtelijke beleid. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

De nationale belangen zijn:

1. Een excellent en internationaal bereikbaar vestigingsklimaat in de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren. Ten noorden van de gemeente ligt de stedelijke regio Twente met topsectoren en een excellent vestigingsklimaat.
2. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen. In het plangebied zijn olieleidingen aanwezig.
3. Efficiënt gebruik van de ondergrond. Voor delfstoffen is in het plangebied conventionele steenkoolwinning mogelijk.
4. Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's. Ingezet wordt op een veilige en gezonde woon- en werkomgeving.
5. Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten. Voor de cultuurhistorische kwaliteiten zijn in het plangebied een aantal rijksmonumenten aanwezig. Voor de natuurlijke kwaliteiten liggen in het plangebied de Ecologische Hoofdstructuur en de Natura 2000-gebieden Buurserzand en Haaksbergerveen en Witte Veen.
6. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten.

7. Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten. Het plangebied ligt in de laagvliegroute voor jachtvliegtuigen. Daarnaast maakt het plangebied onderdeel uit van het radarverstoringgebied.
8. Zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

Op het gebied van leefbaarheid en veiligheid is de ambitie dat Nederland in 2040 zijn inwoners een veilige en gezonde leefomgeving biedt met een goede milieukwaliteit, zowel in stedelijk als landelijk gebied.

In het voorliggende bestemmingsplan is voor de belangen van natuur een regeling opgenomen en daardoor gewaarborgd. In de volgende hoofdstukken is reeds uitgebreid aandacht besteed aan de cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van het plangebied en op welke wijze daarmee in het bestemmingsplan wordt omgegaan.

In verband met de laagvliegroute zijn geldt een beperking voor de bouwhoogtes. Die zijn echter geen probleem voor het voorliggende bestemmingsplan, omdat de toegestane bouwhoogtes in dit plan ver beneden de bovenkant van de beperking blijft. In het bestemmingsplan is voor de laagvliegroute een aanduiding opgenomen.

Binnen het radarverstoringgebied moet een radarverstoringsonderzoek worden uitgevoerd voor nieuw te bouwen gebouwen en overige bouwwerken die hoger zijn dan de bijbehorende hoogtebeperking. In dit geval is de hoogtebeperking 85 meter boven NAP. Het voorliggende bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden voor objecten hoger dan 85 meter. Er is dan ook geen aanleiding om deze zone in het bestemmingsplan op te nemen.

Bij de ontwikkelingsmogelijkheden die het voorliggende bestemmingsplan biedt, moet rekening worden gehouden met de diverse omgevingsaspecten.

Agenda Vitaal Platteland

De Agenda Vitaal Platteland (AVP) is een integrale visie van het rijk op het platteland. De nota is tegelijk met de Nota Ruimte aan de Tweede Kamer aangeboden. De AVP gaat uit van een integraal perspectief en gaat het in op de economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten van het platteland. Aan de hand van de thema's 'verbreding van de landbouw', 'leefbaarheid', 'natuur en landschap' en 'milieukwaliteit' wordt de rijksvisie geformuleerd. In het algemeen wil het kabinet het beleid voor het landelijk gebied sturen op hoofdlijnen en niet meer regelen dan strikt noodzakelijk is. Het rijk voert alleen specifiek beleid op bepaalde terreinen zoals de Ecologische Hoofdstructuur en de Nationale Landschappen. Integratie en uitvoering van het beleid dienen op gebiedsniveau plaats te vinden. De overheid wil ruimte scheppen voor investeringen in groen en groene diensten door vermindering van regelgeving.

Ten aanzien van natuur en landschap wil het kabinet de mogelijkheden verruimen om het platteland te 'belevén'. Hiertoe dient de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor recreatie en toerisme in het agrarisch cultuurlandschap te worden verbeterd. Ontwikkelingen in het landelijk gebied dienen zodanig te worden begeleid dat kwaliteit ontstaat, gebaseerd op een goed evenwicht tussen ecologische, economische en esthetische aspecten van het landschap. Het blijft de taak van de rijksoverheid om de Ecologische Hoofdstructuur te versterken.

Natuurbeschermingswet 1998

Vanaf oktober 2005 vindt de gebiedsbescherming in Nederland plaats via de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet kent de volgende beschermde gebieden:

- a. de Natura 2000-gebieden (vogel- en habitatrichtlijngebieden);
- b. Beschermde Natuurmonumenten;
- c. de Ecologische Hoofdstructuur.

Natura 2000-gebieden

Voor beschermde Natura 2000-gebieden geldt dat er voor projecten en handelingen geen verslechtering van de kwaliteit van de habitats of een verstorend effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen mag optreden. Binnen de Natura 2000-gebieden zijn de Vogel- en Habitatrichtlijnen te onderscheiden. De Vogelrichtlijn, welke is vastgesteld in 1979, is een regeling van de Europese Unie (EU) die tot doel heeft alle in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de EU te beschermen. De lidstaten van de EU zijn verplicht voor alle vogelsoorten die in hun land leven, leefgebieden van voldoende grootte en kwaliteit te beschermen. De Europese Habitatrichtlijn beoogt de biologische diversiteit te waarborgen door het in stand houden van de natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en de wilde flora en fauna. De Habitatrichtlijn is gericht op de bescherming van soorten en natuurlijke habitats. Hiervoor zijn eveneens speciale beschermingszones aangemerkt.

Binnen de gemeente Haaksbergen zijn het Buurserzand en Haaksbergerveen (zie Bijlage 2 Buurserzand en Haaksbergerveen) en Witte Veen (zie Bijlage 3 Witte Veen) als vogel- en habitatrichtlijngebied aangewezen. In de directe omgeving van de gemeente Haaksbergen bevinden zich het Teeselinkven (gemeente Berkelland) en het Boddenbroek (gemeente Hof van Twente).

Beschermde Natuurmonumenten

Beschermde Natuurmonumenten hebben als doel om gebieden met een natuurwetenschappelijke of landschappelijke betekenis te vrijwaren van ingrepen. Het kan gaan om gebieden met zeldzame plant- en/of diersoorten, maar ook om gebieden die door hun ontstaansgeschiedenis, bodemopbouw of landschappelijke schoonheid waardevol zijn. Door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit zijn er in de gemeente Haaksbergen geen Beschermde Natuurmonumenten aangewezen. Het nabijgelegen Boddenbroek (gemeente Hof van Twente) is wel een Beschermde Natuurmonument, dat invloed kan hebben op het grondgebied van de gemeente Haaksbergen.

Ecologische Hoofdstructuur

Uitgangspunt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van een zo groot mogelijke verscheidenheid van de in het wild levende dieren en plantensoorten als wel elementen van ecosystemen. De EHS bestaat uit een groot aantal natuurgebieden. Om deze natuurgebieden te verbinden tot een samenhangend geheel worden er ook nieuwe natuurgebieden en (robuuste) verbindingzones ontwikkeld.

De Provincie Overijssel heeft de natuurwaarden in Overijssel begrensd in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). De PEHS bestaat uit natuur- en bosgebieden, water, te ontwikkelen natuurgebieden, beheersgebieden, verbindingzones en afrondingsgebieden.

Uitgangspunt is het handhaven van rust en het tegengaan van verstoring en versnippering door het weren van grootschalige nieuwe ontwikkelingen in de PEHS.

De PEHS binnen de gemeente Haaksbergen is grofweg gelegen in de zuidoostelijke helft van het gemeentelijk grondgebied (omgeving Buurserbeek en heide/bosgebieden Buurserzand en Haaksbergerveen, Witte Veen). Zie ook Bijlage 4 Ligging Ecologische Hoofdstructuur.

De provincie is bezig met de herbegrenzing van de EHS. De herijkte EHS wordt planologisch vastgelegd als onderdeel van de actualisatie van de Omgevingsvisie Overijssel.

Waterbeheer in de 21^e eeuw

Sinds 2000 is de Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Deze Europese richtlijn streeft naar duurzame en robuuste watersystemen en is gericht op zowel oppervlaktewater als grondwater. De KRW gaat uit van *standstill*: de ecologische en chemische toestand van het grond- en oppervlaktewater mag vanaf 2000 niet verslechteren. Andere belangrijke uitgangspunten uit de KRW zijn een brongerichte aanpak en "de vervuiler betaalt".

In de periode tot 2009 zijn de ecologische doelen voor waterlichamen opgesteld en vastgesteld. De doelen moeten in 2015 gerealiseerd zijn. Doelen mogen onder bepaalde voorwaarden ook later gehaald worden of worden bijgesteld. Voor beschermde gebieden (onder andere Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, maar ook zwemwateren) kan echter niet van de deadline van 2015 afgeweken worden. Hoewel de uiteindelijke chemische normen en ecologische doelstellingen nu nog niet bekend zijn, is de verwachting dat aanscherping van de huidige maatregelen die gemeenten en andere partijen genomen hebben, nodig zal zijn.

Om voldoende aandacht voor waterkwantiteit, maar ook waterkwaliteit in de ruimtelijke plannen te garanderen, is de watertoets in het leven geroepen. Doel van de watertoets is het eerder en explicieter in het planproces betrekken van water. Hiertoe hebben rijk, provincies, gemeenten en waterschappen een Bestuurlijke notitie Waterbeleid in de 21^e eeuw en een Handreiking watertoets ondertekend. Kortweg betekent dit dat ten behoeve van de waterkwantiteit het principe 'vasthouden, bergen en afvoeren' dient te worden gehanteerd en voor de waterkwaliteit: 'scheiden, schoon houden en schoon maken'.

2.3

Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en -verordening Overijssel

De Omgevingsvisie vormt een belangrijk beleidskader voor de gewenste ontwikkelingen in de provincie Overijssel. De Omgevingsvisie heeft de status van structuurvisie en is een samenvoeging van het Regionaal Waterplan, Milieubeleidsplan, Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan en Bodemvisie in het kader van ILG-afspraken met het Rijk.

De Omgevingsvisie behandelt de provinciale belangen en het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving. De provincie wil meer op voorhand gaan sturen en is meer gefocust op gebiedsontwikkeling. In de Omgevingsvisie vormen "duurzaamheid" en "ruimtelijke kwaliteit" de rode draad.

Duurzaamheid

Duurzaamheid vraagt volgens de visie om een transparante afweging van ecologische, economische en sociaal-culturele beleidsambities. Voor duurzaamheid heeft de provincie een lijst met prioriteiten opgesteld. Hierbij gaat het om aspecten die dermate cruciaal zijn voor de duurzame ontwikkeling van de provincie dat deze in de uitvoering van de Omgevingsvisie het grootste gewicht krijgen. Het gaat dan om:

- Robuuste natuur: realisatie biodiversiteit middels de EHS met verbindingzones, Nationale parken en Natura 2000-gebieden.
- Behoud van landschapswaarden door ontwikkeling in Nationale Landschappen.
- Waterveiligheid: ruimte voor de rivieren en kleinere watersystemen.
- Ontwikkelingsmogelijkheden voor schaalvergroting en -verbreding van de landbouw, onder voorwaarden van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik.
- Zuinig ruimtegebruik door herstructurering van bedrijventerreinen en hoogwaardige ontwikkeling van woongebieden.
- Hoofdinfrastructuur voor bereikbaarheid (weg, spoor, fiets, water).
- Energiepact Overijssel: transitie naar duurzame energiehuishouding en vermindering van de CO₂-uitstoot.
- Bevorderen van een gezond en veilig leefmilieu en behoud van balans tussen gebruik en bescherming van de ondergrond.

Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit wordt volgens de visie gerealiseerd door bescherming en verbinding van bestaande kwaliteiten en nieuwe ontwikkelingen. De gehanteerde definitie is "ruimtelijke kwaliteit is datgene dat ruimte geschikt maakt en houdt voor wat voor mens, plant en dier belangrijk is".

Overijssel is een rijke en gevarieerde provincie. De verschillende typen gebieden met hun karakteristieke en kwalitatieve kenmerken, moeten met de Omgevingsvisie worden versterkt en vernieuwd. In de Omgevingsvisie is het "spectrum aan verschillende gebiedskenmerken" gegroepeerd in vier lagen; de natuurlijke laag, de laag van het agrarisch cultuurlandschap, een stedelijk laag en een 'lust- en leisure' laag.

Aan de hand van deze lagenbenadering wordt ingezet op nieuwe verbindingen tussen bestaande kwaliteiten en nieuwe ontwikkelingen, maar ook tussen oud en nieuw, tussen rood en groen en cetera. De ambitie is het in gang zetten van een kwaliteitsontwikkeling, waarbij elk project, elke ontwikkeling bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. Indien in een bepaald gebied een verandering aan de orde is, dan geven de gebiedskenmerken richting aan de manier hoe dit moet plaatsvinden. In de Catalogus Gebiedskenmerken is het provinciaal belang van alle gebiedstypen en -kenmerken beschreven en is hieraan ambitie en sturing toegevoegd.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Het uitvoeringsmodel is gebaseerd op de bestuursfilosofie van vitale coalities: met partners een gezamenlijke visie of doel delen en dan ieder in eigen verantwoordelijkheidssfeer in actie komen. Door middel van het Uitvoeringsmodel wordt duidelijk of een actie daadwerkelijk bijdraagt aan die gezamenlijke visie. Het model is gebaseerd op drie niveaus, namelijk:

1. Generieke beleidskeuzes;
2. Ontwikkelingsperspectieven;
3. Gebiedskenmerken.

Generieke beleidskeuzes (of-vraag)

Generieke beleidskeuzes zijn keuzes die bepalend zijn voor de vraag of ontwikkelingen nodig dan wel mogelijk zijn. De generieke beleidskeuzes vloeien voort uit keuzen van de Europese Unie, het rijk of de provincie. Ook wordt in deze fase de "SER-ladder" gehanteerd. Deze komt er kort gezegd op neer dat eerst bestaande bebouwing en herstructurering worden benut, voordat uitbreiding kan plaatsvinden. Andere generieke beleidskeuzes betreffen de reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden, Ecologische Hoofdstructuur et cetera.

De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

Ontwikkelingsperspectieven (waar-vraag)

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven. Als uit de beoordeling in het kader van de generieke beleidskeuzes blijkt dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar is, vindt een toets plaats aan de ontwikkelingsperspectieven. De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan wat waar kan worden ontwikkeld.

De ontwikkelingsperspectieven zijn richtinggevend en bieden de flexibiliteit voor de toekomst.

Gebiedskenmerken (hoe-vraag)

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisure-laag) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen.

De bijlage Catalogus Gebiedskenmerken geeft meer in detail inzicht in de kenmerken van verschillende gebieden en wat in die gebiedskenmerken van provinciaal belang is voor de wijze waarop een ontwikkeling invulling krijgt. Door ontwikkeling conform de catalogus wordt de identiteit en diversiteit van dorpen en steden versterkt.

De gebiedskenmerken zijn soms normstellend, maar meestal richtinggevend of inspirerend.

Toetsing aan het uitvoeringsmodel

Op basis van een inhoudelijke ontwikkelingsvisie maken deze drie niveaus duidelijk "of", "waar" en "hoe" een ruimtelijke ontwikkeling kan worden gerealiseerd. Dus bij een initiatief kan met deze drie niveaus worden bepaald of er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe het kan worden uitgevoerd. Op de afbeelding "Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel" is het uitvoeringsmodel schematisch weergegeven.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Afbeelding: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Indien op basis van het uitvoeringsmodel wordt geconcludeerd dat een ontwikkeling mogelijk is, dan geven de ontwikkelperspectieven richting aan waar dit het beste kan worden ontwikkeld. Het plan is acceptabel als het de duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit versterkt. Daarvoor is het niveau van de gebiedskkenmerken ontwikkeld. In de Catalogus Gebiedskkenmerken is voor elke plek van Overijssel te zien welke gebiedskkenmerken van provinciaal belang worden geacht in elk van de vier lagen (natuurlijk, agrarisch cultuurlandschap, stedelijk en lust en leisure). De kwaliteitsopgaven en voorwaarden in deze catalogus bepalen hoe de gemeente de beoogde ontwikkelingen in grote lijnen moet uitvoeren. Uiteraard is het mogelijk om aanvullende gebiedskkenmerken vanuit lokaal belang in het plan te verwerken.

Relevante beleidsuitgangspunten

In de Omgevingsvisie is aangegeven dat Zuidwest-Twente een veelzijdig landbouw-, natuur- en recreatiegebied blijft met grote en kleine kernen in een karakteristiek Twents verstedelijkingspatroon. In aanvulling op de netwerkstad levert Zuidwest-Twente een belangrijke bijdrage aan de regionale sociaaleconomische ontwikkeling.

In het buitengebied van Haaksbergen wordt gericht op het landschap, natuur en recreatie. Hierbij wordt ingezet op de versterking van de gebiedskkenmerken. Kansen zijn er voor de verrijking in de diversiteit aan woonmilieus rondom het stedelijk netwerk. Hierbij hoort ook de versterking van de groenblauwe structuren.

Gebiedskkenmerken

Zuidoost-Overijssel heeft gebiedskkenmerken met een provinciaal belang. In Zuidoost-Overijssel vormen de Twentse lanen, de kanalen en de beken het regionale ruimtelijke netwerk dat de diverse landschappen bij elkaar houdt. Dit netwerk behoeft versteviging en meer ruimtelijke expressie.

Ontwikkelingsperspectieven

De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan (nieuwe) ontwikkelingen. Bij de ontwikkelingsmogelijkheden moet worden voldaan aan de voorwaarden van generiek instrumentarium (zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik), ontwikkelingsperspectieven en gebiedskkenmerken.

Afbeelding: Ontwikkelingsperspectieven gemeente Haaksbergen

Voor het onderhavige bestemmingsplan zijn de volgende ontwikkelingsperspectieven voor de Groene omgeving van belang:

1. Realisatie groene en blauwe hoofdstructuur: aaneengesloten structuur van natuurgebieden en een zoekgebied ecologische verbindingzone. EHS (bestaande natuur en nieuwe natuur) en de gebieden waar water de bepalende functie is (het watersysteem van brongebieden tot hoofdsysteem) combineren tot een robuust raamwerk met landschappelijke kwaliteit.
2. Buitengebied, accent productie: gebieden voor landbouw die bijdragen aan de kwaliteit van de grote open cultuurlandschappen en gebieden waar plaats is voor intensieve veehouderij (landbouwontwikkelingsgebieden).
3. Buitengebied, accent veelzijdige gebruiksruimte: mixlandschap met landbouw, natuur, water en wonen als goede buren. Gebieden voor gespecialiseerde landbouw en mengvormen van landbouw met andere functies (recreatiezorg, natuur, water) en bijzondere woon-, werk- en recreatiemilieus die de karakteristieke gevarieerde opbouw van de cultuurlandschappen in deze gebieden versterken.

De ontwikkeling in de Groene omgeving is niet langer gebonden aan strikte voorschriften van welke functie op welke plek moet plaatsvinden. Ruimte wordt geboden aan economische dynamiek en het bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit. Daarom worden meervoudig ruimtegebruik en creatieve en oplossingen gestimuleerd. Ingezet wordt op bescherming van kwaliteiten en het benutten van ontwikkeling en dynamiek voor duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Dit betekent dat voor elke ontwikkeling de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, de ontwikkelingsperspectieven en de Catalogus Gebiedskenmerken bepalend zijn voor ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat hierbij in alle gevallen in ieder geval om goede ruimtelijke inpassing van de ontwikkeling.

Gemeenten krijgen handelingsvrijheid als zij deze benadering doorvertalen naar de gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplannen.

Thematische uitgangspunten Groene omgeving

Voor de Groene omgeving zijn thematische uitgangspunten opgesteld. Hieronder wordt ingegaan op relevante uitgangspunten voor het plangebied.

Economie en vestigingsklimaat

In de Groene omgeving wordt ruimte geboden aan ondernemers die kansen zien voor nieuwe bedrijvigheid in het buitengebied. De ambitie is vitale werklocaties, die

aansluiten bij de vraag van ondernemingen. Ook worden ontwikkelingsmogelijkheden geboden voor schaalvergroting en verbreding in de landbouw. Grootschalige ontwikkelingen (nieuwe of uitbreiding van bestaand) in de Groene omgeving, zijn uitsluitend toegestaan indien hier sociaaleconomische en/of maatschappelijke redenen voor zijn én er is aangetoond dat het verlies aan ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Agrarische bedrijvigheid

In de Omgevingsvisie wordt op voorhand geen maximum gesteld aan agrarische bouwpercelen. Er is een omslag van 'sturen op kwantiteit' naar 'sturen op kwaliteit'. Echter, voor intensieve veehouderijen geldt wel een maximum, namelijk op basis van het Reconstructieplan. De intensieve veehouderij heeft vooral ontwikkelingsmogelijkheden in de landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's) en op sterlocaties in verwevingsgebieden.

Bij bijzondere landschapselementen zoals de essen en beekdalen in Twente, wringt de ontwikkeling van boomteelt en ondersteunend glas met de belangen van landschap en cultuurhistorie. In beekdalen wordt een beperkte ontwatering toegestaan gericht op het gebruik als grasland, om mogelijke bodemdaling te voorkomen en natuurlijke condities te behouden.

Bij de vestiging van nieuwe agrarische bedrijven moeten, conform het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, in eerste instantie bestaande vrijkomende agrarische locaties of andere bebouwde locaties worden benut. In bepaalde gevallen is onder voorwaarden de vestiging van een nieuw agrarische bouwperceel mogelijk.

Wonen

De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving maakt het onder meer mogelijk om landschapontsierende opstallen te slopen door de mogelijkheid te bieden een gebouw met woonbestemming toe te voegen (Rood voor Rood). Hoofddoel hierbij is het versterken van ruimtelijke kwaliteit, waarbij de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik gelden. Het verlies van ecologisch en landschappelijk kapitaal dient in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. De gemeenten hebben het voortouw bij het toepassen van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. De provincie gaat er vanuit dat kwantitatieve voorschriften op lokale schaal zijn doorvertaling krijgen en dat aspecten als inhoud van woningen en bijgebouwen, inrichting en gebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en bouwperceelvoorschriften dan niet langer van provinciaal belang hoeven te zijn.

In het buitengebied is, aanvullend op de woonmilieus in de steden en dorpen, ruimte voor ontwikkeling van aanvullende woonmilieus. In het buitengebied wordt ook ingezet op ontwikkeling en ondersteuning van zorg en voorzieningen voor openbaar vervoer.

Recreatie

In de verblijfsrecreatie is een toename in de vraag naar een gevarieerd aanbod en een hogere kwaliteit een belangrijke trend. Met de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving wordt een stimulans gegeven voor de verbetering van de kwaliteit en het vergroten van de diversiteit in de bestaande verblijfsaccommodaties met innovatieve concepten.

Voor de gemeente Haaksbergen is er geen ruimte voor nieuwe recreatiewoningen, tenzij sprake is van een innovatief concept of indien de realisering van de recreatiewoningen onderdeel uitmaakt van een kwaliteitsimpuls van bestaande recreatieterreinen. Hierbij moet het gaan om recreatiewoningen die gericht zijn op de verhuur. Permanente bewoning van recreatiewoningen en -verblijven wordt tegengegaan.

De toeristisch-recreatieve infrastructuur voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden is erg belangrijk voor de toeristische aantrekkingskracht. De routes verbinden voorzieningen en kernen en maken het mogelijk het Overijsselse landschap te beleven. Ingezet wordt op verbetering van belevingswaarde, aansluiting op verblijfsaccommodaties, bewegwijzering en aantrekkelijkheid en landschappelijke inpassing.

Landgoederen

De landgoederen in de provincie worden gekoesterd. Ingezet wordt op het behoud en waar nodig en mogelijk het herstel van het samenhangend geheel van de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van landgoederen in samenhang met de ontwikkeling van de gebruiksmogelijkheden. Nieuwe landgoederen kunnen een bijdrage leveren aan het realiseren en versterken van andere opgaven, zoals landschapsstructuren, EHS, behoud cultureel erfgoed en recreatief medegebruik.

Natuur

In de Groene omgeving wordt gestreefd naar een vitaal en samenhangend stelsel van natuurgebieden. Binnen de EHS is alleen ruimte voor andere ontwikkelingen als deze niet ten koste gaan van de kenmerken en waarden van de EHS. Hierbij worden instrumenten gehanteerd als herbegrenzing, saldobenadering en compensatie. Voor alle Natura 2000-gebieden wordt een beheerplan gemaakt met specifiek aandacht voor verdroging. In het buitengebied van de gemeente Haaksbergen is in de EHS ruimte voor bestaande en nieuwe natuur en een nog uit te werken ecologische verbindingszone. In het buitengebied liggen ook de Natura 2000-gebieden "Buurserzand en Haaksbergerveen" en het "Witte Veen".

De provincie is bezig met de herbegrenzing van de EHS. De herijkte EHS wordt vastgelegd als onderdeel van de actualisatie van de Omgevingsvisie Overijssel.

Landschap

De identiteit en onderlinge diversiteit van landschappen en dorpen dient te worden versterkt. Het cultureel erfgoed moet worden behouden en versterkt. Gekozen wordt voor een ontwikkelingsgerichte strategie door cultuurhistorisch erfgoed te verbinden met de hedendaagse samenleving en ontwikkelingen.

Bereikbaarheid

De vorm en functie van wegen in het buitengebied voegen zich naar de gebiedskenmerken en versterken de leefbaarheid. De wegen dienen een goede aansluiting te hebben op hoofdverbindingen van en naar stedelijke centra en streekcentra. Ingezet wordt op de ontwikkeling van een samenhangend routenetwerk met een goede aansluiting van utilitaire en recreatieve fietspaden op hoofd fietsroutes, (regionale) stations en knooppunten. Een kwaliteitsnetwerk voor goederenvervoer verbindt regionale bedrijventerreinen met de hoofdinfrastructuur.

Watersysteem en klimaat

In de provincie dienen optimale watercondities - zowel kwalitatief als kwantitatief - te zijn voor landbouw, wonen, natuur en landschap en voor een betrouwbare drinkwatervoorziening. De provincie moet voorbereid zijn op langetermijngevolgen van klimaatverandering (veiligheid en droogte).

Veiligheid en gezondheid

Het garanderen van waterveiligheid, externe veiligheid en verkeersveiligheid is noodzakelijk. Ook wordt gezorgd voor een gezond leefmilieu, zoals aandacht voor donkerte, het bieden van bescherming tegen wateroverlast en een goede (zwem)waterkwaliteit.

Energie en ondergrond

De provincie zet in op een innovatieve en duurzame energievoorziening (biomassa, wind, zon, bodem). Echter in het buitengebied van de gemeente Haaksbergen zijn uitsluitingsgebieden voor windenergie in verband met de groenblauwe hoofdstructuur en een laagvliegroute en een funnel van Vliegveld Twente (een funnel betreft trechtervormige obstakelvrije vlakken van start- en landingsvlakken met zijkanalen in de verlengden van de start- en landingsbanen waarbinnen beperkingen gelden ten aanzien van het oprichten van hoge obstakels). Een zorgvuldig gebruik van de ondergrond is noodzakelijk. In het buitengebied liggen een bestaande zandwinlocatie en zandwinzone, verder zijn er mogelijke zoekgebieden voor zoutwinning en zandwinning.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Bij grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied (de Groene omgeving) is de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving van toepassing. De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is het kwaliteitsinstrument voor de impuls in kwaliteit bij ontwikkelingen in het buitengebied.

Het provinciaal beleid geeft mogelijkheden voor sociaaleconomische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het buitengebied, mits die bijdragen aan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Het verlies aan ecologisch en/of landschappelijke waarden moet in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Naast een investering in de ontwikkeling zelf (basisinspanning, versterking van de ruimtelijke kwaliteit conform de gebiedskenmerken), zijn dan ook kwaliteitsprestaties nodig met een investering in de omgevingskwaliteit (Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving). Het Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving biedt hiervoor richting en inspiratie.

In paragraaf 7.3 is aangegeven hoe de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is geïmplementeerd in het voorliggende bestemmingsplan. In de regels zijn aan bepaalde afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden de kwaliteitsprestaties uit de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving gekoppeld.

Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening is het uitvoeringsinstrument dat aan de Omgevingsvisie is gekoppeld. In deze verordening is juridisch vastgelegd dat bij bestemmingsplannen moet worden ingegaan op de verschillende lagen zoals deze zijn vastgelegd in de Catalogus gebiedskenmerken, waarbij wordt onderbouwd dat de ontwikkeling bijdraagt aan versterking van de ruimtelijke kwaliteit. De relevante lagen in het plangebied en de bijbehorende ambities zijn hieronder beschreven. Ontwikkelingen dienen te passen binnen de ambities voor de gebiedskenmerken.

1. Natuurlijke laag

Dekzandvlakte, hoogveengebieden (in cultuur gebracht), beekdalen en natte laagtes

- Dekzandvlakte: de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar maken, bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem, beplanting met 'natuurlijke' soorten en door de (strekings)richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.
- Hoogveengebieden: de hoogveenrestanten in stand houden en op een aantal plekken het hoogveen opnieuw tot groei brengen. Het open natte karakter is hierbij een belangrijke kwaliteit.
- Beekdalen en natte laagtes: de beekdalen als functionele en ruimtelijke dragende structuren van het landschap betekenis geven. Ruimte voor water, continuïteit van het systeem zijn leidend. Afwenteling van wateroverlast op stroomafwaarts

gelegen gebieden dient te worden voorkomen door het beekstelsel als eenheid te beschouwen en het vasthouden van water te bevorderen. Beekdalen zijn belangrijke verbindingen voor mens, plant en dier.

2. Laag van het agrarisch cultuurlandschap

Jonge heide- en broekontginningslandschap, oude hoevenlandschap, essenlandschap en hoogveenontginningen

- Jonge heide- en broekontginningslandschap: impuls geven aan de ruimtelijke kwaliteit van deze gebieden en soms een transformatie wanneer daar aanleiding toe is. De dragende structuren worden gevormd door landschappelijk raamwerken van lanen, bosstroken en waterlopen, die de rechtlijnige ontginningsstructuren versterken. Binnen deze raamwerken is ruimte voor verdere ontwikkeling van bestaande erven en soms de vestiging van nieuwe erven met een stevige landschappelijke inpassing.
- Oude hoevenlandschap: ontwikkelingsimpuls geven aan het kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap vanuit de verspreid liggende erven. Deze erven bieden veel ruimte voor landbouw, wonen, werken, recreatie, mits wordt voortgebouwd aan kenmerkende structuren van het landschap: open esjes, routes over erven, erf- en landschapsbeplantingen. Binnen deze structuren zijn veel mogelijkheden om een functioneel grootschalige landbouw in een kleinschalig landschap te ontwikkelen.
- Essenlandschap: behoud van de es als ruimtelijke eenheid en versterking van de contrasten tussen de verschillende landschapsonderdelen: grote open maat van de essen, het mozaïek van de flank van de es, de open beekdalen en vroegere heidevelden. De samenhang hiertussen krijgt opnieuw vorm en inhoud door accentuering van de verschillende onderdelen en overgangen. De flank van de es biedt eventueel ruimte voor ontwikkelingen, mits de karakteristieke structuur van erven, beplantingen, routes en open ruimtes wordt versterkt.
- Hoogveenontginningen: de resterende oude hoogveenontginningslandschappen als ruimtelijk zelfstandige eenheden, herkenbaar en beleefbaar te maken. Als er ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden dan bieden de kleinschalige linten met kavelbeplantingen kans voor een afwisselend woon- en werkmilieu, waar op kleinschalige en behoedzame wijze aan kan worden voortgebouwd.

3. Stedelijke laag

Niet van toepassing.

4. Lust- en leisurelaag

Recreatieve voorzieningen (verblijfsrecreatie en recreatieve routes) en ervaringen (donkerte).

- Recreatie voorzieningen:
Verblijfsrecreatie: verblijfsrecreatie sterker verbinden met de kwaliteiten van de omgeving en onderdeel uit laten maken van het hele recreatieve netwerk. Het aanbod wordt hierdoor specifiek en sterker verbonden met de Overijsselse kenmerken. Tegelijkertijd kan de kracht van de sector dan beter worden benut om de kwaliteit van de omgeving te versterken. Zo kan het aanbod van recreatieve verblijfsmogelijkheden verbreden. Hergebruik van vrijkomende gebouwen en kwaliteitsverbetering van bestaande terreinen zijn belangrijke strategieën.
Recreatieve routes: verschuiving in het verplaatsingsgedrag van auto naar fiets. Opheffen van de discontinuïteiten in het padennetwerk. Een schaalniveau hoger: het fiets- en wandelpaden netwerk wordt op niveau van de regio geïntegreerd tot een compleet systeem onder andere door aanleg van fietssnelwegen
Verbinden van kernen met het buitengebied, ommetjes, gericht op het beleefbaar maken van de directe leefomgeving en het landschap en het verknopen van dit netwerk aan overstapplaatsen aan de hoofd- en regionale infrastructuur. Erfgoed

langs het informele trage netwerk wordt benut om de toeristische aantrekkelijkheid van gebieden te vergroten.

- Donkerte: donkerte wordt een te koesteren kwaliteit. Huidige 'donkere' gebieden, ten minste zo donker te houden, maar bij ontwikkelingen liever nog wat donkerder maken. Dit betekent terughoudend zijn met verlichting van wegen, bedrijventerreinen e.d. en lichtbronnen selectiever richten. Het rustige en onthaaste karakter behouden. Bundeling van stedelijke functies en infrastructuur in de 'lichte' gebieden.

Conclusies en aanbevelingen voor de bestemmingsplanregeling naar aanleiding van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

- Nieuwvestiging en grootschalige uitbreidingen van bestaande functies: Bestemmingsplannen voor de Groene omgeving kunnen - met in achtname van de SER-ladder, het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit - voorzien in nieuwvestiging en grootschalige uitbreidingen van bestaande functies in de Groene omgeving, uitsluitend indien sprake is van sociaaleconomische en/of maatschappelijke redenen én is aangetoond dat het verlies aan ecologisch en/of landschappelijk waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd. In dit bestemmingsplan is hiermee ook rekening gehouden. In paragraaf 7.3 is dit nader beschreven.
- Vestiging van nieuwe agrarische bouwpercelen: Met inachtneming van de voorwaarden van ruimtelijke kwaliteit kan de vestiging van nieuwe agrarische bouwpercelen worden toegestaan als een ondernemer zijn landbouwbedrijf verplaatst voor het realiseren van publieke belangen of als een ondernemer op de huidige locatie geen ontwikkelingsmogelijkheden meer heeft en een volwaardig agrarisch bedrijf verplaatst naar een locatie waar wel ontwikkelingsmogelijkheden zijn op voorwaarde dat het agrarisch bouwperceel als bestemming op de uitplaatsingslocatie(s) in Overijssel wordt opgeheven. Deze voorwaarde geldt niet als er sprake is van een verplaatsing van een intensieve tak van een gemengd landbouwbedrijf naar een landbouwonwikkelingsgebied of als de uitplaatsingslocatie herbenut zal worden door een volwaardig agrarisch bedrijf.
- Ecologische Hoofdstructuur: Bestaande natuur en nieuw gerealiseerde natuur; uitsluitend het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden behorend tot de gebiedscategorieën. Nieuwe, nog niet gerealiseerde natuur en zoekgebieden: mede tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden behorend. Nieuwe ontwikkelingen: geen mogelijkheden toestaan die significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden zullen of kunnen hebben. In het bestemmingsplan regels stellen ter bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden.
- Reconstructiebeleid: De reconstructiegebieden dienen, voor wat betreft de mogelijkheden van bebouwing en het gebruik van gronden en opstallen, in overeenstemming te zijn met het reconstructieplan. In de toelichting in elk geval expliciet verwoorden op welke wijze de regels met betrekking tot bebouwing en het gebruik van gronden en opstallen op het reconstructieplan zijn afgestemd.
- Verblijfsrecreatie: In het bestemmingsplan permanente bewoning van recreatiewoningen en recreatieverblijven uitsluiten. In afwijking hiervan kan permanente bewoning van recreatiewoningen worden toegestaan met een daarop gericht persoonsgebonden overgangsrecht/gedoogbeschikking/ontheffing, voor zover deze recreatiewoningen vóór of op 31 oktober 2003 permanent werden bewoond en dat gebruik sindsdien onafgebroken is voortgezet.
- Uitsluiting windturbines: Het bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid van het oprichten van nieuwe windturbines binnen gebieden die vallen binnen de aangegeven laagvliegroutes en funnel vliegveld Twente.
- Externe veiligheid: Het plangebied ligt in een laagvliegroute en funnel van vliegveld Twente.

- Zoutwinning: Een deel van het plangebied is aangewezen als zoekgebied voor zoutwinning.

Reconstructieplan Salland-Twente

Hoofddoel van de Reconstructiewet concentratiegebieden, die op 1 april 2002 in werking is getreden, is de bevordering van een goede ruimtelijke structuur van het concentratiegebied. Dit geldt in het bijzonder met betrekking tot landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie en toerisme, water, milieu en infrastructuur, alsmede ter verbetering van een goed woon-, werk- en leefklimaat en van de economische structuur. Eerste stap in de reconstructie van de concentratiegebieden was het opstellen van een reconstructieplan.

De Provincie Overijssel wil met het Reconstructieplan Salland-Twente, dat op 4 november 2004 formeel van kracht is geworden, ruimte en ontwikkelingsmogelijkheden scheppen voor de landbouw en tegelijkertijd problemen op het gebied van milieu, natuur, landschap, water en leefbaarheid aanpakken. Algemeen doel is het bevorderen van een duurzame landbouw. Hierbij gaat het om het bieden van kansen voor de ontwikkeling van in principe alle agrarische sectoren en bedrijfstypen binnen randvoorwaarden vanuit leefomgeving, dierenwelzijn en voedselveiligheid. Specifieke doelen zijn:

- het bieden van een goede ruimtelijke structuur voor de landbouw. Daarbij gaat het om het bieden van voldoende geschikte bedrijfslocaties voor de toekomstbedrijven;
- het verbeteren van de externe productieomstandigheden. Daarbij gaat het vooral om een goede verkaveling en waterhuishouding;
- het versterken en verbreden van de economische basis van de landbouwbedrijven. Dit wordt gerealiseerd (naast het verbeteren van de ruimtelijke structuur en externe productieomstandigheden) door het bevorderen van verbreding en verdieping. Daarnaast wordt de biologische landbouw gestimuleerd;
- het bevorderen van de rol van de landbouw als beheerder van het landschap en als leverancier van betaalde groene en blauwe diensten (waterberging) in het algemeen (nieuwe gemengde bedrijven);
- het bevorderen van de grondgebondenheid van de landbouw, met name door extensivering van de melkveehouderij.

Gebleken is dat een grote veedichtheid en de ruimtelijke structuur van de intensieve veehouderij kunnen leiden tot (grote) veterinaire problemen voor de sector (varkens- en vogelpest), beperking van haar ontwikkelingsmogelijkheden, stankoverlast, vermindering van het woon- en leefklimaat en vermindering van de kwaliteit van natuur, landschap en water.

Om de problematiek rond de intensieve veehouderij op een samenhangende manier aan te pakken, wordt gestreefd naar een scheiding van intensieve veehouderij en daarmee conflicterende functies en naar ruimtelijke concentratie van de intensieve veehouderij op duurzame locaties met toekomstperspectief.

De gemeente Haaksbergen ligt binnen het deelgebied Zuidwest-Twente van het Reconstructieplan. Centraal voor dit deelgebied staat het versterken van de economische vitaliteit van het gebied. Daarnaast moet de kwaliteit van landschap en natuur behouden blijven en moet een gezond platteland samengaan met een gezond sociaal klimaat waar mensen van alle leeftijden en afkomst kunnen wonen en werken.

In het Reconstructieplan wordt het reconstructiegebied voor wat betreft het onderdeel intensieve veehouderij ingedeeld in een drietal zones: landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. Zie Bijlage 5 Reconstructiezoning en Bijlage 6 Ligging LOG-gebied Haaksbergen.

In de gemeente Haaksbergen is één landbouwontwikkelingsgebied, dat is gelegen ten noordwesten van de kern St. Isidorushoeve. De (natuur)gebieden die grofweg overeenkomen met de begrenzing van de PEHS zijn als extensiveringsgebied aangemerkt. De overige gebieden zijn de verwevingsgebieden.

De hoofdlijn in **landbouwontwikkelingsgebied** is:

- de intensieve veehouderij een duurzaam perspectief op bedrijfsontwikkeling geven, binnen de geldende wettelijke randvoorwaarden;
- uitbreiding van andere functies, zoals (verspreide) woningen en recreatie en toerisme, die de ontwikkeling van de intensieve veehouderij beperkingen kunnen opleggen, zo veel mogelijk beperken;
- ruimte bieden voor de uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven en nieuwvestiging van intensieve veehouderij toestaan (initiatieven daartoe zullen zo veel mogelijk in de vorm van clusters worden gerealiseerd);
- de ontwikkeling van andere landbouwfuncties ruimte bieden en waar mogelijk stimuleren.

Vanuit het Reconstructieplan zijn er drie soorten agrarische bedrijven die zich in een LOG willen vestigen:

- a. 'verplaatsters' die vanwege een knelpuntsituatie (vanwege bijvoorbeeld aanwijzing natuurgebied of stadsuitbreiding) het bestaande bedrijf moeten saneren;
- b. 'verplaatsters' die in bestaande situatie geen knelpunt zijn, maar wel zodra zij willen uitbreiden beperkt worden door de bestaande omgevingsfactoren;
- c. agrariërs die een bedrijf starten op een nieuwe locatie, al dan niet naast hun bestaande bedrijf. Hierbij geldt wel dat de nieuwe locatie een bestaand agrarisch bouwperceel moet zijn.

De hoofdlijn in **verwevingsgebied** is:

- het mogelijk maken en handhaven van veel functies naast elkaar en in combinatie met elkaar;
- ruimte bieden aan meerdere functies (wonen, recreatie, economie, natuur, landschap et cetera);
- de landbouw, waaronder de intensieve veehouderij, ruimte bieden;
- extra kansen bieden door de ontwikkeling van sterlocaties voor de intensieve veehouderij.

De hoofdlijn in **extensiveringsgebied** is:

1. bevorderen van de ontwikkeling van landschaps- en natuurwaarden, de realisatie van milieudoelen, en – waar mogelijk – van recreatief gebruik;
2. de intensieve veehouderij beëindigen en/of verplaatsen.

In het Reconstructieplan schrijft de Provincie Overijssel dat de doelstellingen en de visie van het plan het karakter van richtinggevend beleid hebben. De provincie acht het hierbij van belang dat bestemmingsplannen worden aangepast aan de reconstructiezonering.

2.4

Waterschapsbeleid

In het plangebied is een tweetal waterschappen actief: Waterschap Regge en Dinkel en Waterschap Rijn en IJssel.

Als uitgangspunt voor het beheer van de waterlopen en waterkeringen in het beheersgebied van waterschap Regge en Dinkel geldt het Waterbeheerplan 2002-2005, dat intussen door een partiële herziening is geactualiseerd. Voor Waterschap Rijn en IJssel geldt het Waterbeheerplan 2010-2015. Dit plan is deels door een vijftal¹ waterschappen binnen deelstroomgebied Rijn-Oost opgesteld.

In het waterbeheerplan is het Europese, nationale en provinciale beleid vertaald naar waterschapsniveau. Het waterbeheerplan geeft voor de komende jaren de richting aan voor het te voeren beleid van het waterschap. Het plan bestaat uit een beschrijving van de doelstellingen voor de thema's: het waarborgen van veiligheid, het watersysteembeheer en het ontwikkelen van de afvalwaterketen. Daarnaast bevat het een programma waarin de beoogde maatregelen zijn opgenomen voor het uitvoeren van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeheer 21^e eeuw.

Het waterbeheerplan is een momentopname en geeft een visie voor de komende jaren. Het waterschap zal zuinig omgaan met het geïnde belastinggeld door tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten te werken. Investeringsbuiten het eigen gebied zijn mogelijk als dit tot financieel voordeel leidt. Om dezelfde reden kunnen taken uitgevoerd worden door externe marktpartijen of in samenwerking met andere overheden. Om deze reden worden de in het waterbeheerplan genoemde maatregelen gefaseerd uitgevoerd, waarbij onderscheid wordt gemaakt in maatregelen met een integraal karakter, KRW-maatregelen waarvoor een resultaatverplichting geldt aan de EU, en maatregelen met een inspanningsverplichting. Het waterschap kiest bij de prioriteitsstelling van de maatregelen wel voor een mix van maatregelen die effectief zijn voor het eigen waterbeheersgebied.

2.5

Regionaal beleid

Verblijfsrecreatie in het landelijk gebied

Door Regio Twente is in 2006 de nota "Verblijfsrecreatie in het landelijk gebied" opgesteld. Hoofddoel van de nota is het ontwikkelen van een regionale beleidsaanbeveling voor verblijfsrecreatie om het toeristisch-recreatieve product in Twente te versterken. De nota is gebaseerd op de volgende doelstellingen:

1. Verhoging van het aantal toeristische overnachtingen, met speciale aandacht voor stimulering van het aantal toeristische overnachtingen in het voor- en naseizoen (seizoensverbreding).
2. Evenementen vormen een instrument om deze seizoensverbreding in te vullen.
3. Productdifferentiatie en productkwaliteit als uitgangspunt voor het toeristisch product in Twente.
4. Verblijfsrecreatie als nieuwe economische drager in het landelijk gebied.
5. Streven naar zoveel mogelijk uniforme regelgeving en handhaafbaarheid.
6. Deregulering waar dit mogelijk is.
7. Zonering als instrument om verblijfsrecreatie in te passen in het landschap.
8. Behoud c.q. versterking van het Twentse landschap en specifiek het winterlandschap.

De Regio Twente is van mening dat het voor de hand ligt dat gemeenten na intrekking van de Wet op de Openluchtrecreatie (WOR) het kampeerbeleid ruimtelijk vormgeven via het bestemmingsplan. Voorwaarde is wel dat het bestemmingsplan een werkbaar detailniveau kent. Enerzijds zal zij voldoende duidelijkheid en zekerheid moeten verschaffen, anderzijds moet voldoende flexibiliteit worden ingebouwd.

2.6

Gemeentelijk beleid

In deze paragraaf worden relevante, recente gemeentelijke beleidsnota's aan de orde gesteld. Het gaat hierbij om de Visie Plattelandsontwikkeling, de Integrale Gebiedsuitwerking Landelijk Gebied, het bestemmingsplan voor het Landbouwonwikkelingsgebied (LOG), het Landschapsontwikkelingsplan (LOP), het Beleidsplan Recreatie en Toerisme, de Welstandsnota en het Waterplan.

Visie Plattelandsontwikkeling

De gemeente Haaksbergen heeft in november 2005 de Visie Plattelandsontwikkeling vastgesteld. Deze visie bevat een uitwerking voor de Haaksbergse situatie van het Reconstructieplan Salland-Twente. In de visie wordt tevens een aantal actuele thema's voor het buitengebied aan de orde gesteld:

1. Rood voor Rood-regeling (RvR)

De Provincie Overijssel heeft in 2005 beleid inzake RvR opgesteld via een herziening van het voormalig geldende streekplan. Dit beleid is overgenomen op gemeentelijk niveau. In de provinciale Omgevingsvisie is aangegeven dat gemeenten het voortouw hebben bij het toepassen van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. Wel geldt dat het verlies van ecologisch en landschappelijk kapitaal in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Hoofddoel van RvR is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied door de sloop van landschapsontsierende (voormalige) agrarische bedrijfsgebouwen. Daarnaast worden zogenaamde compensatiekavels ingezet om de sociale samenhang en vitaliteit van het platteland te vergroten. Ter compensatie van

tenminste 850 m² landschapsontsierende bedrijfsgebouwen kunnen onder voorwaarden één of meer bouwkavels voor een woning worden toegekend. Uit de waarde van de bouwkavel voor een woning dient de deelnemer de sloopkosten en een bijdrage voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit voor zijn rekening te nemen. 30% van de gecorrigeerde vervangingswaarde (conform een berekeningsmethode van de Dienst Landelijk Gebied) van de te slopen bedrijfsgebouwen mag de eigenaar behouden.

Bij RvR is de uitgangssituatie gehele sloop bij bedrijfsbeëindiging en nieuwbouw ten behoeve van wonen. Andere uitgangspunten zijn de welstandsnota en het Landschapsontwikkelingsplan (LOP). Het LOP geeft de visie op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied aan. Het beeld van de gewenste ontwikkeling van het buitengebied is de sleutel om bij de toepassing van RvR te sturen op ruimtelijke kwaliteit. Om deze ruimtelijke kwaliteitsinspanning af te dwingen, moet deze altijd worden vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst.

2. *Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)*

De Provincie Overijssel heeft naast RvR-beleid ook VAB-beleid vastgesteld. Hierin staan algemene beleidskaders waarbinnen gemeenten maatwerk kunnen leveren. De gemeente heeft het voortouw bij de uitvoering van dit beleid. Hierbij moet zij ingaan op de gewenste ontwikkelingen in het landelijk gebied. Het hoofddoel van het VAB-beleid is bijdragen aan de realisering van nieuwe economische dragers voor het landelijk gebied. De resterende economische waarde van VAB kan voor andere functies worden benut. Hergebruik in plaats van kapitaalvernietiging: bestaande gebouwen kunnen worden hergebruikt voor andere activiteiten dan landbouw. Vanwege de teruggang in de landbouw is het voor de leefbaarheid en de economische vitaliteit van het landelijk gebied noodzakelijk dat zich in VAB andere functies kunnen vestigen. Bijkomende doelstelling is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

De vormen van hergebruik die worden toegestaan zijn afhankelijk van de (ruimtelijke) effecten op de omgeving (milieu, verkeer, landschappelijke inpasbaarheid) en de geschiktheid voor de vestiging in het landelijk gebied. De hergebruikfunctie moet qua aard en omvang passen binnen de bestaande voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. De gemeente stelt hierbij geen lijst op van soorten bedrijvigheid die wel of niet worden toegestaan in een VAB, maar bekijkt elke situatie van geval tot geval. De gemeente heeft VAB-beleid gespecificeerd voor de volgende onderwerpen:

- bewoning: inhoud maximaal 750 m³;

- bedrijfsmatige doeleinden: voorkeur kleinschalige ontwikkelingen, hoewel in het kader van vitaal platteland ook meer grootschalige bedrijvigheid dient samen te gaan met wonen op diezelfde locatie;
 - zorg: kleinschalige ontwikkelingen, goede bereikbaarheid;
 - verblijfsrecreatie: boerderijkamers tot 200 m²;
 - dagrecreatie: voorzieningen tot maximaal 100 m².
1. Nieuwe landgoederen
Een nieuw landgoed is minimaal 10 hectare groot en bevat een landhuis van allure met een woonbestemming van minimaal 1.000 m³. Tenminste 30% van het terrein bestaat uit nieuw bos of ander natuurdoeltype en 90% van het bos is openbaar toegankelijk. In de gemeente Haaksbergen is splitsing in maximaal 2 woningen mogelijk. Mogelijkheden voor landhuis- en landgoedontwikkeling doen zich voor in extensiverings- en verwevingsgebieden, met uitzondering van natuur- of habitatgebieden en gebieden behorende tot het essenlandschap. Bij toetsing van de aanvraag wordt beoordeeld of een landgoed resulteert in een aantoonbare versterking van de ruimtelijke kwaliteit.
 2. Landbouwontwikkelingsgebieden
Een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) kent het primaat landbouw, dat voorziet in mogelijkheden voor uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging op een bestaand agrarisch bouwperceel van intensieve veehouderijbedrijven. De ontwikkeling van een duurzame intensieve veehouderij staat in dit gebied voorop.
Binnen de gemeente Haaksbergen is één LOG aangewezen, gelegen ten noordwesten van de kern St. Isidorushoeve. In dit gebied mogen bestaande agrarische bedrijven uitbreiden, maar daarnaast wordt in dit gebied ook de mogelijkheid geboden voor hervestiging (vanuit het extensiveringsgebied) van intensieve veehouderijen. Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is uitgesloten, omdat er voldoende agrarische bouwpercelen zijn met uitbreidingsruimte.
 3. Sterlocaties
Een sterlocatie is een bestaand agrarisch bouwperceel binnen het verwevingsgebied waar een perspectiefvol agrarisch bedrijf met uitsluitend intensieve veehouderij of een gemengd bedrijf met een intensieve productietak is gevestigd. Het bedrijf moet over voldoende omgevingsruimte beschikken om door te kunnen groeien naar een omvang van minimaal 175 nge. In de gemeente Haaksbergen gaat het vooralsnog om circa 10 potentiële sterlocaties. Overigens sluit de gemeente Haaksbergen sterlocaties sowieso uit in de toeristische ontwikkelingsgebieden Groot Scholtenhagen en rondom de kern Buurse.

Integrale gebiedsuitwerking Landelijk gebied Haaksbergen

Na vaststelling van de Visie Plattelandsontwikkeling in 2005 bleek er behoefte te zijn aan een verdere verdiepingsslag om de ontwikkeling van het landelijk gebied daadwerkelijk in gang te zetten. Om die reden is de integrale gebiedsuitwerking opgesteld. Het doel hiervan is het verwoorden van een integrale uitwerking van het Reconstructieplan op deelgebiedniveau. De gebiedsuitwerking bevat een analyse van de problematiek in het landelijk gebied en een visie inzake de gewenste oplossingen en maatregelen en een bijbehorend uitvoeringsprogramma.

Problematiek

De landbouw staat onder druk, er zal ruimte gecreëerd moeten worden voor schaalvergroting en extensivering, maar ook voor verbreding van agrarische bedrijven.

Visie

"Landbouw, natuur en recreatie gaan hand in hand in de gemeente Haaksbergen". Het landelijk gebied van Haaksbergen is divers en heeft uiteenlopende kernkwaliteiten. De diversiteit moet worden versterkt. In het westelijk deel van de gemeente heeft de landbouw het primaat, in het oostelijk deel natuur en recreatie. Intensieve veehouderij krijgt ontwikkelingsmogelijkheden in het landbouwonwikkelingsgebied en op sterlocaties, de grondgebonden landbouw in de rest van het (buiten)gebied. Andere ontwikkelingen in het landelijk gebied (bijvoorbeeld VAB, Rood voor Rood) dienen hiermee rekening te houden. Buiten het LOG en de natuurgebieden is in de gehele gemeente verbreding van de landbouw mogelijk, bijvoorbeeld via landschaps- en natuurbeheer of kleinschalige vormen van recreatie. Nieuwe niet-agrarische bedrijvigheid is alleen mogelijk in vrijkomende agrarische bebouwing.

Aan de oostzijde van de kern Haaksbergen (omgeving Buurserzand en Haaksbergervveen) draagt de ontwikkeling van nieuwe landgoederen en nieuwe natuur bij aan de versterking van de daar aanwezige natuurwaarden. In dit gebied worden Ecologische Hoofdstructuur en ecologische verbindingzones gerealiseerd.

Ruimtelijke kwaliteit is een belangrijk begrip in het landelijk gebied. Het gaat hierbij onder meer om landschappelijke versterking, maar ook om het slopen van landschapsontsierende stallen. Bovendien zal toezicht moeten worden gehouden op handhaving van het welstandsbeleid voor het buitengebied. Het streven is om nieuwe bebouwing in het buitengebied zoveel mogelijk gebiedseigen te laten zijn. Ruimte voor recreatieve ontwikkelingen is aanwezig rondom Buurse en ten zuiden van de kern Haaksbergen, waarbij het in de eerste situatie voornamelijk gaat om extensieve recreatie en in de tweede situatie meer om intensieve vormen van dag- en verblijfsrecreatie.

Rood voor Rood en VAB beleid 2011

In de nota is beleid opgenomen voor Rood voor Rood en Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB). Het beleid is opgenomen als bijlage bij de regels.

Het hoofddoel bij *Rood voor Rood* is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied. Dit wordt vooral bereikt door de sloop van landschapsontsierende (voormalige) agrarische bedrijfsbebouwing en het op een juiste (landschappelijke wijze) inpassen van de bouwkvavels.

Het hoofddoel bij VAB is sociaaleconomisch. Het beleid is gericht op het realiseren van nieuwe economische dragers in het landelijk gebied. Dit houdt in dat de resterende economische waarde van een VAB wordt benut voor nieuwe functies. Kortom, er worden mogelijkheden geboden om bestaande gebouwen te hergebruiken voor andere activiteiten dan de landbouw.

Rood voor Rood

Het beleid geldt voor landschapsontsierende bebouwing (met vergunning en voor 1 januari 2007 opgericht), solitaire niet-agrarische gebouwen, gemengde bedrijven in het extensiveringsgebied en verwevingsgebied waarbij het onderdeel intensieve veehouderij wordt beëindigd, grootschalige kassen waarin een hoofdactiviteit plaatsvond en "volwaardige Rood voor Rood locaties".

Het beleid geldt niet voor bouwwerken zonder vergunning, voor beeldbepalende, karakteristieke en cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, voor de voormalige bedrijfswoning en indien voor dezelfde gebouwen al eerder beroep is gedaan op een vergelijkbaar instrument.

Het beleid gaat uit van de sloop van het gehele complex met voormalige agrarische gebouwen, inclusief bouwwerken geen gebouwen zijnde, met uitzondering van de voormalige bedrijfswoning. De bouwwerken geen gebouwen zijnde tellen niet mee bij de berekening van de sloopoppervlakte, torensilo's en mestsilo's wel.

Ter compensatie van de sloop van minimaal 850 m² landschapsontsierende bedrijfsgebouwen kan, onder voorwaarden, één bouwkvavel voor een woning worden toegekend. Voor kassen moet minimaal 4.500 m² landschapsontsierende bedrijfsgebouwen worden gesloopt.

Indien op een slooplocatie niet voldoende oppervlakte landschapsontsierende bebouwing aanwezig is, mag van één andere locatie landschapsontsierende bebouwing worden aangekocht (minimaal 300 m² bedrijfsgebouwen of 1.590 m² kassen).

Het is mogelijk om gesloopte oppervlakte in te zetten van locaties in de omliggende Overijsselse gemeenten. Samenvoeging van gesloopte oppervlakte op verschillende locaties is, onder voorwaarden, alleen mogelijk wanneer het overgrote deel in de gemeente Haaksbergen wordt gesloopt.

Als een veelvoud van 850 m² bedrijfsgebouwen (of 4.500 m² kassen) wordt gesloopt, kan onder voorwaarden een extra bouwkvavel voor een woning worden toegekend.

Het grootste deel van de slooplocatie blijft een agrarische bestemming zonder bouw mogelijkheden behouden, dan wel een passende bestemming die samenhangt met de landschappelijke inpassing.

Op een bouwkvavel mag één woning worden gerealiseerd. De bouwkvavel is in principe 1.000 m². De woning heeft een maximale inhoud van 750 m³. De bijgebouwen zijn maximaal 100 m² (onder voorwaarden mag maximaal 75 m² worden geïntegreerd in de hoofdbebouwing). Indien recht bestaat op meerdere bouwkvavels is samenvoeging tot een grotere inhoud alleen mogelijk als hierdoor een grotere bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit.

Uitgangspunt is terugbouwen op de sloopkvavel. Onder voorwaarden kan op direct aangrenzende gronden van de sloopkvavel een bouwkvavel worden verkregen. Indien dit niet mogelijk is, kan onder diverse voorwaarden worden gezocht naar een alternatieve locatie in het buitengebied (met uitzondering van de EHS en Natura 2000).

Een bouwkvavel voor een woning is mogelijk, indien geen bijzondere waarden aanwezig zijn en geen aantasting van waarden plaatsvindt. De woning mag niet ten kosten gaan van het functioneren en de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven in de omgeving. Voor de toekenning van een bouwkvavel in het LOG geldt een "nee, tenzij"-principe. LOG's en sterlocaties mogen niet worden belemmerd.

VAB

Het beleid geldt voor vrijkomende (voormalige) agrarische bebouwing, voor agrarische gebouwen die minstens drie jaar voor deelname-aanvraag van het beleid zijn opgericht en als zodanig in gebruik zijn geweest, voor een gedeelte van de gebouwen van een blijvend agrarisch bedrijf (nevenfunctie) waarbij dit niet mag leiden tot een groter totaal bouwperceel. Het beleid geldt niet voor bouwwerken die zonder vergunning zijn gerealiseerd.

Het beleid gaat uit van uitoefening van activiteiten binnen de bestaande bebouwing, sloop van alle vrijkomende agrarische bebouwing die niet worden hergebruikt, de combinatie wonen en werken bij voormalige agrarische bedrijven op basis van de bestaande (bedrijfs)woning en maatwerk voor de bepaling van welke bestemming de woning in relatie tot het bedrijf moet krijgen (bedrijfswoning of niet).

In principe is alle bedrijvigheid tot een oppervlakte van minder dan 350 m² als nevenactiviteit toegestaan, met uitzondering van zorgfuncties en kinderopvang (nadere afweging), horecafunctie en detailhandel (alleen als nevenfunctie en

ondergeschikt aan hoofdfunctie) en opslag en/of verweking van chemische goederen. In principe wordt het realiseren van bedrijvigheid met meer dan 350 m² als maatwerk gezien. Er mag geen opslag of andere bedrijfsactiviteiten buiten de gebouwen plaatsvinden.

Karakteristieke/monumentale voormalige boerderijen en agrarische bedrijfswoningen kunnen in principe voor hergebruik als woonruimte in aanmerking komen. Hierbij is onder voorwaarden splitsing in meerdere woningen mogelijk. Er kan geen extra bedrijfswoning worden toegekend op basis van de nevenfunctie.

Uitgangspunt is hergebruik binnen bestaande bebouwing. Het is echter denkbaar dat in sommige situaties sloop en nieuwbouw gewenst is. Dit is per geval maatwerk. Bij sloop en nieuwbouw moet worden gestreefd naar een substantiële afname van het bouwvolume. Het is van groot belang om de maximale omvang en inpassing van de nieuwbouw in de omgeving, op grond van kwalitatieve criteria, goed te onderbouwen en vast te leggen. In het kader van VAB is het niet toegestaan om bij sloop en nieuwbouw een nieuwe woning te bouwen. Op een slooplocatie van de VAB mag de te slopen oppervlakte niet worden betrokken in een Rood voor Rood initiatief.

Bij vervangende toekomstige nieuwbouw is het gewenst om de afweging te maken of nieuwbouw wenselijk is in dezelfde vorm, dezelfde plek en met dezelfde omvang. Er kunnen voor de omgevingskwaliteit betere oplossingen zijn dan de bestaande situatie. Ook dient te worden bezien of een bedrijventerrein betere opties biedt.

Landschapsontwikkelingsplan

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) is een samenhangende visie op de kwaliteit van het landschap en geeft de bouwstenen en inrichtingsprincipes aan voor de ontwikkeling van het landschap, zie Bijlage 7 Landschapsvisie. Het plan geeft antwoord op de vraag hoe de landschappelijke kwaliteiten -belevingswaarde, cultuurhistorie, natuur en recreatieve waarde – gewaarborgd kunnen worden en hoe het ruimtelijk beleid en ontwikkelingen voor een vitaal platteland kunnen bijdragen aan de positieve ontwikkeling van het landschap.

In het LOP worden vier thema's voor de ontwikkeling van het landschap genoemd:

1. behoud en versterking van waardevolle ensembles;
2. landschappelijke versterking van het watersysteem;
3. zorg voor het agrarisch werklandschap;
4. inpassen van kernen en routes.

In het plan staan maatregelen genoemd waarmee de opgave actief kan worden opgepakt en welke ontwikkelingen waar relevant kunnen worden ingepast. Het LOP is dus van belang bij de landschappelijke inpassing van onder meer (uitbreidingen van) agrarische bouwpercelen en verblijfsrecreatieve bedrijven.

Beleidsplan Recreatie en Toerisme

De hoofddoelstelling van recreatie en toerisme in de gemeente Haaksbergen luidt: behoud en ontwikkeling van recreatief-toeristische mogelijkheden waardoor het toeristisch-recreatieve product Haaksbergen zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht wordt versterkt en waarbij ingespeeld wordt op en rekening gehouden met de kwaliteiten van rust, ruimte en cultuur.

In het beleidsplan is een aantal doelstellingen geformuleerd ten aanzien van dagrecreatie en verblijfsrecreatie, maar ook ten aanzien van de reconstructiezonering. Verbetering van de recreatieve mogelijkheden is namelijk ook één van de

aandachtspunten uit de Reconstructiewet, omdat dit de kwaliteit van het landelijk gebied kan verbeteren. Recreatieve belangen dienen echter wel afgewogen te worden tegen agrarische en/of landschappelijke belangen.

Naast de doelstellingen zijn ook ambities geformuleerd. Zo geldt ten aanzien van dagrecreatie de uitbreiding van routegebonden recreatie, het fietsknooppuntensysteem en het wandelnetwerk, maar ook bijvoorbeeld het agro-toerisme. Voor wat betreft verblijfsrecreatie ligt de ambitie in het verhogen van het aantal toeristische overnachtingen, de uitbreiding van de verblijfsrecreatieve voorzieningen, maar ook de ontwikkeling van kleinschalige en bijzondere verblijfsrecreatieve voorzieningen. Permanente bewoning van recreatiewoningen zal actief tegengegaan worden.

Over recreatie en toerisme in de reconstructiegebieden wordt het volgende gesteld:

1. extensiveringsgebieden

Geen nieuwe recreatieve ontwikkelingen of uitbreidingen toegestaan, tenzij aan de randen en met inachtneming van de landschappelijke waarden. Recreatief medegebruik word bevorderd.

2. verwevingsgebieden

Uitbreiding van bestaande toeristisch-recreatieve bedrijven is onder voorwaarden toegestaan. Voor nieuwe (thematische) uitbreidingen van het toeristisch-recreatieve aanbod liggen er met name mogelijkheden in de agrarische sector (boerderijkamers, bed & breakfast et cetera) en de vrijkomende agrarische bebouwing.

3. landbouwontwikkelingsgebieden

Bestaande verblijfsrecreatieve voorzieningen mogen de ontwikkeling van de landbouw niet frustreren. Nieuwe ontwikkelingen zijn slechts toegestaan mits ze de landbouw niet belemmeren. In de praktijk betekent dit weinig tot geen mogelijkheden voor recreatie en toerisme in deze gebieden.

Nota Verblijfsrecreatie in het landelijk gebied gemeente Haaksbergen

De gemeente Haaksbergen heeft de aanbevelingen uit de beleidsnota Verblijfsrecreatie in het landelijk gebied, zoals die door de Regio Twente is opgesteld, afgestemd op haar eigen beleid en ideeën over de invulling van het landelijk gebied.

De gemeente Haaksbergen heeft de ambitie om het aantal toeristische overnachtingen te verhogen en de kwaliteit van de verblijfsrecreatieve voorzieningen te waarborgen. Dit zal een positief effect hebben op de economische betekenis van recreatie in Haaksbergen.

Daarnaast hebben het verdwijnen van de Wet Openluchtrecreatie, alsmede de ontwikkelingen ten gevolge van het Reconstructieplan Salland-Twente, geleid tot het opstellen van een Nota Verblijfsrecreatie in het landelijk gebied. De nota is gebaseerd op de volgende doelstellingen:

1. Verhogen van het aantal toeristische overnachtingen (met speciale aandacht voor 'seizoensverbreding');
2. Evenementen vormen een instrument om deze seizoenverbreding in te vullen;
3. Productdifferentiatie en productkwaliteit als uitgangspunt voor het toeristisch-recreatieve product;
4. Verblijfsrecreatie als nieuwe economische drager van het landelijk gebied;
5. Streven naar zoveel mogelijk uniforme regelgeving en handhaafbaarheid;
6. Zonering als instrument om verblijfsrecreatie in te passen in het landschap;
7. Behoud en versterking van het Twentse landschap en specifiek het winterlandschap.

De beleidsvoorstellen per recreatieve voorziening zijn daar waar mogelijk en mits ruimtelijk relevant, in dit bestemmingsplan overgenomen.

Welstandsnota

In de Welstandsnota zijn criteria opgenomen waaraan nieuwe bouwaanvragen worden getoetst. De welstandsnota van de gemeente Haaksbergen behandelt het landelijk gebied (buitengebied) in een apart hoofdstuk. In het landelijk gebied worden vier deelgebieden onderscheiden:

1. de oorspronkelijke gebiedstypische agrarische bebouwing;
2. bos- en natuurgebieden;
3. buitenplaatsen en landgoederen;
4. recreatiegebieden en overige.

Aan elk deelgebied wordt een (architectonische/landschappelijke) waarde toegekend en het welstandsniveau bepaald.

Daarnaast is de gemeente ook bezig om speciaal voor het buitengebied ook een beeldkwaliteitsplan te vervaardigen. Dit vanwege het feit dat het begrip "ruimtelijke kwaliteit" een steeds centralere plaats inneemt binnen de ruimtelijke ordening. Ruimtelijke kwaliteit is echter een subjectief begrip. In het geval van dit beeldkwaliteitsplan wordt gebruik gemaakt van de drieschaar: gebruikswaarde (functioneel), belevingswaarde (ruimtelijk aspect) en toekomstwaarde (duurzaamheid). Beeldkwaliteit als belevingswaarde is dus slechts één aspect van de ruimtelijke kwaliteit. Echter, richtlijnen en criteria die de beeldkwaliteit aangaan kunnen direct gevolg hebben voor de gebruikswaarde of de toekomstwaarde van het betreffende plandeel, en omgekeerd.

Wel is het zo dat jurisprudentie heeft uitgewezen dat een beeldkwaliteitsplan, dat is bedoeld als een inspiratiebron voor ontwerpers en richtinggevend voor de na te streven beeldkwaliteit, geen toevoeging aan de Welstandsnota is, maar het bestaande welstandsbeleid voor dat gebied vervangt. Het beeldkwaliteitsplan treedt dan op als Welstandsnota (artikel 12a Woningwet) en wordt gelijktijdig vastgesteld met het bestemmingsplan.

Zie verder paragraaf 5.16 Beeldkwaliteitsplan.

Waterplan

Het waterplan is een gezamenlijke toekomstvisie voor integraal en duurzaam waterbeheer en is de basis voor een verbetering van de onderlinge samenwerking en afstemming bij de inrichting en het beheer van het watersysteem en de waterketen.

In het waterplan is sprake van een drietal pijlers:

- verbetering van de werking van het watersysteem en de waterketen en gelijktijdig anticiperen op verwachte klimaatontwikkelingen;
- vergroten van de belevingswaarde van watergangen door het verhogen van de diversiteit voor inrichting en ecologie evenals de implementatie via beheer en onderhoud;
- uitdragen van de waarde van water door een actieve, zichtbare en stimulerende rol van de overheid op het gebied van water en ecologie.

Een belangrijke keuze die gemaakt moet worden bij de inrichting van het watersysteem en de waterketen betreft het vasthouden en bergen van water (voorkomen van overlast) en het voorkomen van verontreiniging van grond- en oppervlaktewater.

Voor het waterkwantiteitsbeheer geldt de trits 'vasthouden-bergen-afvoeren'. In het buitengebied worden laaggelegen gebieden gebruikt voor de opvang van neerslagoverschotten in extreme situaties. Het streven is erop gericht dat de waterkwaliteit in 2010 in de hele gemeente op zijn minst aan de basiskwaliteit te laten voldoen. Aan gebieden zonder landbouwkundige functie en met hogere natuurwaarden worden hogere eisen gesteld.

Hoofdstuk 3 Milieueffectrapportage

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de milieueffectrapportage die is opgesteld in het kader van dit bestemmingsplan. In de Wet milieubeheer is in artikel 7.37 onder andere de verplichting opgenomen om in het bestemmingsplan de wijze te beschrijven waarop rekening is gehouden met het milieueffectrapport (MER). Dit hoofdstuk bevat deze beschrijving. Hierbij zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het MER aangegeven. Tevens is de functie van het MER in het bestemmingsplanproces opgenomen.

In het bestemmingsplan wordt voor bepaalde functies ontwikkelingsruimte geboden door middel van activiteiten die milieueffectrapportplichtig zijn. Daarom is door de gemeente een milieueffectrapport opgesteld (Grontmij, Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen, 17 april 2012). Het volledige rapport is als Bijlage 23 bij deze toelichting opgenomen.

Het doel van de milieueffectrapportage is om bij de besluitvorming over plannen en programma's het milieu een volwaardige plaats te geven met het oog op de bevordering van een duurzame ontwikkeling.

Aangezien in het plangebied en in de nabije omgeving van het plangebied verschillende Natura 2000-gebieden liggen, is ook onderzocht welke mogelijke effecten het bestemmingsplan met zich mee brengt ten aanzien van de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden, waarbij het toetsingskader de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) is. Derhalve is een voortoets (oriëntatiefase) uitgevoerd waaruit blijkt dat (significant) negatieve effecten op Natura 2000 alleen voor het aspect stikstofdepositie (vermesting en/of verzuring) niet zijn uit te sluiten. Voor dit aspect heeft daarom nader onderzoek in de vorm van een passende beoordeling plaatsgevonden. De passende beoordeling is toegevoegd in Bijlage 24. De voortoets is als bijlage 1 bij de passende beoordeling opgenomen.

3.2 Proces

De procedure van het plan-m.e.r. is gestart met een openbare kennisgeving die is uitgebracht in de Haaksberger Koerier (13 augustus 2008). Vervolgens is een notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld, welke op 26 augustus 2008 naar de betrokken bestuursorganen en adviseurs is verstuurd. De notitie Reikwijdte en Detailniveau is op 27 november 2008 besproken door de gemeente Haaksbergen en de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Het MER wordt samen met het ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegd. Op het MER en het bestemmingsplan kunnen zienswijzen worden ingediend (procedure volgens Algemene Wet Bestuursrecht (Awb)). Het MER wordt vervolgens getoetst door de Commissie voor de milieueffectrapportage. Het bevoegd gezag (de gemeenteraad) neemt vervolgens een besluit en motiveert dat op basis van het MER, de inspraakreacties en overige adviezen. Daarna wordt het definitieve bestemmingsplan vastgesteld.

Na afronding van deze plan-m.e.r.-procedure ten behoeve van het bestemmingsplan is er nog steeds een besluit m.e.r.-plicht voor de nieuw te vestigen intensieve veehouderij bedrijven en de uitbreidingen. Dit is afhankelijk van de omvang van de bedrijven. Deze besluit m.e.r.-procedure dient uitgevoerd.

3.3

Inhoud van het milieueffectrapport

De inhoud van dit milieueffectrapport richt zich voornamelijk op het in beeld brengen van de te verwachten effecten die het gevolg kunnen zijn van de omvang en locatie van veehouderij in de gehele gemeente Haaksbergen.

Conform artikel 7.7 lid 1 Wet milieubeheer bevat het milieueffectrapport ten minste:

- a. *een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd:* In hoofdstuk 2 van het milieueffectrapport is uiteengezet dat in het bestemmingsplan bestaande functies worden vastgelegd en uitbreidingsmogelijkheden worden geregeld. Voor de grondgebonden agrarische bedrijven en intensieve veehouderijen is beschreven van de ontwikkelingsruimte is;
- b. *een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor deze alternatieven:* In hoofdstuk 5 van het milieueffectrapport is een beschrijving opgenomen van de alternatieven en het proces hoe tot deze alternatieven is gekomen;
- c. *een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven:* In hoofdstuk 3 van het milieueffectrapport is het relevante beleid en de relevante regelgeving beschreven;
- d. *een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen:* Hoofdstuk 4 van het milieueffectrapport gaat in op de bestaande toestand van het milieu. In hoofdstuk 6 van het milieueffectrapport zijn de te verwachten ontwikkelingen van het milieu opgenomen, van de voorgenomen activiteiten alsmede alternatieven. In hoofdstuk 7 van het milieueffectrapport is een samenvatting gegeven van de uitgevoerde passende beoordeling;
- e. *een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven:* Hoofdstuk 6 van het milieueffectrapport bevat de effectbeschrijving. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de effecten van landbouw op natuur, cultuurhistorie, landschap, infrastructuur, geur, lucht, geluid, archeologie, water en bodem. In hoofdstuk 7 van het milieueffectrapport is een samenvatting gegeven van de uitgevoerde passende beoordeling;
- f. *een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van alle in beschouwing genomen alternatieven:* Hoofdstuk 6 van het milieueffectrapport bevat een overzicht van de effectbeoordeling. In hoofdstuk 7 van het milieueffectrapport is een samenvatting gegeven van de uitgevoerde passende beoordeling. In hoofdstuk 8 van het milieueffectrapport zijn de conclusies en aanbevelingen weergegeven;
- g. *een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen:* Hoofdstuk 6 van het milieueffectrapport bevat de effectbeperkende maatregelen. In hoofdstuk 7 van het milieueffectrapport is een samenvatting gegeven van de uitgevoerde passende beoordeling met daarbij de mitigerende maatregelen. In hoofdstuk 8 van het milieueffectrapport zijn de conclusies en aanbevelingen weergegeven;
- h. *een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens:* In hoofdstuk 9 is een overzicht opgenomen van de leemten in kennis;

- I. *een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven: Voorin het milieueffectrapport is een samenvatting opgenomen.*

3.4

Het milieueffectrapport

Inleiding

Het Plan-MER richt zich op de milieukundige beoordeling van mogelijke activiteiten die in het bestemmingsplan buitengebied worden gereguleerd. In het milieueffectrapport wordt ingegaan op de maximale omvang van intensieve en grondgebonden veehouderij in het gehele buitengebied van de gemeente Haaksbergen.

In het milieueffectrapport is allereerst het beleid geanalyseerd dat een relatie heeft met de hiervoor genoemde activiteiten. Hierin spelen het Reconstructieplan "Salland-Twente", de partiële herziening, Omgevingsvisie Provincie Overijssel en de Natuurbeschermingswet een belangrijke rol. Daarna is de huidige situatie beschouwd alsmede de ontwikkeling die optreedt zonder het invoeren van het bestemmingsplan voor het buitengebied.

Doorlopen stappen om te komen tot het voorkeursalternatief

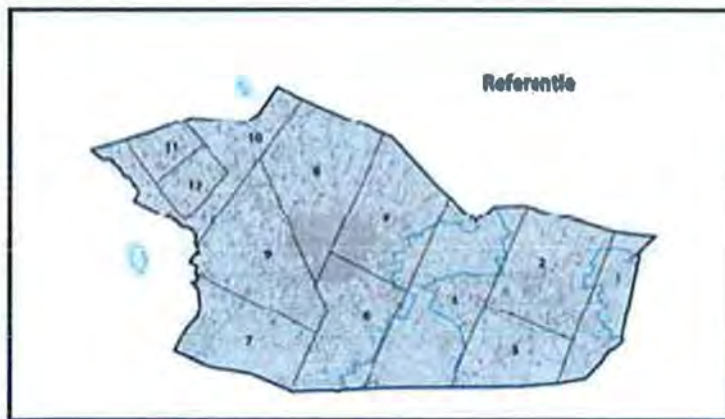
Om te komen tot het voorkeursalternatief zijn er verschillende alternatieven gevormd. Het uitgangspunt voor het vormen van de alternatieven is het optimaliseren van uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderij, rekening houdend met andere aanwezige functies. Dit uitgangspunt is meegenomen in de alternatievenbeoordeling vanaf de start van het project. In verloop van tijd heeft de MER methodiek en daarbij de vorming van alternatieven een dynamische tijd gehad. Het aspect stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden werd belangrijk. Zodanig, dat de gemeente verplicht was, de voorgenomen activiteit in het bestemmingsplan geen effect op de Natura 2000-gebieden te laten veroorzaken.

Nadat onderzoek is gedaan naar de milieueffecten van de alternatieven op de verschillende milieuaspecten, bleek dat vanuit het aspect stikstof er knelpunten ontstonden in relatie tot het instandhouden van natuurdoeltypen in Natura 2000-gebieden. Dit is in de passende beoordeling verder onder de loep genomen. Vanuit het oogpunt dat de stikstofdepositie geen knelpunt meer kan zijn, zijn de uitbreidingsmogelijkheden zodanig aangepast dat er geen effect meer is op de Natura 2000-gebieden. Dit heeft tot gevolg dat de uitbreidingsmogelijkheden beperkter zijn dan de in eerste instantie gewenste mogelijke uitbreidingen van veehouderij door de gemeente.

Alternatieven

Er zijn alternatieven opgesteld om inzichtelijk te maken wat de mogelijke effecten zijn van verschillende ontwikkelingsmogelijkheden (ontwikkelingsrichtingen). Voor de intensieve en grondgebonden veehouderij is de mogelijke ontwikkelingsruimte bepaald op basis van randvoorwaarden uit wet- en regelgeving. Tevens is de behoefte aan ruimte vanuit de lokale veehouderij bepaald. Op basis van de mogelijke ontwikkelingsruimte en de ruimtebehoefte van verschillende functies, zijn de volgende alternatieven voor de intensieve en grondgebonden veehouderij opgesteld:

1. *Een referentiealternatief.* Dit alternatief bestaat uit het huidige bestemmingsplan plus de autonome ontwikkeling. Dit betekent dat er tot maximaal 1 hectare uitgebreid mag worden en nieuwvestiging mogelijk is. Voor geur en stikstofdepositie is voor de referentiesituatie het huidige vergunningenbestand genomen min de stoppers.

Afbeelding: Referentiealternatief

2. Een alternatief dat de maximale kansen biedt voor veehouderij ontwikkeling (alternatief A). Hierin wordt in het gehele verwevingsgebied een uitbreidingsmogelijkheid gegeven tot maximaal 1,5 hectare. In het LOG wordt een maximale uitbreidingsmogelijkheid gegeven tot 2 hectare.

Afbeelding: Alternatief A

3. Een alternatief dat zowel natuur en de veehouderij kansen biedt (alternatief B). Deze verschilt van het eerste alternatief in de uitbreidingsmogelijkheden rondom de Natura 2000-gebieden Witte Veen en Buurserzand en Haaksbergerveen. Hier mag niet worden uitgebreid.

Afbeelding: Alternatief B

4. Een alternatief dat natuurontwikkeling kansen biedt. Hierin wordt gesaneerd in de gebieden rondom de Natura 2000-gebieden Witte Veen en Buurserzand en Haaksbergerveen en ook in het gebied rondom het LOG. Daarnaast mag er in de rest van de gebieden nabij Boddenbroek en Teeslinkven niet uitgebreid worden.

Afbeelding: Alternatief C

Conclusie vergelijking alternatieven

De alternatieven geven de ontwikkelingsrichtingen waarbij ofwel landbouw, ofwel natuur ofwel een gemengde ontwikkeling landbouw en natuur voorop staat.

Vanuit de kaders van de milieuregelgeving en vooral de regelgeving voor Natura 2000-gebieden biedt de ontwikkeling van de veehouderij volgens het alternatief C Optimale natuur de beste mogelijkheden voor natuur. Dit komt in belangrijke mate doordat een deel van de bedrijven in het oostelijk deel van de gemeente wordt gesaneerd. Dit zorgt in het bijzonder voor vermindering van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden Boddenbroek en Teeslinkven en in iets mindere mate Buurserzand en Haaksbergerveen.

De doelen ten aanzien van de vermindering van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden worden in dit alternatief het meest geborgd in combinatie met een (beperkte) ontwikkeling van de veehouderij binnen de criteria die de provincie Overijssel momenteel hanteert voor de vergunningverlening van Natuurbeschermingswetvergunningen (Beleidskader Stikstof) en de te verwachten inwerkingtreding van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

De aangegeven negatieve effecten ten aanzien van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden moeten wel op de juiste wijze worden geïnterpreteerd. De scores tonen de onderlinge verschillen in effecten indien in de alternatieven op dezelfde wijze geen of onvoldoende technische maatregelen worden genomen. Indien in de alternatieven op dezelfde wijze door inzet van adequate technische hulpmiddelen voorkomen wordt dat er extra stikstofdepositie ontstaat, zal voor alle alternatieven op dit criterium een betere score optreden. Verder zijn mogelijke effecten zeer afhankelijk van de locatie van de uitbreiding van de veehouderij.

Voor de onderlinge rangschikking ten opzichte van meer of minder negatieve effecten maakt dit niet uit. Alternatief C scoort ook dan positiever omdat er een sturing door middel van een geografische component (ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden) in is opgenomen.

Door inwerking treden van de PAS is op bedrijfsniveau in de vergunningverlening Natuurbeschermingswet geborgd dat op termijn de stikstofdepositie zal dalen. In de passende beoordeling is meer gedetailleerd ingegaan op de uit de gemeente afkomstige stikstofdepositie.

Op de beoordelingscriteria landschap, cultuurhistorie, geur en luchtkwaliteit scoort het alternatief C Optimale natuur ook het best. Alternatief B Gemengde functies scoort vervolgens weer iets beter dan alternatief A Optimale landbouw.

Aspect	Criteria	Effect op alternatieven			
		0 Referen- tie	A Optimale veehou- derij	B Gemeng- de func- ties	C Optimale natuur
Natuur (Natura 2000-gebieden)	Verlies van areaal van Natura 2000 habitat	0	0	0	0
	Verstoring Natura 2000 gebied vanwege toename onrust	0	0	0	0
	Verstoring van aangewezen soorten door lawaai (geluid)	0	0	0	0
	Verstoring van aangewezen soorten door betreding	0	0	0	0
	Verstoring als gevolg van toename van licht	0	0	0	0
	Effecten als gevolg van stikstofdepositie op N2000 gebied:				
	- Boddenbroek	0	-	-	-
	- Teeselinkven	0	-	-	-
	- Buurserzand en Haaksbergerveen	0	-	0	-
	- Witte Veen	0	-	0	-
Natuur (EHS)	Areaal en kwaliteit van bestaande natuur	0	0	0	0
	Uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren	0	0	0	0/+
	Vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle FF-wet soorten	0	0	0	0
	Areaal grote natuurlijke eenheden	0	0	0	0+
	Verstoring van natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering	0	0	0	0
	Verandering grond- en oppervlaktewateromstandigheden	0	0	0	0
	Effecten als gevolg van stikstofdepositie	0	-	-0	-
	Vernietiging	0	0	0	-0
Natuur (Flora- en Faunawet)	Verstoring	0	0	0	-0
Landschap	Verandering van de regionale landschapsstructuur, in het bijzonder op de variatie in de landschapsstructuur en op de herkenbaarheid en identiteit van het landschap.	0	0	0	0
	Verandering van de kleinschaligheid van het gebied (kampongtginningen en oude veldontginningen)	0	-	-0	0
	Verandering van karakteristieke landgoedstructuren	0	0	0	0
	Verandering van karakteristieke steilranden/microreliëf in het gebied	0	-0	0	0
	Verandering van kleine landschapselementen	0	-	-0	0
	Verandering van karakteristieke beekdalpatronen	0	-0	0	0
	Aantasting van archeologische waarden	0	0	0	0
	Aantasting van cultuurhistorisch waardevolle elementen en patronen	0	-0	0	0/+
	Aantasting van cultuurhistorische (marke)landschappen	0	-0	0	0/+
	Aantasting van karakteristieke boerderijcomplexen/gebouwensembles	0	0	0	0
Archeologie Cultuurhistorie	Aantasting van aardkundig waardevolle elementen en patronen	0	-0	0	0
	Aantasting van oude linten en ontginningsassen	0	0	0	0
Water	Risico negatieve effecten voor grond- en oppervlakte water kwaliteit	0	0	0	0
Bodem Infrastructuur	Risico op bodemverontreiniging	0	0	0	0
	Verandering van verkeer op de wegen	0	-0	0	0/+
	Verandering in de verkeersveiligheid	0	0	0	0
Geur	Toename/ afname aantal geurknelpunten	0	-	-	-0
Lucht	Risico op overschrijding van norm van de concentratie fijnstof	0	0	0	0
Geluid	Toename/ afname geluidshinder	0	-0	0	0/+

++	sterk positief effect
+	positief effect
0/+	gering positief effect
0	geen positief en geen negatief effect
-0	gering negatief effect
-	negatief effect
--	sterk negatief effect

Afbeelding: Beoordelingstabel

Toelichting op de beoordelingstabel

Voor uitbreiding van de veehouderij in de gemeente zijn de belangrijkste aandachtspunten de stikstof- en geur-gebruiksruimte rondom de intensieve veehouderijen en de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het hele plangebied.

Hieronder worden deze toegelicht.

- **Natuur:** Een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten opzicht van de huidige situatie in de gemeente is in het kader van de Natura 2000 gebiedsbescherming niet gewenst. Door het tegengaan van ontwikkeling van veehouderij rondom de Natura 2000-gebieden Haaksbergerveen/Buurserveen en Buurserzand, en het Witte Veen zal hier het effect positief dan wel neutraal zijn. Omdat er rondom de gemeente veel Natura 2000-gebieden liggen in alle windstreken, is het geografisch sturen van mogelijke ontwikkelingen in de veehouderij via beïnvloeding van de stikstofdepositie per Natura 2000-gebied complex. Indien er namelijk in het Witte Veen een afname is van stikstofdepositie kan er in Boddenbroek weer een toename zijn. Daarom is er in de passende beoordeling verder ingegaan op mogelijke ontwikkelruimte van veehouderij en stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden.
- **Geur:** Voor gebieden waar ontwikkelmogelijkheden zijn, is er in vergelijking met de referentiesituatie een toename van de geurbelasting te verwachten. Naast de extra geurbelasting door geboden ontwikkelingsmogelijkheden zal echter ook vermindering van de geurbelasting optreden door te verwachten ontwikkelingen (inzetten techniek, vermindering aantal bedrijven, beperking van bedrijfsontwikkeling door andere milieufactoren als fijnstof, stikstofdepositie). In de deelgebieden waar gesaneerd wordt of waar geen ontwikkeling wordt toegestaan zal een daling van de geurbelasting optreden.
- **Landschap:** Het karakteristieke landschap van Haaksbergen met haar kenmerkende verschillen kan door toename van de omvang van agrarische bedrijven worden aangetast.
- **Cultuurhistorie:** Bij een toename van de omvang van de agrarische bedrijven kunnen cultuurhistorisch waardevolle landschappen, patronen of elementen worden aangetast.

Hieronder worden de andere aspecten toegelicht, die in de effectenbeoordeling van de verschillende alternatieven zijn geanalyseerd.

- **Archeologie:** De mogelijkheden om uit te breiden in de verschillende alternatieven zijn (deels) gelegen in gebieden met een hoge en middelhoge verwachtingswaarde. Echter, vergeleken met de referentiesituatie verschillen de mogelijke uitbreidingslocaties niet. Daarnaast is er in de alternatieven geen mogelijkheid voor nieuwvestiging. Aangenomen wordt dat bij de concrete lokale planvorming van de activiteiten het aspect archeologie adequaat wordt meegenomen en in maatregelen wordt vertaald. De effecten zijn daarom als neutraal aangemerkt.
- **Water:** Het waterschap gaat er vanuit dat de veehouderijen het proceswater niet lozen op het oppervlaktewater en dat ten aanzien van inrichting en bedrijfsvoering voldaan wordt aan de geldende (milieu) wetgeving. Hiermee wordt voorkomen dat verontreiniging van het oppervlaktewater plaatsvindt. De effecten zijn daarom als neutraal aangemerkt.
- **Bodem:** Er is vanuit gegaan dat, door het salderen in de alternatieven, de stikstofdepositie op enkele gebieden fors vermindert en op andere gebieden meer wordt. Het effect op niet-zuurgevoelige bodems is echter minimaal. Daarom wordt dit aspect in alle alternatieven als neutraal aangemerkt.
- **Fijnstof:** Door toename van het aantal dieren op een bouwperceel tot 2 hectare is er geen kans dat de wettelijke norm van het fijnstofgehalte overschreden wordt.

- **Infrastructuur:** De maximale groei van veehouderij veroorzaakt lokaal een toename van verkeer. De capaciteit van het wegennet kan dit voldoende aan. De verschillen in groei en afname van verkeer leidt wel tot een geringe verandering van verkeer op de wegen. Voor de verkeersveiligheid is dit als neutraal beoordeeld omdat dit binnen de CROW normen blijft.
- **Geluid:** Bij vergroting van de ontwikkeling van veehouderij zal er lokaal een toename zijn van de productie van geluid. Woonbestemmingen niet behorend bij agrarische bedrijven zijn in sommige gevallen dichtbij veehouderijen gelegen. Er moet daarom bij uitbreiding van veehouderij zorgvuldig naar de mogelijke geluideffecten worden gekeken. De effecten van uitbreiding dan wel het beëindigen van bedrijven levert door toename van geluidshinder door verkeer gedifferentieerd per gebied een verschillend effect.

Tussenstap naar de passende beoordeling

De conclusie uit de alternatievenvergelijking is dat alternatief C Optimale natuur het meest positief scoort ten aanzien van milieu- en natuurregelgeving. De in dat alternatief opgenomen sanering van veehouderijbedrijven past echter niet in het beleidsvoornemen van de gemeente om de agrarische sector ontwikkelingskansen te geven dan wel bestaande mogelijkheden zoveel mogelijk te behouden. Bovendien zijn er bezwaren van financiële aard. Er zijn daarom dus praktische bezwaren die een keuze voor dit alternatief belemmeren.

De resultaten vanuit de effectenbeoordeling van het MER geven aan dat de ontwikkelingen voor veehouderijen die de gemeente voor ogen had, niet mogelijk is gebleken. Gekeken is daarom of er op een andere wijze, in het verlengde van deze uitkomsten in het MER, maar in de geest van dit alternatief toch oplossingen kunnen worden gevonden. Dit is nader uitgewerkt in de passende beoordeling. Daarin is gekeken in hoeverre het opnemen van een agrarisch bouwperceel op basis van de vergunde situatie (milieuvergunning) daarvoor een oplossing kan bieden.

Het startpunt van de passende beoordeling is het vigerende bestemmingsplan. Als eerste stap is gekeken naar het effect van de bestaande planologische mogelijkheden in dit plan op de Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie. Daarna zijn er verschillende mogelijkheden toegepast om afname van de stikstofdepositie te krijgen of neutraal te blijven ten opzichte van de huidige situatie. Dit is verwerkt in het voorkeursalternatief.

Conclusie passende beoordeling

In de passende beoordeling is de zogeheten "nul effectensituatie" berekend. Dit is de situatie waarbij uitbreidingsmogelijkheden niet leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie (referentiesituatie). Van een verslechtering van de kwaliteit van habitattypen waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen is derhalve geen sprake. Hierbij wordt volledigheidshalve opgemerkt dat, ten opzichte van de mogelijkheden die het huidige bestemmingsplan biedt, wél een duidelijke vermindering van stikstofdepositie plaatsvindt. Immers, de verschillende planscenario's zijn gebaseerd op het huidige planologische regime waarbij het de wens van de gemeente was om hierbij zoveel mogelijk aansluiting te zoeken. Daarom wordt in het bestemmingsplan voor 24 zogenaamde piekbelasters en 50 agrarische bedrijven een agrarisch bouwperceel gegeven op basis van de vergunde situatie (milieuvergunning) om ervoor te zorgen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast.

Daarbij komt dat alle in het bestemmingsplan geboden mogelijkheden zijn doorgerekend. De verwachting is evenwel dat, gezien de duidelijke trend van stoppende agrarische bedrijven, deze trend zich de komende jaren zal doorzetten. Aangezien de gemeente vooraf niet kan voorspellen welke bedrijven zullen stoppen

hebben alle bedrijven een positieve bestemming gekregen. Als gezegd is de reële verwachting dat zeker niet van alle ruimte die het bestemmingsplan biedt gebruik zal worden gemaakt. Ook om die reden zal sprake zijn van een vermindering van stikstofuitstoot ten opzichte van de referentiesituatie én ten opzichte van het huidige planologische regime.

Daarnaast daalt de stikstofdepositie al jaren. Dat is een gevolg van eerder vastgesteld beleid. Door nieuwe regels, voor bijvoorbeeld het uitrijden van dierlijke mest, wordt de ammoniak in de landbouw steeds verder teruggedrongen. In de PAS worden onder meer nationale maatregelen getroffen die een extra stikstofdepositiedaling met zich mee zullen brengen. Ook worden in het kader van de PAS herstelstrategieën ontwikkeld in de betreffende Natura 2000-gebieden om de omstandigheden van de betreffende habitattypen of soorten te verbeteren. De verwachting is dat de stikstofdepositie verder zal dalen.

Tot slot wordt genoemd dat volledig rekening is gehouden met de twee kleine Natura 2000-gebieden Boddibroek en Teeselinkven, waarvan het de bedoeling is om deze op termijn te schrappen.

Gesteld kan worden dat het bestemmingsplan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast en dat het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan kan worden genomen.

Mitigerende maatregelen

De effectenbeoordeling van het MER laat zien dat eventuele uitbreiding van veehouderijen volgens de alternatieven A en B (alternatief C valt af door praktische bezwaren) voor de aspecten geur, landschap en cultuurhistorie in negatieve effecten resulteert. Vervolgens is in de passende beoordeling het voorkeursalternatief zodanig vormgegeven en aangescherpt dat de effecten met betrekking tot stikstofdepositie neutraal tot positief zijn. Voor geur kunnen lokaal mitigerende maatregelen zoals luchtwassers toegepast worden zodat er geen knelpunten meer optreden. Vanuit landschap en cultuurhistorie kunnen voorwaarden in het bestemmingsplan worden opgenomen (bijvoorbeeld beeldkwaliteitsplan) om de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit gelijk te houden of te optimaliseren.

Aanbevelingen

Voor een extra bescherming van het plangebied zijn de volgende aanbevelingen te geven:

- Voor de regeling met wijzigingsbevoegdheid kunnen door de gemeente, op grond van andere belangen maar wel gerelateerd aan ruimtelijke aspecten, nadere voorwaarden worden gesteld. Hiermee kan extra sturing aan het ruimtelijk beleid worden gegeven (zie ook volgende punt).
- De ontwikkeling van het landschap en de versterking van de landschaps- en cultuurhistorische kenmerken is en blijft mogelijk indien er bij het uitbreiden van veehouderij voorwaarden voor landschappelijke inpassing (bijvoorbeeld via een beeldkwaliteitsplan) worden gesteld (zie ook vorige punt).

Leemten in kennis

De belangrijkste leemten in kennis zijn de volgende punten:

- Aangezien het hier gaat om de mogelijkheden tot uitbreiding van veehouderij, is er een leemte in kennis over de werkelijke gang van zaken in de toekomst (zowel "in het terrein" als in de wet- en regelgeving). Het is daarom van belang bij concrete aanvragen de milieueffecten voor uitbreiding van veehouderij te onderzoeken op basis van de dan geldende regelgeving en actuele situatie "in het terrein".

- In de toekomst zal de stikstofdepositie van veehouderijen moeten passen binnen de kaders van de PAS dat samen met het provinciale Beleidskader Stikstof een integrale aanpak vormt. Zoals hiervoor al is aangegeven, wordt verwacht dat in de PAS nationale maatregelen worden getroffen die een extra stikstofdepositiedaling met zich mee zal brengen. De verwachting is dat in het PAS activiteiten meer ruimte krijgen voor ontwikkeling.

3.5

Conclusie

Voor het bestemmingsplan is ingezet om het huidige agrarisch bouwperceel uit het geldende bestemmingsplan opnieuw op te nemen in het voorliggende bestemmingsplan. Naar aanleiding van de MER en de passende beoordeling is gebleken dat hiermee in een aantal gevallen negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden optreden. Die effecten zouden met name optreden in de Natura 2000-gebieden in het oostelijk deel van Haaksbergen. Het bestemmingsplan mag geen negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden hebben.

Om uit te komen op nul-effecten op de Natura 2000-gebieden is daarom voor circa 55 agrarische bedrijven in of in de nabijheid van de WAV-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en Natura 2000-gebieden een agrarisch bouwperceel op basis van de vergunde situatie (milieuvergunning) opgenomen. Voor de overige agrarische bedrijven is het oorspronkelijke bouwperceel uit het geldende bestemmingsplan overgenomen.

Voor de agrarische bedrijven met een agrarisch bouwperceel op basis van de vergunde situatie (milieuvergunning), is overigens wel een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om het agrarisch bouwperceel te vergroten naar de grootte van het agrarisch bouwperceel van het huidige bestemmingsplan.

Hoofdstuk 4 Onderzoek

4.1 Algemeen

Voorafgaand aan de vaststelling van een integrale herziening van het buitengebied dient onderzoek plaats te vinden naar de bestaande situatie en naar toekomstige ontwikkelingen in het plangebied. De resultaten van dit onderzoek spelen een belangrijke rol bij de afweging van de diverse belangen in het plangebied en, in het verlengde daarvan, in de bestemmingsregeling.

4.2 Landbouw

Huidige landbouwkundige situatie gemeente Haaksbergen

De agrarische bedrijven in het buitengebied zijn onder te verdelen in melkveebedrijven en intensieve veehouderijen, maar ook komen nog veel gemengde bedrijven voor. Een groot aantal bedrijven heeft een zodanige omvang dat sprake is van een reëel of volwaardig agrarisch bedrijf. Er is echter een groeiend aantal bedrijven dat geen volledig inkomen meer uit de landbouw genereert. Voor zowel de volwaardige als de overige bedrijven geldt dat steeds vaker diverse vormen van nevenactiviteiten worden ontplooit om extra inkomsten te genereren.

De landbouw is van oudsher een belangrijke grondgebruiker van de groene ruimte. Dit is niet alleen in (sociaal-) economisch opzicht, maar ook als gebruiker en beheerder van het agrarisch cultuurlandschap. Het aanwezige kleinschalige cultuurlandschap, de dichtheid aan agrarische bedrijven in bepaalde delen van het plangebied en de relatief kleine en verspreid liggende kavels, vormen voor de landbouwsector een concurrentienadeel. In de provincie zijn naar verhouding veel oudere agrarische ondernemers. De ondernemers hebben wel vaker een opvolger.

Verwachte ontwikkelingen in de landbouw

In een dynamische sector als de landbouw zijn toekomstige ontwikkelingen moeilijk te voorspellen. Er kan dan ook slechts een indicatie worden gegeven van de mogelijke ontwikkelingen die in de gemeente Haaksbergen kunnen gaan plaatsvinden. De belangrijkste ontwikkelingen - waarvan deels reeds sprake is en waarop de landbouw de komende jaren zal (moeten) inspelen - zijn de ontwikkelingen op de markt van de landbouwproducten, de (strengere) milieuhygiënische eisen, de welzijnseisen voor de landbouwdieren, de Reconstructie en plattelandsvernieuwing. Hieronder is daar nader op ingegaan. Ook is aangegeven wat hierbij de verwachte ontwikkelingen zijn voor de provincie Overijssel.

Marktontwikkelingen landbouwproducten

De Nederlandse landbouw is de laatste jaren steeds meer gericht op de Europese markt. De Europese Unie (EU) heeft zich ontwikkeld van een importeur van landbouwproducten tot een exporteur daarvan. Door de, in vergelijking met het wereldprijsniveau, hoge productieprijzen binnen de EU, kon een belangrijk deel van de export slechts plaatsvinden door toenemende exportsubsidies. Deze subsidies betekenden echter een steeds grotere belasting van de Europese landbouwbegroting. Als gevolg van de hervormingen van het EU-landbouwbeleid worden de verschillende subsidies aanzienlijk teruggebracht. Inkomenssteun is losgekoppeld van de productie en in plaats daarvan afhankelijk gemaakt van het bereiken van doelstellingen op het gebied van dierenwelzijn, voedselveiligheid, landschapsbeheer en milieu.

Milieuhygiënische eisen

Een belangrijke factor die aanleiding is voor structurele veranderingen in verschillende landbouwsectoren is het landbouwmilieubeleid. De landbouw zal grote investeringen moeten doen om de negatieve effecten op het milieu te verminderen. Een groot deel van deze investeringen, met name gericht op het terugdringen van mest en ammoniak uitstoot, moet worden opgebracht door de intensieve veehouderij en in mindere mate door de melkveehouderij. De akkerbouw en tuinbouw moeten investeren in maatregelen om het gebruik van bestrijdingsmiddelen terug te dringen.

Welzijnseisen

De welzijnseisen voor landbouwdieren worden in de nabije toekomst verder verscherpt. Op dit gebied zijn in het kader van de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren enkele besluiten genomen, welke niet alleen betrekking hebben op het dierenwelzijn in enge zin, maar ook op de daarmee samenhangende economische belangen. Dierziektebestrijding en verbetering van het welzijn van de dieren betekent internationaal gezien een economisch sterkere positie. Een en ander zal zijn weerslag hebben in de voorschriften voor de huisvesting van dieren (te denken valt aan het verplicht gebruiken van strooisel of het verbieden van stalboxen).

Reconstructie(wet)

Concentratiegebieden zijn gebieden die door de hoge veedichtheid te maken hebben met een opeenstapeling van milieuproblemen zoals vermesting, verzuring en geurhinder. Om de problemen binnen deze concentratiegebieden aan te pakken is de Reconstructiewet aangenomen. Het reconstructiegebied is ingedeeld in een drietal zones: gebieden met perspectief voor primaire intensieve veehouderij (landbouwontwikkelingsgebieden), gebieden met perspectief voor natuur (extensiveringsgebieden) en gebieden waar natuur, landschap, cultuurhistorie, wonen en werken met elkaar zijn verweven (verwevingsgebieden).

Een primair uitgangspunt voor de toekomst is dat een hoogwaardige omgevingskwaliteit niet kan zonder goede sociale en economische vitaliteit en andersom. De kwaliteit van bodem, water, milieu, natuur en landschap moet worden behouden. Daarvoor is onder meer een gezonde (agrarische) bedrijvigheid nodig. Anderzijds is de kwaliteit van de omgeving bepalend voor een aantrekkelijke woonomgeving, de leefbaarheid voor de burgers en het vestigingsklimaat van bedrijven.

Een belangrijk onderdeel uit de Reconstructiewet is het verplaatsen van intensieve veehouderijen uit gevoelige gebieden en het concentreren van intensieve veehouderijen in gebieden waar de gevolgen op natuur en milieu gering zijn.

Plattelandsvernieuwing

In het landelijk gebied wordt steeds meer zichtbaar dat naast de landbouw ook andere functies een plaats krijgen. De komende jaren zal dit proces van plattelandsvernieuwing zich sterker voortzetten. Agrariërs kunnen daarop inspelen door te verbreden.

De mogelijkheden om nieuw of aanvullend inkomen te verwerven liggen veelal binnen de landbouw zelf, bijvoorbeeld door milieu- en/of diervriendelijk te produceren, door de eigen producten te verwerken en/of door deze zelf te verkopen ("streek-eigen producten"). Daarnaast zijn er mogelijkheden om een andere activiteit aan het agrarisch bedrijf te koppelen, bijvoorbeeld op het gebied van zorg, recreatie en toerisme of deelname aan beheer en ontwikkeling van natuur en landschap.

Verwachte ontwikkelingen voor de provincie

Op basis van onderzoek (LEI, Landbouw in Overijssel; Huidige situatie en ontwikkeling, januari 2011) zijn de volgende ontwikkelingen voor de provincie Overijssel te verwachten.

Het aantal landbouwbedrijven in de provincie zal tot 2020 met 3% per jaar afnemen. In de melkveehouderij en de intensieve veehouderij is de daling groter. Aangezien de omvang van de bedrijven in de provincie gemiddeld kleiner is dan het nationaal gemiddelde, verloopt de afname van het aantal bedrijven waarschijnlijk sneller dan in andere provincies. De leeftijdsopbouw, met een groter deel oudere ondernemers, leidt hier eveneens toe. Echter, in de regio Twente zijn wel relatief veel opvolgers. Voornamelijk kleinere bedrijven zullen de komende jaren worden beëindigd.

Door de afschaffing van de melkquota kan de totale melkproductie groeien en kan de gemiddelde melkveestapel per bedrijf verdubbelen naar ongeveer 120 stuks in 2020. Bedrijven met enkele honderden melkkoeien worden geen uitzondering. Mogelijk worden de meeste koeien het gehele jaar op stal gehouden. Door de groei van de melkveehouderij zal de omvang van de akkerbouw afnemen en komt de positie van de varkenshouderij wat betreft de afzet van mest in verdrinking. De pluimveehouderij heeft hier minder last van. De omvang van de intensieve veehouderij zal echter krimpen door de eisen op het gebied van milieu en dierenwelzijn en de daarvoor te plegen investeringen. Alleen de legpluimveehouderij kan in omvang toenemen. Binnen de varkenshouderij weten de fokvarkens- en gesloten bedrijven zich door het vereiste vakmanschap beter te handhaven dan de vleesvarkensbedrijven. Op bedrijfsniveau zal de schaalvergroting doorgaan. Dit mede als gevolg van de liberalisatie van het landbouwbeleid, toenemende internationale concurrentie en ter compensatie van de kosten voor investeringen en aanpassingen ten behoeve van milieu en welzijn.

Voor verbrede (multifunctionele) landbouw zijn er mogelijkheden voor verdere groei. De verbrede landbouw kan steeds meer gezichtsbepalend worden voor de landbouw en het platteland naar de samenleving. Echter, in economisch opzicht blijft de betekenis van de verbreding ver achter bij die van de productielandbouw.

Mogelijke gevolgen voor de landbouwsector in het plangebied

De hierboven geschetste macro-economische en maatschappelijke ontwikkelingen zullen een doorwerking hebben in de landbouwsector in het plangebied. Ze zouden kunnen leiden tot de toename van de productie per bedrijf, een afname van het aantal bedrijven en de omschakeling naar andere bedrijfstypen.

Toename productie per bedrijf

De gemiddelde productieomvang (in nge's) zal naar verwachting toenemen. Dit is zowel een gevolg van het verdwijnen van de kleinere agrarische bedrijven als van de toename van de productieomvang van de 'blijvende' agrarische bedrijven.

Afname aantal bedrijven

De extra investering die het landbouwbeleid met zich meebrengt zal ertoe leiden dat sommige agrarische bedrijven hun activiteiten zullen (moeten) beëindigen. Ook een ongunstige opvolgingssituatie, schaalvergroting van bedrijven en het beslag op de grond voor niet-agrarische doeleinden, zoals natuurontwikkeling, woningbouw, bedrijventerrein en sport/recreatie, dragen bij aan de afname van het aantal bedrijven.

Omschakeling naar andere bedrijfstypen

In het verleden zijn structuurveranderingen en verminderde bedrijfsresultaten voor een groot deel opgevangen door een gedeeltelijke omschakeling naar intensieve veehouderij of vorm van vleeshouderij (rundvee of schapen). Deze sectoren bieden echter steeds minder perspectieven. Een omschakeling wordt bovendien steeds meer bemoeilijkt door strenger wordende milieuregelgeving. Een gedeeltelijke omschakeling naar intensieve veehouderij en vleesveehouderij is dan ook nauwelijks een reëel perspectief meer. Voor een aantal bedrijven is een (gedeeltelijke) omschakeling naar productierichtingen met geen of slechts een lichte vorm van marktordering een perspectief, zoals de vollegronds groenteteelt, de teelt van een aantal 'nieuwe' gewassen zoals oliehoudende gewassen of hennep, of de aanleg van een productiebos. Daarnaast bestaan regelingen voor tijdelijke en meer permanente braakligging, beheer van natuur en landschap door de landbouwsector en het stimuleren van biologische en ecologische landbouwwormen.

In de huidige agrarische sector is daarnaast een tendens waar te nemen dat agrariërs naast de uitoefening van het agrarisch bedrijf nevenfuncties willen ontplooien. Hierbij moet gedacht worden aan recreatieve ontwikkelingen, het bieden van een zorgtak op het agrarisch bedrijf ('zorgboerderij'), de verkoop van streekproducten et cetera. Deze ontwikkelingen dragen bij aan de plattelandsvernieuwing.

4.3

Wonen

Verspreid over het buitengebied zijn talloze solitaire woningen gelegen. Deze woningen verschillen in omvang en uitstraling. Langs enkele doorgaande wegen komen hogere bebouwingsconcentraties voor, zoals langs de uitlopers van de kern Haaksbergen en een gebied ten noordoosten van deze kern. Een groot aantal woningen betreft voormalige agrarische bedrijfswoningen, al dan niet met daarbij behorende voormalige bedrijfsgebouwen. Verwacht mag worden dat het aantal burgerwoningen in de toekomst verder toeneemt vanwege agrarische bedrijfsbeëindigingen.

Daarnaast is bij een aantal woningen in het plangebied sprake van bedrijfsmatige of beroepsmatige (neven)activiteiten.

4.4

Zomerhuizenproblematiek

De gemeente Haaksbergen heeft op 29 november 2000 het bestemmingsplan "Buitengebied" vastgesteld. In dit bestemmingsplan hebben 81 recreatieobjecten van de ongeveer 300 die in totaal voorkomen in de gemeente Haaksbergen een woonbestemming gekregen. Op 19 juni 2001, op 22 juni 2004 en op 16 mei 2006 hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel deels goedkeuring onthouden aan deze bestemming. De Raad van State heeft op 11 juni 2003, op 2 november 2005 en op 2 mei 2007 de besluiten van de provincie Overijssel deels vernietigd. Dit houdt in dat het bestemmingsplan "Buitengebied" niet geheel is goedgekeurd en het plan dus niet geheel in werking is getreden. Als gevolg hiervan is voor bepaalde gedeelten van het plangebied, het bestemmingsplan "Buitengebied 1981" vigerend. Voor de recreatieobjecten betekent dit dat zij niet zijn omgezet naar een woonbestemming en dat het onrechtmatige gebruik van bewoning voortduurt.

Van de 81 recreatieobjecten die aanvankelijk in het nieuwe bestemmingsplan een woonbestemming zouden krijgen, is bij 51 recreatieobjecten de gedachte woonbestemming vervallen. Voor 30 woningen is de woonbestemming wel overeind gebleven. Voor de situatie van de 51 recreatieobjecten heeft de gemeente op 7 december 2006 voor 40 recreatieobjecten een gedoogbeschikking afgegeven, om zekerheid te bieden richting de bewoners dat zij de recreatieobjecten mogen blijven gebruiken voor bewoning.

In de beschikking is aangegeven dat de bewoners die sinds de peildatum vanaf 12 juni 2003 woonachtig zijn in een recreatieobject, het recreatieobject mogen blijven bewonen. De gemeente geeft daarmee aan dat zij wil bekijken of de recreatieobjecten in aanmerking kunnen komen voor een woonbestemming. Bij het indienen van eventuele bouw aanvragen voor het recreatieobject wordt momenteel niet getoetst aan het gebruik. De 11 overgebleven woningen bleken nieuwe gevallen van permanente bewoning te zijn die zijn ontstaan na de peildatum van 11 juni 2003. Deze 11 recreatieobjecten vallen buiten de regeling voor het verkrijgen van een woonbestemming. Permanente bewoning van deze objecten is niet toegestaan.

Voor de 40 gedoogsituaties dient de juridische regeling opnieuw te worden bekeken en dient de gemeente Haaksbergen een keuze te maken welke betreffende panden nog in aanmerking komen voor een woonbestemming. Van de 11 onrechtmatig bewoonde recreatieobjecten blijft de recreatieve bestemming ongewijzigd.

Daarnaast is in het besluit van Gedeputeerde Staten aangegeven dat, naast het aantal woonbestemmingen waaraan goedkeuring onthouden is, 75 (recreatie)woningen onvoldoende gefixeerd zijn op de plankaart. Dit moet nu worden hersteld.

Tevens zijn, naast de onthouding van goedkeuring aan de woonbestemmingen en de fixatie op de plankaart, 41 (recreatie)woningen op een onjuiste locatie aangegeven. Hierdoor zijn bestemmingen toegekend aan delen in het gebied waar geen recreatieobjecten staan en recreatieobjecten die reeds aanwezig zijn, zijn niet bestemd. Ook dit moet worden gecorrigeerd.

Zie voor deze problematiek verder Bijlage 8 Keuzedocument Recreatieobjecten.

4.5 Niet-agrarische bedrijvigheid

In het plangebied zijn diverse bedrijven aanwezig die geen relatie hebben met het buitengebied. Het merendeel van deze bedrijven is reeds van oudsher gevestigd op de betreffende locatie in het buitengebied. Het betreft hier onder meer aannemersbedrijven, horecabedrijven, detailhandel, hoveniersbedrijven, een landbouwmechanisatiebedrijf en een autoherstelinrichting et cetera.

Een aantal bedrijven is weliswaar niet aan het buitengebied gebonden, maar heeft wel een relatie met de agrarische sector, zoals een loonwerkbedrijf of een paardenhouderij.

4.6 Recreatie en toerisme

Door het afwisselende landschap, met vooral in het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied aanwezige kleinschalige akkers en weilanden, bos- en natuurgebieden, beken en karakteristieke bebouwing, wordt er veel gerecreëerd in het buitengebied. Onderscheid kan gemaakt worden in verblijfsrecreatie en dagrecreatie.

Verblijfsrecreatie

In het buitengebied van Haaksbergen komen diverse verblijfsrecreatieve voorzieningen voor: enkele hotels, een aantal kampeerterreinen, kamphuizen (groepsaccommodaties), kamperen bij de boerlocaties, een kleinschalig bungalowpark en meer dan 150 verspreid liggende (particuliere) zomerhuisjes.

Dagrecreatie

In het buitengebied zijn diverse dagrecreatieve voorzieningen aanwezig. Hierbij is een onderscheid te maken in extensieve voorzieningen zoals wandel- en fietspaden en picknickplaatsen en intensieve voorzieningen zoals een sportpark of golfterrein.

4.7 Natuur en landschap

In de gemeente Haaksbergen bevinden zich waardevolle natuurgebieden: het "Buurserzand", het "Haaksbergerveen", het "Witte Veen" en een aantal kleinere waardevolle natuurgebieden. De drie specifiek genoemde gebieden zijn aangewezen als Natura 2000-gebied (de eerste twee onder één naam). De eerste twee behoren tevens tot de zogeheten TOP-gebieden. Dat zijn gebieden waar verdroging met voorrang moet worden aangepakt vanwege de natuurdoelen. De provincie gaat met voorrang aan de slag met het maken van een beheerplan. Daarbij worden met de betrokken partijen afspraken gemaakt over anti-verdrogingsmaatregelen.

Een ander waardevol natuurgebied is het "Lankheet". Het Lankheet is een landgoed en kent een afwisseling van bos, landbouw, hei en natuur. Momenteel is het landgoed bekend als waterpark. Op het landgoed wordt wetenschappelijk onderzoek verricht op het gebied van innovatief waterbeheer.

Het belangrijkste beleidsuitgangspunt in deze gebieden is instandhouden en versterken van natuur en landschap.

In de gemeente Haaksbergen is sprake van een viertal verschillende landschapstypen die in het landschap te herkennen zijn. Hieronder staan de betreffende landschapstypen toegelicht. Op Bijlage 9 Landschapstypen zijn de voorkomende landschapstypen in kaart gebracht.

Esdorpenlandschap

In de Middeleeuwen ontstonden, daar waar grote aaneengesloten oppervlakten hoge gronden voorkwamen, grote bouwlandcomplexen. Rondom deze "essen" ontstonden de grotere woonconcentraties. De essen zijn nu nog te herkennen aan hun glooiende, bolle en veelal open karakter. De randen van de essen zijn in sommige gevallen steil.

In de gemeente Haaksbergen zijn vier gebieden als esdorpenlandschap te typeren. Het escomplex rond de kern Buurse is het grootst. Het gebied heeft een zeer duidelijk glooiend karakter, waarbinnen relatief veel steilranden voorkomen. Bebouwing komt zowel op de es als aan de randen voor. De es zelf bestaat uit een aantal kleinere hoogten, gescheiden door lagere stroken waarin de wegen en bebouwing (boerderijen) liggen. Het Harmöle, ten zuidoosten van de Buurser es, is een klein escomplex dat in het verleden door een viertal agrarische bedrijven werd gebruikt. De kern Haaksbergen was oorspronkelijk ook een esdorp. Ten zuidoosten van de huidige kern zijn de kenmerken van het esdorpenlandschap nog duidelijk aanwezig (de Honesch). Tenslotte komt nabij Stepelo een escomplex voor. De wegen over de es zijn nog onverhard.

Kampen- of hoevenlandschap

Twee vrijwel evenwijdig lopende dekzandruggen ten westen en noordwesten van de kern Haaksbergen vormen de basis voor de ontwikkeling van het kampen- of hoevenlandschap. De kleinere dekzandruggen en -koppen werden als bouwland in gebruik genomen door enkele boeren, waardoor zogenaamde eenmansesjes ontstonden. Langs deze esjes liggen veelal kronkelende wegen (aangepast aan de topografie van het terrein), waaraan de boerderijen staan en waarlangs ook de lage graslanden liggen. Veel van de oorspronkelijke beplantingen zijn in de loop der tijd grotendeels verdwenen. Ook het verleggen van wegen en het normaliseren van beken heeft de oorspronkelijke structuur van het hoevenlandschap aangetast.

Jonge ontginningen

De gebieden die tot de jonge ontginningen worden gerekend bestonden omstreeks 1800 uit uitgestrekte heideterreinen met vennen, bossen, deels verveende hoogvenen en stuifzanden en vormden de in gemeenschappelijk bezit en gebruik zijnde gronden, die buiten de essen waren gelegen en als 'veld' werden aangeduid. Na de opkomst van de kunstmest (rond 1850) konden de gronden worden ontgonnen tot bouw- en grasland, aanvankelijk op de overgang van de "oude ontginningen" naar de velden. Vanaf 1880 zette de ontginningen zich in versneld tempo voort, met de jaren '30 van de vorige eeuw als hoogtepunt. Er ontstond een rationeel ingericht agrarisch ontginningslandschap. Langs veelal rechte wegen ontstonden verspreid nieuwe agrarische bedrijven, waarbij de kavels in rechthoekige percelen werden opgedeeld. Reliëf en opgaande beplanting komen er nauwelijks voor. Tot de jonge ontginningen horen ook de lagere delen van de beekdalen (de "broeken"), die door verbetering van de af- en ontwatering in gebruik konden worden genomen. Op een aantal plaatsen in het jonge ontginningsgebied werd de voorkeur gegeven aan het planten van bos, voornamelijk naalddhout. Zo ontstond een aantal kleine en grote boscomplexen zoals het Lankheet. Verreweg de grootste oppervlakte van het plangebied behoort tot de jonge veldontginningen. In de benaming van de cultuurgronden komt de naam "veld" vaak voor (Buurserveld, Bramerveld, Stepelose Veld), wat duidt op de oorspronkelijke functie van de gebieden.

Niet-ontgonnen gebieden

Een aantal gebieden is niet ontgonnen ten behoeve van agrarisch gebruik. Deze gebieden zijn behouden gebleven als bosgebied, heideterrein of hoogveenrestant. De twee grootste niet-ontgonnen gebieden zijn het Haaksbergerveen en het Buurserzand.

Het Haaksbergerveen is een oorspronkelijk hoogveengebied. Het grootste gedeelte is verveend ten behoeve van de turfwinning. Deze winning is echter op een bepaald moment volledig stilgezet. Een hoogveenrestant is overgebleven: turfgaten, gescheiden door niet-verveende stroken, de zogenaamde legakkers. In 1969 werd het overgebleven veengebied tot reservaat aangewezen en onder het beheer van Staatsbosbeheer gesteld. Het Buurserzand is een overgebleven heideterrein met stuifzandcomplexen. Het natuurterrein is sinds 1929 eigendom van Natuurmonumenten. Het Witte Veen tenslotte, aan de grens met Duitsland, is eveneens een niet-ontgonnen heide- en veengebied, met een aantal vennen.

4.8

Bodem

De bodem in het plangebied bestaat uit zandgronden, waarin een aantal verschillende bodemtypen is ontwikkeld. In de gemeente Haaksbergen is een viertal hoofdbodemtypen te onderscheiden: podzolgronden, dikke eerdgronden, kalkloze zandgronden en moerige gronden. Daarnaast komt in het plangebied een aantal zogenaamde 'associaties' voor. Dit zijn gebieden waar de bodemgesteldheid op korte afstand erg wisselt.

Op Bijlage 10 Bodemkaart staan de verschillende bodemtypen weergegeven. Hierna worden de voorkomende bodemtypen en hun verspreiding beschreven.

Podzolgronden

Podzolgronden zijn gronden waarin een duidelijke inspoelingslaag, een zogenaamde podzol-B-horizont, aanwezig is. Deze laag is ontstaan door inspoeling van organische stof, al dan niet tezamen met ijzer- en aluminiumverbindingen. De podzolgronden in het plangebied behoren tot de humuspodzolgronden en worden *veldpodzolgronden* genoemd. Een aanzienlijk deel van het plangebied bestaat uit deze

veldpodzolgronden. Deze zijn ontstaan op de oorspronkelijke woeste gronden (de velden), waar plaggen werden gestoken ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering.

Bij veldpodzolgronden ontbreken de ijzerhuidjes op de zandkorrels direct onder de B2-horizont. Dit duidt erop dat de gronden zijn ontstaan onder natte omstandigheden. De humushoudende bovengrond is dunner dan 30 centimeter. Plaatselijk komt keileem in de ondergrond voor (beginnend tussen 40 en 120 centimeter).

Dikke eerdgronden

Dikke eerdgronden zijn gronden met een humushoudende bovengrond die dikker is dan 50 centimeter. Ze bestaan in het plangebied uitsluitend uit zand en worden *enkeerdgronden* genoemd. De enkeleerdgronden komen op de hoger gelegen dekzandruggen en –koppen voor (de oude bouwlanden). Door de vroege jaarlijkse ophoging met plaggenmest hebben de gronden een dikke humushoudende bovengrond gekregen. Nabij de kern Buurse komt een groot aaneengesloten bouwlandcomplex voor. Ten westen van de kern Haaksbergen komen de enkeleerdgronden zeer verspreid liggend voor. De dikte van de humushoudende bovengrond loopt uiteen van 50 tot meer dan 120 centimeter. Veel voorkomend zijn diktes van 70-90 centimeter.

Kalkloze zandgronden

Kalkloze zandgronden zijn gronden waarvan het minerale deel binnen 80 centimeter diepte voor meer dan de helft uit zand bestaat en die geheel of over aanzienlijke diepte kalkloos zijn. De kalkloze zandgronden zijn onderverdeeld in eerd- en vaaggronden. In het plangebied komen beide bodemtypen voor. *Eerdgronden* hebben een minerale eerdlaag: een goed ontwikkelde, donker gekleurde bovengrond van 15 tot 50 centimeter dik. De eerdgronden hangen nauw samen met de beekdalen. In het dekzandgebied zijn het overwegend doorlopende laagten tussen hoger gelegen veldpodzolgronden en enkeleerdgronden, of grote oppervlakten van lage broekgebieden. *Vaaggronden* zijn kalkloze zandgronden waarin de bovengrond slechts zwak ("vaag") is ontwikkeld. De gronden komen overeen met kleine stuifzandgebieden, die later veelal bebost zijn.

Moerige gronden

Moerige gronden zijn gronden met een 10 tot 40 centimeter dikke moerige bovengrond (minimaal 15% organische stof) of met een 10 tot 40 centimeter dikke moerige tussenlaag die binnen 40 centimeter begint. In het plangebied gaat het om een moerige bovengrond en is in de zandondergrond een podzol-B ontwikkeld. De gronden worden daarom *moerige podzolgronden* genoemd. De gronden komen voornamelijk in het Haaksberger- en Buurserveen voor, waar oorspronkelijk een veenlaag is ontwikkeld. Het gaat hier om vergraven gronden. De moerige laag is er verstoord en niet overal meer aanwezig.

Associaties

Associaties ("samengestelde legenda-eenheden") zijn aangegeven voor gebieden waar sprake is van een erg wisselende bodemgesteldheid op korte afstand. Hierbij kunnen de afzonderlijke eenheden op de gebruikte schaal niet betrouwbaar weergegeven worden. In het plangebied worden de volgende associaties onderscheiden:

- *associatie veldpodzolgronden, enkeleerdgronden en bekeerdgronden;*

Deze associatie wordt aangetroffen ten westen van de kern Haaksbergen. De enkeleerdgronden (kleine, losse percelen) zijn hooggelegen. In de lagere delen tussen de enkeleerdgronden liggen bekeerdgronden, maar ook veldpodzolgronden.

- *associatie venige beekdalgronden;*

De gronden van deze associatie worden in een aantal beekdalen aangetroffen. In het plangebied gaat het om een verlaten stroombedding van de Buurserbeek. De gronden hebben veelal een gelaagde profielopbouw van zand, zavel of klei en veen, waarbij al deze componenten niet in elk bodemprofiel aanwezig zijn.

- *associatie veen in ontginning;*

Met deze associatie zijn de gronden in het Haaksbergerveen aangegeven, een hoogveengebied waar de turfwinning is gestaakt. Het gebied wordt reeds lange tijd als natuurreservaat beheerd. Soms is het veen weggegraven tot onder het huidige waterpeil, waardoor een waterplas is ontstaan. Door verlanding kunnen veengronden zijn gevormd. De niet-vergraven gedeelten zijn voornamelijk veenmosgronden. Opvallend is dat het Buurserveen hoog ligt ten opzichte van de omgeving.

- *associatie met huisvuil opgehoogde gronden;*

Deze gronden worden aangetroffen rondom een vuilstortlocatie ten zuiden van Enschede. De laag met huisvuil is 20 à 40 centimeter dik. Vervolgens is de vuilnis bedekt met een laag grond, dat op veel plaatsen dunner is dan 20 centimeter. Voor de agrarische bedrijven, die erop zijn gelegen, hebben de gronden bijzondere bezwaren, omdat bijvoorbeeld bij het ploegen steeds weer resten huisvuil naar boven worden gehaald.

4.9

Cultuurhistorie en archeologie

Op 1 januari 2012 zijn de Wet en het Besluit tot modernisering van de monumentenzorg in werking getreden. Voor de ruimtelijke ordening betekent dit een omschakeling van een objectgerichte naar omgevingsgerichte benadering. Door deze modernisering moet bij het opstellen van een bestemmingsplan meer rekening worden gehouden met cultuurhistorische waarden. Dit betekent dat naast archeologie, ook een beschrijving moet worden gegeven van de historische (steden)bouwkunde en historische geografie. Door cultuurhistorie een plek te geven in procedures op het gebied van ruimtelijke ordening wordt ook bereikt dat de aandacht niet uitsluitend uitgaat naar individuele objecten (de aangewezen monumenten), maar juist de samenhang tussen gebouwen en hun omgeving.

Op de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Overijssel zijn de archeologische vindplaatsen, de bouwkundige monumenten en de historische landschapsstructuren opgenomen.

Archeologie

De gemeente heeft een archeologische beleidsadvieskaart laten opstellen (RAAP, juli 2009). Er kan onderscheid worden gemaakt in enerzijds archeologische waarden en anderzijds archeologische verwachtingswaarden. De eerste zijn bekend en worden op de verbeelding aangegeven en de tweede niet. Op basis van archeologische kennis en gegevens zijn drie verwachtingszones onderscheiden. Hierbij is sprake van verschillen in de dichtheid waarin archeologische resten voorkomen. Voor de ligging van deze verwachtingszones wordt verwezen naar Bijlage 11 Archeologische verwachtingskaart.

In het plangebied liggen enkele archeologische monumenten in gebieden die zijn aangewezen als "hoge archeologische verwachtingswaarde". Voor deze gronden is een dubbelbestemming opgenomen. Voor deze gronden geldt, naast de andere opgenomen bestemmingen, een beschermingsregeling voor de aanwezige archeologische waarden.

Historische (steden)bouwkundige waarden

In het plangebied bevindt zich een aantal karakteristieke historische panden. Het betreft hier voornamelijk boerderijen, welke zijn aangewezen als rijks- of gemeentelijk monument. Een adressenlijst van deze monumenten is opgenomen in Bijlage 12 Monumentenlijst. De bescherming van monumenten geschiedt op basis van de Monumentenwet, de Monumentenverordening, de regeling van de Woningwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

In het plangebied liggen landgoederen, met daarbij een aantal hectaren bos en uit agrarische gronden. De landgoederen variëren in omvang en toegankelijkheid. De bestaande landgoederen worden positief bestemd. Zie hiervoor paragraaf 5.10.

Historische geografie

De bewoningsgeschiedenis van het grondgebied van de gemeente Haaksbergen van vóór de Middeleeuwen is nog zeer onvolledig. Vaststaat dat het gebied door de eeuwen heen voortdurend bewoond is geweest. Vanaf de Late Middeleeuwen (1000 -1500 na Chr.) zijn de eerste landbouwnederzettingen ontstaan. Dit geldt met name voor het oostelijk deel van de gemeente, en dan vooral in de omgeving van Buurse waar de bewoningssporen zich concentreren. De hooggelegen gronden langs de Buurserbeek hebben van oudsher bewoners aangetrokken. Omdat de meeste hooggelegen gronden in dit gebied als bouwland in gebruik werden genomen en bedekt raakten met een dik esdek, zijn veel archeologische sporen vooralsnog aan het oog onttrokken.

Bij een aantal bestemmingen is een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' (voorheen: aanlegvergunning) opgenomen, om bijvoorbeeld landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden veilig te stellen. Ook kunnen B&W via de nadere eisen regeling eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, onder andere ten behoeve van de cultuurhistorische waarden zoals die ter plaatse voorkomen.

4.10

Landgoederen

In het buitengebied liggen circa 20 landgoederen, welke bestaan uit een aantal hectaren bos en uit agrarische gronden. Landgoederen in de vorm van buitenplaatsen kent de gemeente Haaksbergen niet. Het gaat in het plangebied enkel om 'fiscale landgoederen'.

Landgoederen maken volgens de Provincie Overijssel onderdeel uit van de 'parels van de provincie'. De provincie constateert in de Omgevingsvisie dat de rentabiliteit van landgoederen vaak laag is als gevolg van de teruglopende inkomsten uit land- en tuinbouw en sterk stijgende kosten voor onder meer onderhoud en beheer. Om die reden wil de Provincie Overijssel ruimte bieden voor nieuwbouw op bestaande landgoederen. Hierbij geldt dat per situatie maatwerk geleverd moet worden.

Nieuwe landgoederen worden binnen het provinciale beleid eveneens mogelijk gemaakt. Deze kunnen namelijk een bijdrage leveren aan de groene kwaliteit van Overijssel, zoals landschapsstructuren, EHS, behoud cultureel erfgoed en recreatief medegebruik. Doorslaggevend is de positieve bijdrage die het landgoed levert aan de ruimtelijke kwaliteit dan wel natuur- en landschapsdoelstellingen.

4.11

Waterhuishouding

De waterhuishouding in het plangebied hangt nauw samen met hoogteligging en helling van een terrein. Bij de rijksgrens in het zuidoosten is de hoogte zo'n 35 - 40 meter + NAP. De hoogte in het noordwesten is ongeveer 15 - 20 meter + NAP. Het plangebied helt van zuidoost naar noordwest. Hierdoor stromen de beken ook in die richting af. In de loop der tijd hebben regelmatig ingrepen plaatsgevonden in de beekstructuur, zo is een aantal beken verlegd.

Hieronder worden de bestaande afwateringsgebieden weergegeven. Vervolgens wordt ingegaan op de grondwaterstanden.

Afwateringsgebieden

In het plangebied is sprake van een drietal afwateringsgebieden: Berkel en de Slinge, Buurserbeek/Schipbeek en Twentekanaal.

1. Berkel en de Slinge

Het meest zuidelijke deel van het plangebied watert af op de Koffiegoot. Deze mondt in de gemeente Berkelland uit in de Berkel. De afwatering wordt verzorgd door Waterschap Rijn en IJssel.

2. Buurserbeek/Schipbeek

Dit afwateringsgebied bestaat uit twee gedeelten en is eveneens in beheer bij het Waterschap Rijn en IJssel. Vanaf de rijksgrens tot aan de Nieuwe Sluis nabij Diepenheim watert aan beide zijden een smalle strook gronden af op de Buurserbeek. Daarna wordt de beek de Schipbeek genoemd. Met een grondduiker gaat de Schipbeek onder het Twentekanaal door, waar het andere deel van het afwateringsgebied ligt. De Schipbeek voert het water uiteindelijk bij Deventer af in de IJssel.

3. Twentekanaal

Het meest noordelijke deel van het plangebied watert af op het Twentekanaal, dat in 1932 is gegraven. Oorspronkelijk was dit het stroomgebied van de Regge. Het voornaamste brongebied van de Regge lag bij Haaksbergen, waar een aantal beekdalen ontspringt. Ook de Buurserbeek waterde oorspronkelijk af op de Regge. Vanaf Buurse liep de beek toen noordwaarts door het dal waarin nu onder andere de

Rutbeek ligt. De oude loop is nog duidelijk in het veld zichtbaar als een smalle, grotendeels met veen opgevulde doorlopende laagte. De afwatering in dit gebied wordt verzorgd door Waterschap Regge en Dinkel.

Oppervlaktewater

De voornaamste waterlopen zijn een aantal beken: Buurserbeek, Hagmolenbeek, Hegebeek, Bolscherbeek, Poelsbeek en Zoddebeek. Verder is er een groot aantal sloten in het plangebied. Recreatieplassen of ander open water heeft het plangebied niet.

Grondwater

Daar waar geen storende lagen in de ondergrond worden aangetroffen, heeft het grondwatervlak een flauwe helling naar het noordwesten, evenwijdig aan de algemene terreinhelling. Het niveau en de fluctuatie van het grondwater zijn bepalende factoren voor het gebruik van de grond. Niveau en fluctuatie worden uitgedrukt in zeven klassen, die grondwatertrappen worden genoemd. Elke grondwatertrap wordt gedefinieerd door de diepte van de gemiddelde hoogste (GHG) en de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG).

Grondwatertrap	I	II	III	IV	V	VI	VII
GHG	<20	< 40	< 40	> 40	> 40	40-80	> 80
GLG	< 50	50-80	80-120	80-120	> 120	> 120	> 160

De in het plangebied voorkomende grondwatertrappen hangen nauw samen met de hoogteligging en de bodemgesteldheid. Lage grondwaterstanden (VI en VII) komen voor op de hogere dekzandruggen en -koppen waar dikke eerdgronden zijn ontstaan. Op de humuspodzolgronden komen grondwatertrappen van III tot en met V voor. In de beekdalen komt overwegend grondwatertrap III voor. De moerige gronden en de associatie veen in ontginning kennen de hoogste grondwaterstanden: grondwatertrap I, II en III. Gronden met grondwatertrap I worden alleen aangetroffen in de afgegraven gedeelten binnen de associatie veen in ontginning.

De waterhuishouding in het Haaksbergerveen en Buurserzand onderscheidt zich duidelijk van het omliggende gebied. Opvallend is dat het Haaksbergerveen en Buurserzand hoog liggen ten opzichte haar omgeving en dat er hoge grondwaterstanden voorkomen. Dit wordt veroorzaakt door de aanwezige oude kleilaag, die zich als een schotel onder het Haaksbergerveen en Buurserzand bevindt en slecht (water)doorlatend is.

4.12

Overig

Infrastructuur

De kern Haaksbergen bevindt zich in het hart van het gemeentelijk grondgebied. De voornaamste wegen in het buitengebied zijn de wegen die deze kern ontsluiten: de rijksweg N18 (Eibergsestraat/Enschedesestraat), de provinciale wegen N346 (Goorsestraat) en N379 (Hengelosestraat), de gemeentelijke wegen Westsingel en Noordsingel. Daarnaast zijn de Buurserstraat/Haaksbergerweg/Alsteedseweg, Broekheurnerweg en de Rietmolenweg wegen met een bovenlokale functie.

De belangrijkste ontwikkeling op het gebied van infrastructuur de komende jaren is de realisatie van de N18. De N18 wordt veranderd in verband met de verkeersveiligheid en de leefomgeving. Er zijn nu al problemen en de komende jaren zal het verkeer alleen maar toenemen. Voor de veranderingen van de N18 worden geregeld via een tracébesluit. In november 2011 is een ontwerptractébesluit opgesteld. De ontwikkeling valt buiten het voorliggende bestemmingsplan, maar wordt via een eigen, afzonderlijke planologische procedure geregeld. De volgende afbeelding betreft het schematisch overzicht van het ontwerptractébesluit.

Tussen Haaksbergen en Boekelo bevindt zich een spoorlijn, welke zo'n 100 jaar geleden deel uitmaakte van de doorgaande verbinding Hengelo-Ruurlo. Sinds de jaren '30 wordt de spoorlijn niet meer voor personenvervoer gebruikt. Begin jaren '70 is ook het goederenvervoer over deze spoorlijn gestaakt. De Stichting Museum Buurt Spoorweg laat sinds 1971 historische treinen op deze spoorlijn rijden. Jaarlijks trekt deze attractie circa 60.000 bezoekers.

Nutsvoorzieningen

Het plangebied wordt doorkruist door twee hoogspanningsleidingen. Het betreft de 110 kV-lijn Goor-Haaksbergen en de 110 kV-lijn Eibergen-Haaksbergen. Daarnaast liggen in het plangebied twee (ondergrondse) aardgastransportleidingen, te weten de 8-inch leiding Hengelo-Ulf en de 6-inch leiding naar Haaksbergen.

Straalverbindingstraject

Straalverbindingspaden zijn optisch vrije paden, met een breedte van circa 200 meter ten behoeve van telecommunicatie. Telecombedrijven maken voor het berichtenverkeer gebruik van deze straalverbindingen. Om een ongestoord berichtenverkeer mogelijk te maken, dient tussen de zend- en ontvangststations een vrije baan aanwezig te zijn. Voor een onbelemmerd gebruik mag bebouwing in deze straalpaden niet boven een bepaalde hoogte liggen. In het uiterste noordwesten van het plangebied ligt een straalpad. Het betreft een deel van de straalverbinding Arnhem-Beckum. Voor deze zone geldt een obstakelvrije hoogte van 66 meter + NAP.

Laagvliegroute

Vanwege opheffing is het vliegveld Twenthe sinds 1 januari 2008 voor al het militaire vliegverkeer gesloten. Op 14 november 2008 heeft het ministerieel overleg beraad (MOB) echter besloten dat de luchthaven, vanwege landsbelang, permanent open zal blijven. Er wordt nu op zo kort mogelijke termijn gezocht naar een exploitant voor langere tijd. Ondanks dat er nog geen concreet zicht is op de toekomst van het vliegveld, blijft de laagvliegroute vooralsnog gehandhaafd op de verbeeldingskaart. Deze route wordt immers ook gebruikt door militaire vliegtuigen van andere bases.

De consequenties hiervan zijn dat er een beperking in de bouwhoogtes blijft. Die zijn echter geen probleem voor het onderhavige bestemmingsplan, omdat de toegestane bouwhoogtes in dit plan ver beneden de bovenkant van de beperking blijft.

Duurzame energie

Er zijn verschillende manieren om te komen tot een meer duurzame energievoorziening. Een van de meest voorkomende vormen hiervan is windenergie. De Provincie Overijssel heeft in de Omgevingsvisie een onderscheid gemaakt in drie gebieden, namelijk voor windenergie kansrijke gebieden, uitgesloten gebieden en overige gebieden. Enkele delen van het buitengebied van de gemeente Haaksbergen liggen in een uitgesloten gebied, het resterende deel ligt in het overige gebied.

Een andere vorm van duurzame energie, welke sterke in opkomst is, is biogas. Dit wordt geproduceerd in biomassavergistingsinstallaties. Door het Ministerie van VROM wordt hierbij een viertal varianten onderscheiden:

- a. het bedrijf verwerkt eigen geproduceerde mest en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten (bijvoorbeeld maïs) toe. Het restproduct – het digestaat – wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt;
- b. het bedrijf verwerkt eigen geproduceerde mest en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten toe. Het digestaat wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt of naar derden afgevoerd;
- c. het bedrijf verwerkt aangevoerde mest geproduceerd door derden en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten toe. Het digestaat wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt;
- d. het bedrijf verwerkt aangevoerde mest van derden en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten toe. Het digestaat wordt als meststof afgeleverd aan derden.

De categorieën A, B en C worden aangemerkt als bedrijfseigen agrarische activiteit, welke passend is bij en gebonden is aan een agrarische bestemming.

Zoutwinning

In Twente bevindt zich winbaar zout in de ondergrondse lagen. De hoeveelheid winbaar zout van de bestaande zoutwinningslocaties in de omgeving is onvoldoende om de zoutproductie op de langere termijn veilig te stellen. In de Omgevingsvisie Overijssel is voor de regio Twente een 'mogelijk zoekgebied zoutwinning' opgenomen. Ook is onderzoek gestart naar gebieden in de omgeving die mogelijk in aanmerking komen voor de continuering van de zoutwinning (Akzo Nobel, Startnotitie Zoutwinning Zuid-oost Twente, van 12 januari 2010). Daaruit zijn enkele gebieden naar voren gekomen. Op basis van de grootte van de zoutvoorraad en op basis van de impact op de omgeving gaat de voorkeur uit voor de locatie Haaksbergen nabij St. Isidorushoeve. Voor de ontwikkeling van zoutwinning in dit gebied is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, namelijk middels de aanduiding "wro-zone - wijzigingsgebied".

Hoofdstuk 5 Beleidsuitgangspunten

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de gemeentelijke beleidsuitgangspunten voor de verschillende in het plangebied voorkomende functies beschreven. Deze beleidsuitgangspunten zijn opgenomen in een thema-uitwerking, die voorafgaand aan het opstellen van het voorontwerp bestemmingsplan tot stand is gekomen en welke de basis vormt voor het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen".

5.2 Agrarische bedrijvigheid

5.2.1 Bestaande bedrijven

Alle bestaande agrarische bedrijven zijn positief bestemd. Hierbij wordt uitgegaan van de bedrijven die in het geldend bestemmingsplan positief bestemd zijn en die momenteel nog een milieuvergunning c.q. melding AmvB Landbouw hebben. Alle bedrijven in het buitengebied zijn geïnventariseerd middels een enquêteonderzoek.

De informatie uit deze enquêtes is, evenals de luchtfoto's van het plangebied, gebruikt bij de bepaling van de omvang van de agrarische bestemmingsvlakken.

Er wordt bij de toekenning van deze agrarische bestemmingsvlakken onderscheid gemaakt in het aantal Nederlandse grootte-eenheden (nge's) van een agrarisch bedrijf.

Bestaande agrarische bedrijven met meer dan 10 nge, waarvan verwacht mag worden dat de bedrijfsmatige activiteiten tijdens de planperiode blijven bestaan, komen in aanmerking voor een agrarisch bestemmingsvlak (bestemming "Agrarisch - Agrarisch bedrijf") van 1,5 hectare. De agrarische bedrijven, kleiner dan 10 nge, krijgen een woonbestemming.

Door middel van de aanduiding "specifieke bouwaanduiding - afwijkende maatvoering .. (nummer)" is met het bijbehorende nummer de grootte van het bouwperceel aangegeven. Hierbij is de grootte van het agrarisch bouwperceel van het geldende bestemmingsplan "Buitengebied" (door gemeenteraad vastgesteld op 29 november 2000) leidend.

Bovenstaande systematiek geldt voor alle agrarische bedrijven, met uitzondering van de bedrijven waarvoor, in verband met de uitkomsten van de milieueffectrapportage en de passende beoordeling, een agrarisch bouwperceel is toegekend op basis van de vergunde situatie (milieuvergunning).

Het gaat hierbij om 50 agrarische bedrijven die gelegen zijn in de 250 m zone van de zeer kwetsbare gebieden in het kader van de beoordeling van ammoniak op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (250 m WAV-zone) en 24 piekbelasters in de nabijheid van de Natura 2000-gebieden. Feitelijk gaat het om circa 55 agrarische bedrijven, die een agrarisch bouwperceel op maat krijgen. Een deel van deze 74 agrarische bedrijven heeft namelijk in het vigerende bestemmingsplan een woonbestemming of het gaat om een veldschuur of het agrarisch bouwperceel is al volledig benut en dergelijke.

Deze agrarische bedrijven krijgen een agrarisch bouwperceel ter grootte van de vergunde situatie. Door middel van de aanduiding "specifieke bouwaanduiding - afwijkende maatvoering .. (nummer)" is met het bijbehorende nummer maatvoering de grootte van het bouwperceel aangegeven. Door middel van een wijzigingsbevoegdheid kunnen de agrarische bouwpercelen worden vergroot naar de grootte van het agrarisch bouwperceel van het geldende bestemmingsplan "Buitengebied" (door gemeenteraad vastgesteld op 29 november 2000).

Via een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid is flexibiliteit ingebouwd voor wat betreft de uitbreiding of verschuiving van agrarische bouwpercelen.

Nge	Bestemming	Grootte bestemmingsvlak
Tot 10 nge	Woonbestemming	
Meer dan 10 nge	Agrarisch - Agrarisch bedrijf	1,5 ha

5.2.2

Intensieve veehouderij

De mogelijkheden voor intensieve veehouderij zijn afgestemd op de mogelijkheden uit het Reconstructieplan Salland-Twente (zie Bijlage 13 Landbouw). Hierbij is de ligging van de drie reconstructiezones van belang: landbouwonwikkelingsgebied, verwevingsgebied en extensiveringsgebied.

In het Reconstructieplan Salland-Twente wordt een bedrijf als intensief beschouwd wanneer er minimaal 250 m² bedrijfsvloeroppervlak wordt gebruikt voor veehouderij volgens de Wet milieubeheer en waar geen melkrundvee, schapen, paarden of dieren "biologisch" worden gehouden en waar geen dieren worden gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer.

De bestaande intensieve veehouderijen binnen verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden zijn op de verbeeldingskaart specifiek aangeduid.

Intensieve veehouderijen die binnen het verwevingsgebied liggen, kunnen een sterlocatie aanvragen. Op een sterlocatie kan een bestaande intensieve veehouderij, die over voldoende omgevingsruimte beschikt, onder voorwaarden doorgroeien.

Intensieve veehouderijen binnen het LOG zijn niet aangeduid, omdat daar omschakeling in soort agrarische bedrijvigheid mogelijk is. In de gemeente Haaksbergen bevindt zich ten noordwesten van de kern St. Isidorushoeve een LOG. Zie hiervoor Bijlage 6 Ligging LOG-gebied Haaksbergen. In dit bestemmingsplan is gesteld dat agrarische bouwpercelen – via een wijzigingsbevoegdheid – kunnen doorgroeien tot een maximale omvang van 2 hectare. Hierbij geldt overigens wel dat bij uitbreiding of hervestiging een bedrijfsplan en landschapsplan dienen te worden opgesteld door de initiatiefnemer.

5.2.3

Nieuwvestiging

Onder nieuwvestiging wordt de realisatie van een nieuw agrarisch bedrijf op een nog onbebouwde locatie verstaan. Het kan daarbij gaan om een geheel nieuw bedrijf van een starter, maar ook om een bestaand bedrijf dat verplaatst moet worden. Nieuwe agrarische bouwpercelen voor grondgebonden agrarisch bedrijven zijn onder voorwaarden alleen mogelijk in het verwevingsgebied.

Nieuwe intensieve agrarische bedrijven kunnen alleen gebruik maken van vrijkomende agrarische bedrijfslocaties ('hervestiging'). Dit is enkel mogelijk in landbouwontwikkelingsgebied en op agrarische bouwpercelen waar reeds een intensief agrarisch bedrijf gevestigd was. Nieuwvestiging nabij natuurgebieden is vanwege de natuurwetgeving niet mogelijk.

5.2.4

Bedrijfswoningen

Bij een volwaardig agrarisch bedrijf is bij recht één bedrijfswoning toegestaan. De inhoud van een bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 750 m³. Via een afwijking kan deze inhoud worden verhoogd tot ten hoogste 1.000 m³, wanneer dit wenselijk is voor de huisvesting van de toekomstige 'rustende' boer.

Een tweede bedrijfswoning kan eveneens via een afwijking mogelijk worden gemaakt. Hierbij wordt als voorwaarde gesteld dat de arbeidsbehoefte van het bedrijf tenminste 2 volwaardige arbeidskrachten bedraagt (dit komt overeen met een bedrijfsomvang van tenminste 120 nge). Bovendien dient een tweede bedrijfswoning in de directe omgeving van de eerste bedrijfswoning te worden gebouwd, tenzij overige bebouwing en/of aanwezige beplanting dat niet mogelijk maakt.

Er kunnen zich incidenteel situaties voordoen, dat in het verleden als 'tweede bedrijfswoning' vergunde woningen inmiddels als burgerwoning worden gebruikt. Dat wil zeggen dat ze geen relatie meer hebben met het agrarisch bedrijf. Het kan dan gebeuren dat vanwege de actuele bedrijfssituatie (bedrijf in ontwikkeling) opnieuw een tweede woning wenselijk is. In die situaties zal de gemeente nieuwe aanvragen voor een tweede bedrijfswoning per geval beoordelen en eventueel via een separate procedure mogelijk maken.

5.2.5

Nevenactiviteiten

Het komt steeds vaker voor dat agrariërs naast de agrarische activiteiten bijvoorbeeld een zorgtak, een kaasmakerij of boerderijkamers als neventak op hun bedrijf starten. De gemeente Haaksbergen ondersteunt dergelijke initiatieven.

Nevenactiviteiten die in het verlengde liggen van het agrarisch bedrijf, zoals de verkoop van producten van het eigen bedrijf, zijn binnen de agrarische bestemming toegestaan. Activiteiten die geen directe relatie met het agrarisch bedrijf hebben, zijn onder voorwaarden toegestaan.

Reeds bestaande en vergunde nevenactiviteiten zijn in het bestemmingsplan positief bestemd. De toegestane nevenactiviteiten zijn in een lijst opgenomen. De aard en omvang van de nevenactiviteit zijn in de planregels vastgelegd.

Bij nieuwe nevenactiviteiten moet sprake zijn van een relatie met een functionerend agrarisch bedrijf. Deze activiteiten worden in beginsel binnen de bestaande bebouwing uitgeoefend. Onder voorwaarden is nieuwbouw binnen of direct aansluitend aan het bouwperceel te overwegen.

Nieuwe nevenactiviteiten worden mogelijk gemaakt via een afwijking van de geldende bouw- en/of gebruiksvoorschriften, of via een wijziging van het bestemmingsplan. Voorwaarden die aan een afwijking of wijziging worden gesteld hebben betrekking op zaken als landschappelijke inpasbaarheid, (geen) strijd met milieuwetgeving en infrastructurele inpasbaarheid.

Op het moment dat de agrarische activiteiten stoppen en de nevenactiviteit wordt voortgezet, geldt het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing (zie hoofdstuk 4.5).

5.2.6

Serrestallen

In den lande verschijnen bij agrarische bedrijven (voornamelijk melkveehouderijen) steeds vaker zogenaamde 'serrestallen'. Aantrekkelijk aan dit stalconcept is de kostprijs, die 2/3 tot de helft goedkoper is dan de prijs van een gangbare (ligboxen)stal. Daarnaast heeft de lichtdoorlatende dakbedekking een positieve invloed op het welzijn van het vee. Ook is vanwege de constructie van een serrestal sprake van een uitstekende ventilatie.

Qua uiterlijke verschijningsvorm hebben serrestallen bolle dakbedekkingen. Omdat dergelijke dakvormen, vanwege het nieuwe concept, niet in gangbare bestemmingsplanregels passen, zijn in de planregels van dit bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" bepalingen opgenomen die de realisering van een serrestal planologisch mogelijk maken.

5.3

Paardenhouderijen

De paardenhouderij is een snel groeiende bedrijfstak. Overijssel behoort tot de provincie met de sterkste paardenhouderijsector van Nederland. De groei zit vooral bij de niet-agrarische vormen van paardenhouderij. De Provincie Overijssel ziet de paardenhouderijsector als een belangrijke nieuwe economische drager van het landelijk gebied.

Beleidsmatig worden in de paardenhouderijsector drie takken onderscheiden: de agrarische paardenhouderijen, de maneges en de 'overige paardenhouderijen'.

Agrarische paardenhouderijen

Alleen fok- en opfokbedrijven, hengstenhouderijen en paardenmelkerijen hebben volgens het provinciale beleid een zuiver agrarisch karakter en krijgen een agrarische bestemming. De gemeente zal aan de hand van bedrijfsplannen bepalen of sprake is van een volwaardig agrarisch paardenhouderijbedrijf. Als uit het bedrijfsplan blijkt dat er sprake is van niet-agrarische activiteiten, dan moet het bedrijf worden aangemerkt als een 'overige paardenhouderij' (zie hieronder).

Maneges

Een bedrijf kan volgens de VNG-publicatie "Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening" als manege beschouwd worden indien de activiteiten "uitsluitend of in hoofdzaak bestaan uit het geven van instructie in diverse disciplines aan derden met gebruik van paarden in eigendom van het bedrijf of aan derden met eigen paarden en het bieden van huisvesting aan die paarden. Maneges hebben dan ook geen agrarische (bedrijf-)functie, maar meer een recreatieve functie. Ze zijn specifiek bestemd als "Sport-Manege".

Overige paardenhouderijen

Alle overige typen paardenbedrijven zijn bestemd als "Agrarisch - Paardenhouderij". Het betreft hier veelal mengvormen (productiegericht en gebruiksgericht). Nieuwe vormen van dit soort paardenhouderijen kunnen zich alleen op vrijkomende agrarische bouwpercelen vestigen. Nieuwbouw op een bestaand perceel is mogelijk, waarbij een bouwperceel van ten hoogste 1 hectare mag worden toegekend. Een rijhal kan via een afwijking worden mogelijk gemaakt. Daarbij moet de noodzaak c.q. haalbaarheid wel aangetoond worden in een bedrijfsplan.

In alle bovengenoemde gevallen is behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit een randvoorwaarde. Aan de vestiging of uitbreiding van een paardenhouderij worden daarom voorwaarden gesteld ten aanzien van landschappelijke inpassing.

5.4

Bijzondere teelten

Glastuinbouw

In het plangebied komt slechts 1 bedrijf met glastuinbouw voor. Her- en nieuwvestiging van glastuinbouw als hoofdtak wordt niet toegestaan. Wel zijn er mogelijkheden voor glastuinbouw als ondersteunende teelt op agrarische bedrijven. Hierbij mag geen onevenredige aantasting van landschappelijke waarden optreden. De maximaal toegestane oppervlakte wordt beperkt tot 500 m².

Tuincentra en kwekerijen

Bij een tuincentrum overheerst de verkoopfunctie, terwijl bij kwekerijen de productie van gewassen de belangrijkste functie is. Tuincentra krijgen om die reden de bestemming "Detailhandel-Tuincentrum". De toegestane hoeveelheid bebouwd oppervlak wordt vastgelegd in de planregels.

Omdat bij kwekerijen de agrarische functie overheerst, worden deze bestemd als "Agrarisch-Kwekerij". De motivatie om een specifieke bestemming toe te kennen is dat een vestiging van een boomkwekerij of bijvoorbeeld een champignonbedrijf niet binnen elk perceel met de bestemming "Agrarisch" wenselijk of acceptabel is. Het is in ieder geval niet toegestaan daar waar de aanduiding "landschapswaarden" aanwezig is of de aanduiding "milieuzone". De eerste is opgenomen voor de escomplexen. De openheid van de essen en de waarneembaarheid van de glooiingen is een belangrijke landschappelijke kwaliteit van deze gronden. De essen zijn over het algemeen relatief open en (deels) onbebouwd. Behoud van openheid, reliëf en steilranden staat hier voorop. Dit betekent onder andere dat in dit gebied een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' (voorheen: aanlegvergunning) vereist is voor het egaliseren, afgraven en ophogen van gronden. Ook wordt een verdere verdichting en verstening voorkomen. De vestiging van een kwekerij doet de openheid teniet.

Voor gronden met de aanduiding "milieuzone" en die dus fungeren als hydrologische bufferzone zijn ingrepen in de waterhuishouding gekoppeld aan een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'. Verbeteringen op het gebied van de waterhuishouding mogen er niet toe leiden dat de aangrenzende natuurgebieden hier schade van ondervinden. Een verdere intensivering van het grondgebruik, zoals de teelt van boomkwekerijgewassen, wordt niet toegestaan.

Teeltondersteunende voorzieningen

Onder teeltondersteunende voorzieningen worden tunnelkassen, bedekking met folie en plastic regenbescherming et cetera verstaan. Daarnaast worden bedrijfsmatige activiteiten onder glas als ondersteunende teelt opgestart. Agrarische bedrijven gebruiken teeltondersteunende voorzieningen om het groeiseizoen te kunnen verlengen.

In de planregels van de agrarische gebiedsbestemmingen wordt de plaatsing van lage boog- of tunnelkassen geregeld. De gezamenlijke oppervlakte van boog- en/of tunnelkassen per bedrijf wordt beperkt tot een percentage van de oppervlakte van het bedrijf. Op deze manier wordt voorkomen dat het landschap onevenredig wordt aangetast.

5.5

Vrijkomende agrarische bebouwing en "Rood voor Rood"

De afgelopen jaren zijn veel agrarische bedrijven gestopt met de bedrijfsvoering, wat heeft geleid tot leegstand van de voormalige bedrijfsgebouwen. Sloop van deze voormalige bedrijfsgebouwen of hergebruik door andere agrarische bedrijven is niet altijd mogelijk of wenselijk, maar verpaupering of ongewenst gebruik moeten worden voorkomen. Om die reden worden nieuwe functies in vrijkomende agrarische bebouwing mogelijk gemaakt via een ontwikkelingsregeling in de planregels. Hoofddoel hierbij is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Daarom worden wel aanvullende voorwaarden gesteld ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid voor onder meer landschappelijke inpassing, milieubelasting en infrastructuur.

Omschakeling naar wonen

Wanneer een agrariër zijn bedrijfsvoering staakt, kan allereerst de voormalige dienstwoning voor woondoeleinden worden gebruikt. In de planregels is een ontwikkelingsregeling opgenomen op basis waarvan een voormalige bedrijfswoning gebruikt kan worden als burgerwoning. Woningsplitsing is hierbij alleen toegestaan in karakteristieke voormalige bedrijfswoningen. Indien een bijgebouw als karakteristiek is beoordeeld, bestaat de mogelijkheid deze ook voor woondoeleinden te gebruiken.

Daarnaast wordt via de Rood voor Rood-regeling de mogelijkheid geboden om een extra bouwkel te verkrijgen wanneer minimaal 850 m² aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt.

Indien een veelvoud van die 850 m² wordt gesloopt, kan eventueel een extra bouwkel voor een woning worden verkregen. Op de kavels mag een woning van ten hoogste 750 m³ worden gebouwd. Uitgangspunt bij de realisatie van een extra burgerwoning is dat wordt bijgedragen aan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse.

Uitgangspunt is terugbouwen op de sloopkel. Onder voorwaarden kan op direct aangrenzende gronden van de sloopkel een bouwkel worden verkregen. Indien dit niet mogelijk is, kan onder diverse voorwaarden worden gezocht naar een alternatieve locatie in het buitengebied (met uitzondering van de EHS en Natura 2000).

Omschakeling naar werken

Hiervoor is reeds opgemerkt dat sloop niet altijd een mogelijk of wenselijk is. In het bestemmingsplan wordt daarom een ontwikkelingsregeling opgenomen waarmee de agrarische bestemming kan worden gewijzigd in een bedrijfsbestemming. Het hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing moet ten goede komen aan de ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Om die reden worden voorwaarden gesteld met betrekking tot onder meer landschappelijke inpasbaarheid, milieutechnische inpasbaarheid en infrastructuur.

Projecten in de gemeente Haaksbergen

De planologische procedures voor de volgende ontwikkelingen met betrekking tot Vrijkomende Agrarische Bebouwing zijn afgerond en in dit bestemmingsplan opgenomen:

- Beekweg 10
- Benteloseweg 25
- Broekheurnerweg 94
- Brummelhuizerbrink 31
- Derkingsweg 13
- Haaksbergerweg 12
- Meijersgaardenweg 4
- Meijersgaardenweg 20
- Schoolkaterdijk 39 (combinatieproject)
- Smitterijweg 8
- Watermolenweg 16

Voor wat betreft planologisch afgeronde Rood voor Rood-projecten gaat het om:

- Bosweg 4 en de Noor ong. (gesloopte schuren Bosweg 4)
- Grevenpaalweg 30 (gesloopte schuren perceel Scholtenhagenweg 28)
- Haarweg 46
- Kattendamsweg 25
- Schoolkaterdijk 39 (combinatieproject)
- Vrevelinkweg 1 en 3 (2 woningen)
- Veenrietweg/Krakeelsweg

Daarnaast zijn er nieuwe ontwikkelingen die nog niet planologisch zijn afgerond. Het gaat hierbij om de volgende projecten:

- Welmerweg 4/Kalkdijk (gesloopte schuren Welmerweg 4)
- Benteloseweg 13

Deze projecten zijn in het voorliggende bestemmingsplan meegenomen. In Bijlage 25 en Bijlage 26 zijn de relevante stukken met onderbouwing van deze projecten opgenomen.

5.6

Niet-agrarische bedrijven

Aan de hand van de inventarisatie is bekeken of de bestaande bedrijven in aanmerking komen voor een positieve bedrijfsbestemming. Daarbij is in een aantal gevallen via een adressenlijst de soort bedrijvigheid weergegeven. Horeca en detailhandel zijn specifiek bestemd. De overige bedrijven zijn als "Bedrijf" bestemd, eventueel aangevuld met een aanduiding.

Er kan een onderscheid gemaakt worden in agrarisch aanverwante bedrijven en bedrijven die geen enkele relatie hebben met de agrarische sector.

Agrarisch aanverwante bedrijven zijn dienstverlenende bedrijven: bedrijven waarbinnen uitsluitend of overwegend arbeid wordt verricht ter productie of levering van goederen of diensten ten behoeve van agrarische bedrijven. Een "agrarisch dienstverlenend bedrijf" betreft dan ook een bedrijf dat is gericht op het verlenen van diensten aan agrarisch bedrijven door middel van het telen van gewassen, het houden van dieren of de toepassing van andere landbouwkundige methoden, met uitzondering van mestbewerking.

Uitbreidingsmogelijkheden

Niet-agrarische bedrijven vervullen een belangrijke functie voor de leefbaarheid en de ontwikkelingspotenties voor het buitengebied. Om die reden moeten bestaande bedrijven de mogelijkheid krijgen om uit te breiden, mits de noodzaak wordt aangetoond. Grootschalige uitbreidingen van bestaande functies in de Groene omgeving, zijn uitsluitend toegestaan indien hier sociaaleconomische en/of maatschappelijke redenen voor zijn én er is aangetoond dat het verlies aan ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving en de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving wordt gehanteerd.

Via een afwijking zijn de mogelijkheden voor uitbreiding opgenomen. De mate van uitbreiding is daarbij gekoppeld aan de bestaande omvang. Kleinschalige niet-agrarische bedrijven tot 500 m² krijgen een hoger uitbreidingspercentage dan grotere bedrijven (> 500 m²). Kleinschalige bedrijven krijgen, afhankelijk van de aard van de bedrijvigheid en de locatie, een uitbreidingspercentage van maximaal 100. Voor bedrijven met een bestaande bebouwingsoppervlakte tussen de 500 en 1.000 m² geldt een uitbreidingsruimte van ten hoogste 50%. Bestaande bedrijven die reeds een omvang van meer dan 1.000 m² aan bedrijfsoppervlak hebben, krijgen ten hoogste 25% uitbreidingsruimte.

In alle gevallen worden voorwaarden gesteld met betrekking tot landschappelijke inpasbaarheid, milieu et cetera.

In de planregels is tevens een afwijking opgenomen waarmee een toegestane bedrijfsactiviteit kan worden gewijzigd in een andere bedrijfsactiviteit. Uitgangspunt hierbij is dat de nieuwe bedrijfsactiviteit naar aard en omvang gelijk te stellen is aan de bestaande bedrijfsactiviteit of bij voorkeur zelfs minder (milieu)belastend is als de bestaande/eerdere activiteit.

Bedrijfswoningen

Het bestemmingsplan gaat uit van handhaving van het bestaande aantal bedrijfswoningen. Wanneer bij een bedrijf geen bedrijfswoning aanwezig is dan wel niet is toegestaan, wordt dit expliciet op de verbeelding weergegeven.

In de planregels is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om bij beëindiging van de bedrijfsactiviteiten de voormalige dienstwoning te gebruiken als burgerwoning.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijvigheid is niet mogelijk, omdat dit leidt tot een ongewenste verstedelijkingsdruk en verstening van het buitengebied. De gebiedswaarden en functies in het buitengebied kunnen daardoor worden aangetast. Wel wordt ruimte geboden aan bedrijvigheid in vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing.

5.7

Horeca

Horecabedrijven zijn specifiek bestemd als "Horeca". Op horecabedrijven zijn voor wat betreft de uitbreidingsmogelijkheden dezelfde planregels van toepassing zoals die gelden bij niet-agrarische bedrijven. Ook hier betekent dit dat voorwaarden worden gesteld aan de ruimtelijke inpasbaarheid en duurzaamheid et cetera.

5.8

Wonen

Bestaande woningen

Alle burgerwoningen, inclusief de in paragraaf 3.4 genoemde 30 zomerhuizen hebben in dit bestemmingsplan de bestemming "Wonen" gekregen. Naast deze 30 heeft de gemeenteraad op 6 juli 2009 besloten om nog negen zomerhuizen de bestemming "Wonen" te geven. Zie daartoe Bijlage 14 Raadsvoorstel Keuzedocument. De daarbij genoemde bijlage 3 staat in Bijlage 15 Bijzondere situaties.

Agrarische bedrijven waar de agrarische bedrijfsvoering is gestaakt en waar momenteel sprake is van een woonfunctie, hebben eveneens deze bestemming gekregen.

Voor woningen geldt een maximale inhoud van 750 m³. Woningen die in de bestaande situatie kleiner zijn, krijgen de mogelijkheid uit te breiden tot aan het maximum. Bij karakteristieke boerderijen kan de behoefte ontstaan het woongedeelte inpandig uit te breiden. Hierdoor kan de inhoudsmaat groter worden dan de toegestane 750 m³. Wanneer dit geen negatieve gevolgen heeft voor de verschijningsvorm van het pand, kan dit onder voorwaarden worden toegestaan. Hier is geen maximum maat aan gekoppeld.

Wanneer een bestaande woning, die is gelegen binnen een wettelijk aangewezen geluidszone langs een weg, wordt gesloopt en op een andere locatie binnen het bestemmingsvlak wordt herbouwd, of wanneer een bestaande woning wordt uitgebreid en op een kleinere afstand van de weg komt te liggen, dan zal de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting als bedoeld in de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder in acht genomen moeten worden. In het kader van de Waboprocedure kan in dergelijke situaties een nadere milieutoets in de vorm van een akoestisch onderzoek noodzakelijk zijn. Dit kan ertoe leiden dat een hogere grenswaarde moet worden vastgesteld.

Bijgebouwen

Bijgebouwen bij burgerwoningen zijn mogelijk tot een maximale oppervlakte van 100 m². Deze oppervlaktemaat geeft onder meer 'hobbyboeren' de mogelijkheid voor het huisvesten van vee en/of het stallen van werktuigen.

Recentelijk heeft de Provincie Overijssel het beleid aangepast ter stimulering van sanering van landschapontsierende schuren en stallen. Dergelijke bebouwing kan worden vervangen door nieuwbouw tot een maximale oppervlakte van 250 m². Het gewijzigde beleid is in de planregels opgenomen.

Nieuwbouw

Met woningbouw in het buitengebied wordt terughoudend omgegaan. In het bestemmingsplan wordt enkel de mogelijkheid geboden voor het oprichten van een nieuwe woning in het kader van de Rood voor Rood-regelling: sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen in ruil voor een woning.

Inwoning en woningsplitsing

Onder inwoning wordt verstaan: het gemeenschappelijk gebruiken van gebruiksruimten in een tot bewoning bestemd gebouw, door een of meerdere personen die met de hoofdbewoner(s) van het pand een gemeenschappelijke huishouding voert. Van inwoning is dus sprake als verblijfsruimten in een woning gemeenschappelijk worden gebruikt en sprake is van het voeren van een gemeenschappelijke huishouding.

Concreet betekent dit, dat mag worden beschikt over:

- een woonkamer met keukenblok (geen zelfstandige keukeneenheid);
- een toilet;
- een wasruimte (douche);
- maximaal 1 slaapkamer.

Deze vertrekken zullen door de initiatiefnemer op een bouwkundige tekening moeten worden aangegeven en vastgelegd onder overlegging van een verklaring, dat het hier handelt om daadwerkelijk inwoning ten behoeve van nader te noemen personen. De inwoning krijgt hiermee het karakter van een persoonsgebonden "verklaring". Eventuele wijzigingen moeten aan de gemeente worden gemeld, waarbij het niet gaat om wie er inwoont -ouders, kinderen, tante, oom of kennis- maar ter voorkoming van misverstanden nadien. De nieuwe partijen weten op voorhand, dat er slechts sprake kan zijn van inwoning. Verklaring en tekening worden gearchiveerd in het bouwdoossier. De inwoonsituatie zal vertaald/aangegeven worden op de toekomstige verbeelding voor het buitengebied. In de verklaring van de initiatiefnemer zal dit gevolg eveneens worden opgenomen.

Overige randvoorwaarden:

- geen eigen hoofdingang: inwoongedeelte van de woning slechts bereikbaar via het hoofgedeelte van de woning;
- geen eigen achteruitgang; tuindeuren zijn wel acceptabel;
- geen eigen (zelfstandige) berging;
- geen extra bouwmogelijkheid: bouw mogelijkheden blijven gekoppeld aan de woning;
- geen eigen aansluiting voor nutsvoorzieningen, tussenmeters zijn wel acceptabel;
- alle vertrekken dienen onderling in pandig bereikbaar te blijven, zowel de begane grond als de verdiepingen (kelder);
- de woonruimten dienen te voldoen aan het bouwbesluit;
- maximaal één inwoonsituatie per woning.

Woningsplitsing wordt gedefinieerd als: het bouwkundig en functioneel in tweeën delen van een tot bewoning bestemd gebouw, zodanig dat, met handhaving van het bestaande woongedeelte van het gebouw, een tweede zelfstandige functionerende woning in het gebouw wordt gemaakt en zodanig dat deze door een afzonderlijk huishouden wordt bewoond. Van woningsplitsing is dus sprake wanneer verblijfsruimten in de woning zelfstandig worden gebruikt door afzonderlijke huishoudens en er twee hoofdingangen zijn.

Medewerking aan woningsplitsing wordt alleen verleend wanneer sprake is van een karakteristieke voormalige agrarische bedrijfswoning met een inhoud van tenminste 1.000 m³.

Mantelzorg

Vanuit sociaal-maatschappelijk oogpunt is er een toenemende behoefte aan mogelijkheden voor inwoning van bijvoorbeeld zorgbehoevende familieleden. Dit kan plaatsvinden in de woning zelf (zie hierboven), maar tevens is de mogelijkheid opgenomen voor mantelzorg in een bijgebouw, aangebouwd dan wel vrijstaand. Hiervoor is wel een afwijkingsprocedure noodzakelijk waarbij de volgende voorwaarden worden gesteld:

- er is een indicatie voor mantelzorg afgegeven;
- mantelzorg vindt plaats binnen de bestaande bebouwing(-sregeling);
- het bijgebouw vormt qua ligging een ruimtelijke eenheid met de woning;
- de tijdelijkheid van de situatie dient voor alle partijen kenbaar en voldoende verzekerd te zijn via een privaatrechtelijke overeenkomst.

Na het verdwijnen van de noodzaak van mantelzorg moet het gebruik als bewoning weer ongedaan worden gemaakt en moet het gebouw weer als bijgebouw in gebruik genomen worden. De gemeente zal toezien op een strikte handhaving van deze regeling.

Beroep/activiteiten aan huis

Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor werkfuncties bij woningen. Bij burgerwoningen worden ondergeschikte beroepsmatige en bedrijfsmatige activiteiten toegestaan. Voor de betreffende locaties is binnen de bestemming "Wonen" de aanduiding "bedrijf" opgenomen. In de planregels is een tabel per locatie aangegeven welke vorm van bedrijvigheid is toegestaan (activiteit), de bestaande oppervlakte en in hoeverre deze activiteiten, via een afwijkingsmogelijkheid, mogen uitbreiden (maximale oppervlakte). Waar nodig zullen nieuwe initiatieven worden getoetst aan de (milieutechnische) inpasbaarheid. De activiteiten dienen in elk geval plaats te vinden binnen de bestaande bebouwing.

Het gebruik van een woning en de bijbehorende bijgebouwen voor beroep- en kleinschalige bedrijvigheid aan huis is onder een aantal voorwaarden bij recht toegestaan. Het gaat dan om een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit die ondergeschikt is aan de woonfunctie. Uitgangspunt is dat de woonfunctie de hoofdfunctie blijft. Voor de uitoefening van deze activiteiten kan maximaal 50 m² en/of 30% van de gezamenlijke brutovloeroppervlakte van de woningen en bijgebouwen worden gebruikt. De toegestane activiteiten betreffen lichte vormen van bedrijvigheid die niet of nauwelijks milieubelastend zijn en weinig tot geen hinder opleveren. De regeling is specifiek bedoeld om kleinschalige vormen van bedrijvigheid toe te staan die de leefbaarheid en de economische kracht van de regio kunnen versterken, maar niet of nauwelijks milieubelastend zijn voor de omgeving.

Woningbouwlocatie Hoeve-oost

De percelen die behoren bij de Boonkweg 21 hebben in het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied" (vastgesteld op 29 november 2000) de bestemming "agrarisch cultuurgebied" met de aanduiding "agrarisch bedrijf 1" gekregen. Deze bestemming veroorzaakt in combinatie met de AMvB Besluit landbouw milieubeheer (in werking getreden op 6 december 2006) een hindercontour over de naastgelegen woningbouwlocatie Hoeve-oost.

Door deze hindercontour wordt een volledige ontwikkeling van dit gebied onmogelijk gemaakt. Dit is in strijd met de gemaakte afspraken tussen de ontwikkelaar van Hoeve-oost (woningcorporatie Domijn) en de eigenaar van de percelen aan de Boonkweg 21 (de heer M.H.J. Eijnsink). Deze afspraken blijken uit de akte van levering van 24 maart 2006 zoals verleden voor notaris mr. E.M.A. van Thiel te Haaksbergen en de bevestiging van de afspraken door de verklaring van de heer M.H.J. Eijnsink van 27 november 2008.

Vooruitlopend op het ontwerpbestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen", heeft het college het ontwerpbestemmingsplan "Hoeve-oost" in procedure gebracht. Dit plan voorziet in de bouw van circa 60 woningen. Het ontwerpbestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" houdt rekening met het vervallen van de hindercontour zoals tussen partijen is overeengekomen. Zodra de geurcirkel in juridische zin door de inwerkingtreding van het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" als gevolg van het vervallen van de huidige agrarische bestemming is vervallen, kunnen op grond van de in het bestemmingsplan "Hoeve-oost" opgenomen wijzigingsbevoegdheid de overige woningen worden gebouwd.

Om deze privaatrechtelijke afspraken ook publiekrechtelijk te kunnen regelen, is in het nieuwe bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" het agrarisch bedrijf omgezet in een woonbestemming. Hierdoor komt de hindercontour te vervallen en kan woningbouwlocatie Hoeve-oost alsnog volledig worden ontwikkeld.

5.9

Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme zijn een belangrijke functie voor het buitengebied van de gemeente Haaksbergen. Er is een divers aanbod van overnachtingsmogelijkheden. Er vindt bovendien veel recreatief medegebruik plaats in de vorm van wandelen, fietsen et cetera. De gemeente wil deze sector verder ontwikkelen, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Verblijfsrecreatie

De bestaande terreinen met zomerhuisjes en/of stacaravans en campings zijn bestemd als "Recreatie-Verblijfsrecreatie". Uitbreiding van bestaande verblijfsrecreatie moet gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering van het bestaande aanbod, een goede ruimtelijke inpassing en waarborgen voor het recreatief gebruik. Met nieuwe grootschalige verblijfsrecreatie wordt voorzichtig omgegaan.

Kleinschalige kampeerterrainen worden onder voorwaarden mogelijk gemaakt binnen de agrarische bedrijfsbestemming ("kamperen bij de boer") en binnen voormalige agrarische bedrijven die inmiddels een woonbestemming hebben gekregen. Op deze terreinen is ruimte voor ten hoogste 25 standplaatsen.

Ook wordt ruimte geboden voor het creëren van boerderijkamers, -appartementen en bed & breakfast.

Bij een aantal bestemmingen worden mogelijkheden geboden om trekkershutten te realiseren. In de agrarische gebiedsbestemmingen is in de betreffende afwijking opgenomen dat de trekkershut moet worden beheerd door een toeristische organisatie (zoals VVV en Regio Twente). Hierdoor is onderscheid gemaakt in toeristische organisaties en natuurorganisaties (zoals Natuurmonumenten, Overijssels Landschap en Staatsbosbeheer).

Dagrecreatie

Extensieve recreatie is mogelijk binnen de gebiedsbestemmingen en wordt dan ook niet apart bestemd. Wel wordt in het bestemmingsplan de mogelijkheid geboden om in het kader van recreatieve routes "recreatieve bouwwerken" op te richten, zoals bijvoorbeeld schuilhutten en verwijsborden.

De bestaande sportparken hebben de bestemming "Sport" gekregen. Per voorziening wordt het toegestane bebouwde oppervlak in de planregels vermeld.

Omdat kleinschalige dagrecreatieve en toeristische activiteiten op en rond het agrarisch bedrijf een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van het toeristisch-recreatieve product van de regio, zijn voorzieningen die een sterke verwevenheid hebben met de agrarische sector opgenomen in doeleindenomschrijving en gebruiksregels van het bestemmingsplan.

5.10

Landgoederen

De bestaande landgoederen in de gemeente Haaksbergen variëren in omvang en toegankelijkheid. Landgoederen in de vorm van buitenplaatsen kent Haaksbergen niet. Het betreft hier zogenaamde Natuurschoonwet-landgoederen of fiscale landgoederen.

De bestaande landgoederen worden positief bestemd. Hierbij hebben de verschillende functies binnen het landgoed een aparte bestemming gekregen. De landhuizen zijn bestemd als "Wonen-Landhuis". De bos- en natuurgebieden en agrarische gronden binnen het landgoed hebben een gebiedsbestemming. Om de eenheid van het landgoed te benadrukken is voor het gehele landgoed de dubbelbestemming "Waarde - Landgoed" opgenomen.

In de planregels zijn voorwaarden opgenomen waardoor medegebruik van landhuizen mogelijk wordt gemaakt. Dit biedt landgoedeigenaren de mogelijkheid om extra inkomsten te verwerven en zo het landgoed duurzaam in stand te houden.

Omvorming agrarisch bedrijf c.q. agrarisch gebied naar landgoed

Nieuwe landgoederen vormen een kans om het landschap een impuls te geven. Doorslaggevend is de positieve bijdrage die het landgoed levert aan de ruimtelijke kwaliteit dan wel de realisering van de natuur- en landschapsdoelstellingen.

Nieuwe landgoederen zijn tenminste 10 hectare groot en bevatten een landhuis van allure met een woonbestemming en een inhoudsmaat van minimaal 1.000 m³. 30% van het landgoed bestaat uit nieuw bos of een ander natuurdoeltype. 90% van het landgoed moet openbaar toegankelijk zijn. Nieuwe landgoederen mogen overigens geen belemmeringen opleveren voor de landbouw.

Vanwege de impact op de omgeving is ervoor gekozen de ontwikkeling van een landgoed niet via een ontwikkelingsregeling of wijzigingsbevoegdheid mogelijk te maken. Nieuwe verzoeken zullen separaat in behandeling worden genomen waarna een afweging zal worden gemaakt of via een partiële herziening medewerking verleend wordt.

In de gemeente Haaksbergen zijn de volgende landgoederen in ontwikkeling:

- Landgoed Het Mos (Nieuwedijk ong.)
- Landgoed Elderinkshave (Zendvelderweg ong.)
- Landgoed Eppenzolder (Schoolkaterdijk 39)

5.11

Natuur en landschap

Het bestemmingsplan richt zich op de bescherming van de aanwezige waarden in het plangebied. Deze waarden komen dan ook terug in de hoofdbestemmingen en daaraan gekoppelde bouw-, gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast worden ze beschermd via een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'. Met het oog op behoud, herstel en ontwikkeling van droge en natte natuurgebieden en wateren met natuurwaarden zijn deze gebieden specifiek bestemd.

De wettelijke bescherming van natuurwaarden (gebieden en soorten) is vastgelegd in een tweetal wetten: de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. In de Natuurbeschermingswet zijn onder andere de soorten en gebieden die op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn beschermd opgenomen. Het regime van de Flora- en faunawet is algemener, hier vallen veel meer soorten flora en fauna onder.

Voor de bestemming van de gronden die in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur liggen, is de actuele waarde leidend. De bestemming van gronden die nu nog agrarisch in gebruik zijn, wordt pas gewijzigd op het moment dat de agrarische gronden daadwerkelijk worden omgezet naar bos- of natuurgebied. In de planregels is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het wijzigen van agrarische gebiedsbestemmingen naar bos, natuur en water.

Bestaande kleinschalige landschapselementen als houtwallen, houtsingels, hagen en beekwallen kleiner dan 0,25 hectare zijn opgenomen in de gebiedsbestemmingen. Ter bescherming van deze elementen is een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' opgenomen.

Daarnaast is de gebiedsaanduiding "milieuzone" opgenomen op die locaties waar sprake is van een 'hydrologische bufferzone'. Deze is bedoeld voor het behoud en de bescherming van de vochtgebonden natuurlijke waarden van de aanliggende bestemmingen "Bos" en "Natuur" en van de aanliggende bos- en natuurgebieden in de gemeente Hengelo.

5.12

Archeologie

Archeologische waarden zijn verbonden aan landschappelijke en aardkundige elementen. In het plangebied zijn enkele archeologische monumenten aanwezig. Archeologische monumenten zijn gebieden die op grond van de vondst van archeologische resten waardevol worden geacht. Een deel hiervan is wettelijk beschermd. De archeologische monumenten in het plangebied zijn gelegen in gebieden die zijn aangewezen als "hoge archeologische verwachtingswaarde". Aan deze gronden is een dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" gegeven. Gronden met deze bestemming zijn, naast de andere voor die gronden aangewezen bestemmingen, tevens bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van de voorkomende archeologische waarden.

5.13

Water

Onderdeel van de bestuurlijke notitie "Waterbeheer in de 21^e eeuw" is de invoering van de watertoets. Deze moet ervoor zorgen dat alle wateraspecten expliciet worden betrokken bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten van het rijk, de provincie en de gemeenten. In 2003 is de watertoets verankerd in het Besluit op de ruimtelijke ordening. De watertoets moet een rol spelen gedurende het hele proces van de ruimtelijke planvorming. Met zowel het Waterschap Regge en Dinkel als Waterschap Rijn en IJssel heeft overleg plaatsgevonden over het aspect 'water'. Zij hebben tijdens de voorbereiding de nodige informatie aangeleverd ten behoeve van het bestemmingsplan.

Binnen het beheersgebied van Waterschap Regge en Dinkel zijn de volgende waterlopen aangewezen als waterlichamen met bijbehorend ambitieniveau:

- a. waterloop Hagmolenbeek, ambitieniveau "midden": natuurtechnische inrichting (ruimte: 2 x 5 meter), voor vissen passeerbare stuwen;
- b. waterloop Poelsbeek, ambitieniveau "midden", natuurtechnische inrichting (ruimte 2 x 5 meter), voor vissen passeerbare stuwen;
- c. waterloop Bolscherbeek, ambitieniveau "laag", natuurtechnische inrichting of natuurvriendelijke oevers (ruimte 2 x 2,5 meter), voor vissen passeerbare stuwen.

Waterschap Rijn en IJssel heeft in haar werkprogramma voor de waterloop Buurserbeek als inrichtingsmaatregel opgenomen "herinrichting Buurserbeek in deeltrajecten, aanleg vispassage en waterberging".

De bovengenoemde waterlopen, welke in kaart zijn gebracht op Bijlage 16 Waterlopen hebben de bestemming "Water" gekregen. Het betreft hier leggerwaterlopen van de 1e en 2e soort, die zijn opgenomen op de legger "waterlopen" van het waterschap.

De oeverstroken en schouwpaden vallen eveneens binnen deze bestemming. Daarnaast is extensief recreatief medegebruik mogelijk binnen deze bestemming.

De kleine waterlopen van de 3e, 4e en 5e soort leggerwaterlopen als ook de vele (kavel)sloten, vallen binnen de gebiedsbestemmingen. In de bestemmingsomschrijving van deze gebiedsbestemmingen is opgenomen dat de gronden mede bestemd zijn voor voorzieningen ten behoeve van waterhuishouding, waaronder ook het bergen van water wordt verstaan.

Langs de waterkant geldt een aantal wettelijke regels waaraan iedereen zich moet houden. De regels zijn van het waterschap en ze staan in de Keur.

5.14

Infrastructuur

De bestaande infrastructuur is positief bestemd. Ten aanzien van de verkeerswegen is onderscheid gemaakt in een drietal verkeersklassen, afhankelijk van de functie, structuur van de weg. De overige wegen zijn opgenomen in de gebiedsbestemming. Per categorie geldt een bepaalde bebouwingsbeperking ten opzichte van de weg. In paragraaf 7.2.5 wordt nader ingegaan op de bestemmingsregeling van de wegen. De spoorlijn Haaksbergen-Boekelo, welke wordt gebruikt door de Stichting Museum Buurtspoorweg, is bestemd als "Verkeer – Railverkeer".

Ten aanzien van het bouwen binnen geluidszones is een algemene bepaling in de planregels opgenomen. Geluidgevoelige functies mogen binnen deze zones uitsluitend worden gerealiseerd met inachtneming van de voorwaarden uit de Wet geluidhinder. Nieuwe wegen of wegtracés zijn niet opgenomen in het bestemmingsplan. Nieuwe voet- en fietspaden, met name ten behoeve van het recreatieve gebruik, kunnen binnen de gebiedsbestemmingen mogelijk worden gemaakt.

5.15

Ruimtelijke ordening en milieu

Algemeen

Hoewel de ruimtelijke ordening en het milieubeleid zich met dezelfde omgeving bezighouden, is de wettelijke basis verschillend. Het belangrijkste kader voor het milieubeleid is de Wet milieubeheer. Voor de ruimtelijke ordening is dat de Wet ruimtelijke ordening. Omdat beide beleidsvelden zich met dezelfde omgeving bezighouden mag van wederzijds negeren geen sprake zijn. Zowel op rijksniveau als op provinciaal en gemeentelijk niveau laat het omgevingsbeleid een integratie van de twee beleidsvelden zien. Het bestemmingsplan mag geen belemmering zijn voor de uitvoering van het milieubeleid. Waar mogelijk versterkt het bestemmingsplan het instrumentarium uit het milieuspoor. Zo zijn in het bestemmingsplan de in het plangebied aanwezige hinderzones opgenomen, om te voorkomen dat vanuit het oogpunt milieubeheer onaanvaardbare situaties ontstaan.

Het bestemmingsplan kan echter niet in de plaats treden van milieubeleid. Het wettelijk kader is daar niet op toegesneden en het kan leiden tot een stelsel van dubbele of elkaar overlappende regelgeving.

Milieuhygiënische uitvoerbaarheid

Op verschillende plaatsen in de planregels wordt gesteld dat geen medewerking wordt verleend aan een bepaald initiatief wanneer de milieuhygiënische uitvoerbaarheid niet is aangetoond. Dat wil zeggen dat de gemeente pas medewerking verleent aan het betreffende initiatief als daardoor geen onaanvaardbare milieusituatie ontstaat. De milieuhygiënische situatie wordt beoordeeld aan de hand van de op dat moment van kracht zijnde regelgeving en de bestaande, aanwezige milieukwaliteit.

Om zoveel mogelijk inzicht te geven in milieuaspecten die bij de beoordeling van aanvragen en initiatieven een rol spelen, worden in onderstaande paragrafen de belangrijkste milieuregelingen die met ruimtelijke ordening samenhangen op een rij gezet. Dit biedt een goed overzicht van de doorwerking van het milieubeleid in het ruimtelijk beleid.

Overigens is bij de behandeling van de beleidsuitgangspunten in hoofdstuk 3 reeds aandacht geschonken aan de afstemming tussen ruimtelijke ordening en milieu.

Reconstructieplan en stankbeleid

Met het Reconstructieplan wordt onder meer gestreefd naar de reductie van de ammoniakemissie. Het bestemmingsplan biedt een planologische bescherming aan landschappelijke en natuurlijke waarden, die het Reconstructieplan via het milieuspoor beschermen. Voor het stankbeleid is op 1 januari 2007 de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze Wgv vormt het nieuwe beoordelingskader voor stank (geurhinder) in de veehouderij.

Volgens de Wgv moet er een ruimtelijke scheiding cq. afstand zijn tussen een veehouderij en een geurgevoelig object (omwonende). Hiervoor zijn normen gesteld voor de geurbelasting. Deze normen zijn onder andere afhankelijk van het type geurgevoelig object en of het dieren betreft met of zonder een geuremissie. De geurbelasting wordt berekend en getoetst met een verspreidingsmodel. Overigens hebben gemeenten meer beleidsvrijheid gekregen, doordat ze desgewenst zelf een andere norm mogen vaststellen dan in de Wgv is opgenomen.

Wanneer een veehouderij wil uitbreiden of sprake is van hervestiging van een veehouderij, of wanneer een gevoelige functie zich in de nabijheid van de veehouderij vestigt, is toetsing aan de Wgv noodzakelijk.

Voor een groot aantal diersoorten – met bijbehorende stalsystemen – zijn in de Wgv geuremissiefactoren opgenomen. Dit geldt niet voor melkrundvee en paarden. Hiervoor geldt volgens artikel 4 van de Wgv een vaste afstand van tenminste 50 meter voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom.

Geluidszones

Voor terreinen waarop inrichtingen aanwezig zijn of kunnen worden gevestigd, die in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken, geldt op basis van de Wet geluidhinder een verplichte zonering. De aanwezigheid van het industrieterrein aan de zuidwestkant van de kern Haaksbergen leidt er, ondanks dat vestiging van grote lawaaimakers ter plaatse niet meer is toegestaan, toe dat in het aangrenzende buitengebied een geluidscontour is opgenomen.

Bodemonderzoek

In gevallen van bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming bestaat de mogelijkheid dat de bodem gesaneerd moet worden bij het ontwikkelen van activiteiten die in een bestemmingsplan zijn geregeld. Elk bestemmingsplan dient dan ook vergezeld te gaan van een bodemonderzoek teneinde de uitvoerbaarheid te kunnen toetsen. Aangezien het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" een plan is dat strekt ter actualisatie van een bestaande regeling, geldt voor een dergelijk plan een uitzondering op de algemene regel dat voor elk plan een bodemonderzoek verricht moet worden. De nieuwe bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt zijn immers gering. Bovendien is nog niet bekend of van de mogelijkheden gebruikt gemaakt gaat worden. Op het moment dat een concreet bouwplan wordt ingediend, zal in een aantal gevallen een bodemonderzoek nodig zijn ter vaststelling van de bodemkwaliteit. Een dergelijk onderzoek wordt uitgevoerd op het moment dat gebruik wordt gemaakt van de (nieuwe) mogelijkheden van het bestemmingsplan.

Akoestisch onderzoek

Op grond van artikel 77 van de Wet geluidhinder dient voorafgaand aan de vaststelling van een bestemmingsplan een akoestisch onderzoek ingesteld te worden naar geluidsbelastingen op gevels van woningen afkomstig van wegverkeerslawaaai. Uit dit onderzoek moet naar voren komen wat de te verwachten geluidsbelasting voor woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen is en welke maatregelen worden getroffen om de maximaal toegestane grenswaarden niet te overschrijden. Op basis van het bepaalde in artikel 76, lid 4, van de Wet geluidhinder, kan dit onderzoek

achterwege blijven indien op het tijdstip van de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan een weg reeds aanwezig of in aanleg is en de woning of andere geluidgevoelige objecten ook reeds aanwezig of in aanbouw zijn.

Aangezien het bestemmingsplan vrijwel geen nieuwbouw van geluidgevoelige functies (met name woningen) toelaat, kan een akoestisch onderzoek in principe achterwege blijven. In die situaties waar nieuwbouw of verplaatsing van geluidgevoelige functies wel mogelijk kan worden gemaakt, maar waar de exacte locatie nog niet bekend is, dient de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting als bedoeld in de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder in acht genomen te worden. Het verlenen van een hogere grenswaarde kan aan de orde zijn bij het realiseren van een dergelijk project.

Luchtkwaliteit

Met betrekking tot luchtkwaliteit moet rekening worden gehouden met het gestelde in de Wet milieubeheer, hoofdstuk 5, titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen en de bijbehorende bijlagen. Op basis van artikel 5.16 Wm kan, samengevat, een bestemmingsplan worden vastgesteld, indien:

- a. aannemelijk is gemaakt dat de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, niet leiden tot het overschrijden van een in bijlage 2 van de Wet milieubeheer opgenomen grenswaarde, die behoort bij de Wet milieubeheer, hoofdstuk 5, titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen, of
- b. aannemelijk is gemaakt dat de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, leiden tot een verbetering per saldo van de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof dan wel, bij een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, de luchtkwaliteit per saldo verbetert door een samenhangende maatregel of een optredend effect, of
- c. aannemelijk is gemaakt dat de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht van een stof waarvoor in bijlage 2 een grenswaarde is opgenomen, of
- d. het project is genoemd of beschreven danwel past binnen een programma van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Van een verslechtering van de luchtkwaliteit in betekenende mate als bedoeld onder c is sprake indien zich één van de volgende ontwikkelingen voordoet:

- woningbouw: 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitende weg of 3.000 woningen bij 2 ontsluitende wegen;
- infrastructuur: 3% concentratiebijdrage (verkeerseffecten gecorrigeerd voor minder congestie);
- kantoorlocaties: 100.000 m² brutovloeroppervlak bij 1 ontsluitende weg, 200.000 m² brutovloeroppervlak bij 2 ontsluitende wegen.

Het criterium 'niet in betekenende mate' kan pas worden toegepast als het NSL en de (nieuwe) regionale programma's zijn vastgesteld en dat is nog niet het geval. Daarom kan nog niet van de 3%-regeling gebruik gemaakt worden (het percentage van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van PM₁₀ of NO₂, waarmee de luchtkwaliteit verslechtert als gevolg van het project), maar geldt de 1%-grens. Daarbij moeten de voorgenoemde aantallen door 3 worden gedeeld. Voor woningbouw betekent dat bijvoorbeeld dat de luchtkwaliteit 'niet in betekenende mate' (Nibm) verslechtert zolang het aantal woningen niet boven de 500 uitkomt.

Voorliggend bestemmingsplan voor het buitengebied van Haaksbergen is een conserverend bestemmingsplan en omvat dergelijke ontwikkelingen niet. Voor alle plannen geldt dat er in 2020 geen overschrijding is van de plandrempel voor de luchtkwaliteit. Tevens heeft geen enkele wijziging een zodanige omvang dat op basis van Nibm een verdere toets aan luchtkwaliteit noodzakelijk is.

Externe veiligheid

Bij ruimtelijke planvorming moet rekening gehouden worden met het aspect externe veiligheid. Daarbij gaat het om het risico dat mensen lopen, die zich in de buurt bevinden van locaties waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, waar gevaarlijke stoffen worden op- en overgeslagen en waar gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Te denken valt aan LPG-stations, chloortransporten, buisleidingen en vuurwerkopslagplaatsen.

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) bevat regels op grond waarvan de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen, tot een aanvaardbaar minimum dienen te worden beperkt.

Doel van het gemeentelijke externe veiligheidsbeleid is duidelijk te maken welke externe veiligheidsrisico's er in de gemeente zijn en hoe met deze risico's moet worden omgegaan. De gemeente streeft naar een beheersbare veiligheidssituatie waarbij:

1. de risico's binnen de gemeente goed in beeld zijn gebracht en men zich er bewust van is dat er risico's zijn;
2. een zorgvuldige afweging plaats vindt tussen nut en noodzaak van nieuwe ontwikkelingen en hun gevolgen voor externe veiligheid;
3. nieuwe risicosituaties worden voorkomen en duidelijkheid wordt gegeven over hoe om te gaan met bestaande risico's;
4. door middel van beleidsuitvoering en handhaving ervoor gezorgd wordt dat bestaande risico's beheersbaar blijven.

Van de ramptypes die verband houden met externe veiligheid zijn met name ongevallen met brandbare/explosieve of giftige stoffen van belang. Deze ongevallen kunnen nader worden onderscheiden in ongevallen met betrekking tot:

- inrichtingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor.

Inrichtingen

De risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen dienen tot een aanvaardbaar minimum te worden beperkt. Daartoe zijn in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (hierna: Bevi) regels gesteld. Bij het toekennen van bepaalde bestemmingen dient onderzocht te worden:

- of voldoende afstand in acht wordt genomen tussen (beperkt) kwetsbare objecten enerzijds en risicovolle inrichtingen anderzijds in verband met het plaatsgebonden risico;
- of (beperkt) kwetsbare objecten liggen binnen in het invloedsgebied van risicovolle inrichtingen en zo ja, wat de bijdrage is aan het groepsrisico.

Voor het plangebied zijn de volgende inrichtingen relevant: Tankstation Ter Huurne aan de Alsteedseweg 64, Tankstation Brand Oil aan de Eibergseweg 238, Tankstation Hulshof aan de Westsingel 15 en Tankstation Diepenmaat aan de Enschedesestraat 76. De laatste twee liggen slechts gedeeltelijk binnen het onderhavige bestemmingsplan.

Plaatsgebonden risico

In verband met het plaatsgebonden risico en gelet op de doorzet lpg (minder dan 1.000 m³) moeten de volgende afstanden tot de (beperkt) kwetsbare objecten in acht worden genomen:

- 15 meter vanaf de afleverzuil;
- 25 meter vanaf het ondergrondse reservoir;
- 45 meter vanaf het vulpunt.

Deze afstanden komen terug op de verbeelding als "veiligheidszone – lpg".

In het onderhavige geval zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen de zones aanwezig.

Voor de ligging van de verschillende zones bij de 2 tankstations binnen het plangebied wordt verwezen naar Bijlage 17 Veiligheidszone Alsteedseweg en Bijlage 18 Veiligheidszone Eibergsestraat inclusief de 150-meterzones van het groepsrisico rond vulpunt en opslagtank).

Groepsrisico

Conform artikel 13 lid 1 Bevi wordt hierna per tankstation ingegaan op de volgende aspecten:

- a. de aanwezige en op grond van het bestemmingsplan te verwachten dichtheid van personen in het invloedsgebied van de risicovolle inrichting;
- b. het groepsrisico per inrichting op moment vaststelling bestemmingsplan en de bijdrage van de toegelaten (beperkt) kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico;
- c. indien mogelijk: de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die worden toegepast door degene die de inrichting drijft;
- d. indien mogelijk: de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die in het bestemmingsplan zijn opgenomen;
- e. de voorschriften ter beperking van het groepsrisico die aan de milieuvergunning zijn verbonden;
- f. de voor- en nadelen van andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico;
- g. de mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst;
- h. de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval in de risicovolle inrichting;
- i. de mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied om zich in veiligheid te brengen.

Tankstation Ter Huurne, Alsteedseweg 64

Ad a. en b.

Voor standaardsituaties kan het groepsrisico bij lpg-tankstations berekend worden met behulp van de berekeningsmodule van www.groepsrisico.nl. Deze rekentool vervangt de tabel met kengetallen voor personendichtheden bij lpg-tankstations, zoals is opgenomen in de "Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico" van augustus 2004 en de update van 2007. Onder standaardsituaties wordt verstaan een lpg-tankstation waarbij het lpg-vulpunt op minder dan 50 meter van de (al dan niet ondergrondse) lpg-voorraadtank is gelegen en in de omgeving (in een straal van 150 meter rondom het tankstation) uitsluitend woningen, woongebouwen, kantoren, scholen en bedrijven zijn gelegen.

De rekentool heeft als basis het "Stappenplan Groepsrisicoberekening lpg-tankstations" van het Centrum voor Externe Veiligheid (RIVM) d.d. 1 november 2006.

Uit de berekening blijkt dat in de dagsituatie er sprake is van de aanwezigheid van 3,6 personen en in de nachtsituatie van 7,2 personen.

Ad c.

In het Besluit lpg-tankstations milieubeheer zijn voorschriften opgenomen voor de exploitatie van het tankstation. De exploitant heeft hieraan te voldoen. Verder is van belang dat de lpg-branchen thans maatregelen voorbereiden die tot vermindering van het groepsrisico zullen leiden. Het gaat om de volgende maatregelen:

- het gebruiken van een verbeterde vulslang. Hierdoor daalt de kans op een lek of breuk en vermindert het aantal knelpunten met het plaatsgebonden risico.
- het aanbrengen van hittewerende coating op lpg-tankauto's. Deze coating geeft de brandweer bij een ongeluk meer tijd en meer mogelijkheden om een explosie (een zogenoemde warme 'BLEVE': Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion) te voorkomen.

In de onderhavige situatie is het wenselijk om de aflevering overdag te laten plaatsvinden.

Ad d.

In het invloedsgebied zijn bestemmingsplannen vigerend. Dit zijn gedetailleerde bestemmingsplannen, die bij recht nauwelijks tot geen ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen. De personendichtheden zijn daarmee indirect verankerd in het bestemmingsplan.

Ad e.

In de milieuvergunning is de lpg-doorzet begrensd tot 1.000 m³ per jaar. De feitelijk verkochte hoeveelheid ligt een stuk onder die hoeveelheid.

Ad f.

Ruimte is schaars en de invulling van de ruimte wordt door tal van factoren bepaald. Het groepsrisico als gevolg van een lpg-tankstation is er daar één van. Het gemeentelijke beleid richt zich in beginsel op de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. Onder omstandigheden kan een toename onder de oriëntatiewaarde onaanvaardbaar worden gevonden. Dat is in de onderhavige situatie niet het geval, mede gelet op alle andere factoren die de invulling op de onderhavige locatie bepalen, waaronder de stedenbouwkundige inpassing.

Ad g. en Ad h.

Een belangrijk aspect betreft **bestrijdbaarheid**. Bestrijding van de direct optredende effecten is in het geval van een BLEVE niet realistisch, omdat een BLEVE zich te snel ontwikkelt. De inzet van de brandweer zal derhalve voornamelijk gericht zijn op het bestrijden van secundaire branden. Bronbestrijding ligt -indien mogelijk- in de regel in het blussen van het object dat de lpg-tankauto aanstraalt.

In geval van een dreigende BLEVE kan de brandweer bij tijdige aankomst trachten de lpg-tankwagen te koelen. Zijn ze niet tijdig aanwezig dan gaat de brandweer op afstand staan en wordt de inzet met name op de bescherming van de omgeving gericht. Om te koelen is bluswater nodig en de bluswatervoorziening in de directe omgeving zal daar op afgestemd moeten zijn. Tevens kan een sprinklerinstallatie voor koeling zorgen. Hierdoor wordt drukopbouw in de tank, die tot een BLEVE leidt voorkomen.

Ad i.

Een belangrijk aspect in het kader van het groepsrisico dat bestaat ten gevolge van het lpg-tankstation betreffen de mogelijkheden ten aanzien van de **zelfredzaamheid** van de bevolking. De tijd tussen het begin van een brand en een BLEVE (een explosie van een lpg-tankwagen) varieert tussen circa 10 en 30 minuten. De beschikbare tijd voor personen om zichzelf in veiligheid te brengen is dus slechts kort. Aangezien het evacueren van de bevolking in zo'n korte tijd organisatorisch naar alle waarschijnlijkheid niet realiseerbaar is, wordt verondersteld dat het merendeel van de aanwezigen in de omgeving zichzelf in veiligheid kan brengen. Het verloop van de wegenstructuur rond het lpg-station is zodanig dat een ieder zich bij een (dreigende) explosie in veiligheid kan brengen (binnen 150 meter is het advies vluchten en schuilen en daarbuiten is het schuilen). In veiligheid brengen is vluchten en dat betekent weg van de brand.

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat ten aanzien van dit lpg-station het groepsrisico binnen aanvaardbare grenzen zal blijven.

Tankstation Brand Oil, Eibergseweg 238

Ook hier is het groepsrisico bij het lpg-tankstation berekend met behulp van de berekeningsmodule van www.groepsrisico.nl. Uit de berekening blijkt dat binnen de contour van 150 meter rond zowel het vulpunt als rond de opslagtank er in de dagsituatie sprake is van de aanwezigheid van 2,4 personen en in de nachtsituatie van 4,8 personen.

Voor de overige punten wordt verwezen naar het gestelde bij tankstation Ter Huurne.

Tankstation Hulshof, Westsingel 15

Het groepsrisico is recent berekend in het bestemmingsplan "Industrie-West 2003". Daarbij is geconcludeerd dat het groepsrisico binnen aanvaardbare grenzen zal blijven.

Tankstation Diepemaat, Enschedesestraat 76

Voor dit tankstation is in het kader van de voorbereiding van het bestemmingsplan "Bedrijf Diepemaat" een groepsrisicoberekening gemaakt. Geconcludeerd is dat het groepsrisico binnen de aanvaardbare grenzen zal blijven, mits de bebouwing binnen het plangebied van dit bestemmingsplan blijft behoren bij het bedrijf Diepemaat. Voor dit plan is slechts de zone rond de opslagtank lpg van belang.

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat ten aanzien van de lpg-stations het groepsrisico binnen aanvaardbare grenzen zal blijven.

Overige stationaire risicobronnen uit het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen volgens het rapport "Externe Veiligheidsbeleid gemeente Haaksbergen 2006-2010" (2007)

- Camping Scholtenhage aan de Scholtenhageweg 30 heeft een bovengrondse propaantank met een inhoud van 5.000 liter. Voor de opslag van propaan en butaan valt het bedrijf niet onder het Bevi maar onder het "Besluit Voorzieningen en installaties Milieubeheer" en volgens dit Besluit dient een afstand van 40 meter tot kwetsbare en 20 meter tot beperkt kwetsbare objecten in acht te worden genomen. Binnen deze afstanden bevinden zich geen kwetsbare dan wel beperkt kwetsbare objecten.
- Recreatiehof 't Stien'n Boer aan de Scholtenhageweg 42 heeft een bovengrondse propaantank met een inhoud van 6.000 liter. Volgens het "Besluit Voorzieningen en installaties Milieubeheer" dient bij deze hoeveelheid een afstand van 50 meter tot kwetsbare en 20 meter tot beperkt kwetsbare objecten in acht te worden

genomen. Binnen deze afstanden bevinden zich geen kwetsbare dan wel beperkt kwetsbare objecten.

- Camping Markslag aan de Markslagweg heeft een bovengrondse propaantank met een inhoud van 13.000 liter. Volgens het "Besluit Voorzieningen en installaties Milieubeheer" dient bij deze hoeveelheid een afstand van 60 meter tot kwetsbare en 20 meter tot beperkt kwetsbare objecten in acht te worden genomen. Binnen deze afstanden bevinden zich geen kwetsbare dan wel beperkt kwetsbare objecten.

Geen van de bovenstaande stationaire risicobronnen vormt op dit moment een knelpunt in verband met het plaatsgebonden of groepsrisico.

Buisleidingen

Binnen het plangebied lopen enkele hogedruk-aardgasleidingen, de N-569-80-KR- en de -81-KR-. Ze hebben allebei een werkdruk van 40 bar, waarbij de eerste een diameter heeft van 8 inches en de tweede van 6 inches. Deze leidingen brengen op dit moment geen plaatsgebonden of groepsrisicoknelpunten met zich mee. Wel moet nu nog op basis van de circulaire "Zonering langs hogedruk-aardgastransportleidingen" rekening worden gehouden met een bebouwingsvrije afstand van maximaal 5 meter bij incidentele bebouwing (vrijstaande woningen verspreid over een groot gebied en lintbebouwing loodrecht op de leiding) en maximaal 50 meter bij woonbebouwing.

Hoewel de huidige circulaire nog van kracht is, zou de gemeente bij het vaststellen van nieuwe ruimtelijke plannen graag rekening willen houden met nieuwe inzichten. Tot voor kort gaf het RIVM Centrum Externe Veiligheid op verzoek een conservatieve inschatting van de nieuwe veiligheidsafstanden. Inmiddels is door het RIVM en de Gasunie een nieuwe rekenmethodiek voorgesteld. Omdat de definitieve afstanden veelal kleiner zullen zijn dan de conservatief berekende afstanden, heeft het Ministerie van VROM het RIVM gevraagd deze conservatieve afstanden niet meer te communiceren, omdat ze nog formeel moeten worden vastgesteld.

Derhalve heeft de gemeente de Gasunie verzocht om een risicoberekening te maken van de in het buitengebied gelegen aardgastransportleidingen. Zij hebben te kennen gegeven dat alle PR-contouren op een afstand van 0 meter liggen.

Met betrekking tot de GR-berekeningen heeft de Gasunie aangegeven dat die alleen wordt gedaan als er een significante toename van het aantal personen in de nabijheid (tot 95 meter afstand bij een 8"-leiding) zal plaats kunnen vinden op basis van ontwikkelingen die in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt. Dat is hier niet het geval.

Van belang is dat de leidingen op de verbeelding worden aangegeven en dat binnen een strook van 5 meter aan weerszijden van de leiding alleen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die de instemming hebben van de leidingbeheerder, de Gasunie.

Routes gevaarlijke stoffen

In de Nota Vervoer gevaarlijke stoffen (2005) wordt een Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen aangekondigd, dat naar verwachting in de loop van 2011 wordt voorzien van een wettelijke basis. In dat kader zijn op 4 december 2008 de ontwerpen voor de Basisnetten Water en Weg, alsmede het conceptontwerp Basisnet Spoor aan de Tweede Kamer aangeboden.

Daarna is op 17 februari 2009 door de Basisnet-werkgroep Weg de eindrapportage "Voorstel Basisnet Weg" gepresenteerd en in oktober 2009 de definitieve eindrapportage. Op 18 februari 2010 is het ontwerp-Basisnet Spoor naar de Tweede Kamer gestuurd en dat is inmiddels op 9 juli 2010 als definitief vastgesteld.

In deze stukken wordt ook aandacht besteed aan het begrip "Plasbrandaandachtsgebied" (PAG). Onder een PAG wordt verstaan het gebied tot 30 meter van de weg waarin, bij realisering van kwetsbare objecten, rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand. Een plasbrand is verbranding

van een door bijvoorbeeld lekkage ontstane plas van brandbare vloeistof. Een PAG geldt alleen voor nieuw te bouwen kwetsbare objecten. Bestaande objecten binnen de PAG hoeven niet te worden gesaneerd.

Op dit moment wordt het beleidskader nog gevormd door de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (circulaire RNVGS, 4 augustus 2004) en de Nota Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (nota RNVGS, 1995/96). De circulaire is een operationalisering en verduidelijking van het beleid uit de nota. Op basis van deze beleidsstukken gelden er normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Het plaatsgebonden risico is de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op een plaats langs een transportroute verblijft, komt te overlijden als gevolg van een incident met het vervoer van gevaarlijke stoffen. Wat betreft het plaatsgebonden risico geldt ten opzichte van woningen (kwetsbare objecten) een grenswaarde van 10^{-6} per jaar.

Het groepsrisico is de kans per jaar per kilometer transportroute dat een groep van 10 of meer personen in de omgeving van de transportroute in één keer het (dodelijk) slachtoffer wordt van een ongeval op die transportroute. Het groepsrisico geeft de aandachtspunten op een transportroute aan waar zich mogelijk een ramp met veel slachtoffers kan voordoen en houdt daarmee rekening met de aard en dichtheid van de bebouwing in de nabijheid van de transportroute. Wat betreft het groepsrisico is de oriëntatiewaarde bij het vervoer van gevaarlijke stoffen per transportsegment gemeten per kilometer per jaar:

- 10^{-4} voor een ongeval met ten minste 10 dodelijke slachtoffers;
- 10^{-6} voor een ongeval met ten minste 100 dodelijke slachtoffers;
- 10^{-8} voor een ongeval met ten minste 1000 dodelijke slachtoffers;
- et cetera.

Weg

De N18 is aangewezen als route gevaarlijke stoffen. Uit de Eindrapportage Basisnet Weg blijkt dat deze geen 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour (PR) heeft en dat een dergelijke contour voor deze weg ook niet wordt verwacht op basis van het hoogste groeiscenario (Global Economy).

De weg heeft verder een groepsrisico (GR), dat zowel in de huidige als in de toekomstige situatie beneden de $0,1 \times$ oriëntatiewaarde ligt.

Daarnaast hoeft bij de N18 geen rekening te worden gehouden met een PAG.

Water

De dichtstbijzijnde vaarweg is het Twenthekanaal dat ten noorden van de gemeente Haaksbergen is gelegen op meer dan 7 km van het plangebied. Uit voorbeeld Basisnet blijkt dat het Twenthekanaal geen plaatsgebonden risicocontour heeft van 10^{-6} en dat het buitengebied van de gemeente Haaksbergen geen (mogelijk) aandachtspunt vormt voor het groepsrisico.

Spoor

Er lopen geen spoorlijnen door het buitengebied van de gemeente Haaksbergen, die gebruikt worden voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. De spoorlijn Zwolle-Enschede is het dichtstbijgelegen op een afstand van minimaal 7 km. Uit het Basisnet blijkt dat dit baanvak geen 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour heeft en dat ook in de toekomst geen knelpunten voor het plaatsgebonden risico wordt verwacht. Daarmee vormt dit baanvak geen aanleiding voor een nadere beschouwing.

Voor het groepsrisico vormt het buitengebied van de gemeente Haaksbergen geen (mogelijk) aandachtspunt.

5.16

Beeldkwaliteitsplan

Het beeldkwaliteitsplan is bedoeld om een kader te bieden waarbinnen stedenbouwkundige en architectonische veranderingen van de bebouwing, de erfinrichting en de inrichting van de openbare ruimte mogelijk is. Het beeldkwaliteitsplan biedt het kader om de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen, te stimuleren en te verbeteren. Het dient als inspiratiebron en zorgt voor een breed draagvlak bij gebruikers, belanghebbenden, ambtenaren en bestuurders om de ten doel gestelde ruimtelijke kwaliteit te realiseren en te handhaven. Het maakt hen meer bewust van de streekeigen kwaliteiten van het landschap en architectuur, en geeft inspiratie hoe de (nieuwe of te wijzigen) bebouwing landschappelijk verankerd kan worden. Met het beeldkwaliteitsplan worden bouwplannen getoetst door de welstandscommissie. Bouwplannen moeten daarom voldoen aan de beeldkwaliteitscriteria van het beeldkwaliteitsplan. Zie ook Bijlage 19 Stroomschema aanvraag omgevingsvergunning.

Met dit plan is het mogelijk om alle aanvragen van een omgevingsvergunning te beoordelen op de beeldkwaliteit. Daarom is het belangrijk dat de aanvragers van een omgevingsvergunning, het beeldkwaliteitsplan ook vooraf bekijken, om rekening te kunnen houden met de beeldkwaliteitscriteria.

De toetsing aan beeldkwaliteit begint bij het kijken naar welk landschapstype van toepassing is. Binnen de gemeente Haaksbergen zijn vier verschillende landschappen te herkennen. Bij de beeldkwaliteitstoets is dit, vanwege de grote overeenkomsten, beperkt tot twee landschappen:

1. Het veldontginningslandschap.
2. Het kampen- en essenlandschap.

In de toetsingscriteria wordt soms verwezen naar deze landschapstypen wanneer hiervoor specifieke criteria gelden.

Wanneer wordt gekeken naar de verschijningsvorm van bouwinitiatieven die zich kunnen aandienen in het landelijk gebied dan zijn er naast algemene (bebouwings)criteria, geldend voor elke vergunningsaanvraag, ook (landschaps)criteria die afhankelijk zijn van het gebruik van de kavel. Daarbij wordt voor beide soorten criteria onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën of combinaties hiervan:

- Agrarische (hulp)bedrijven: stallen, loodsen en silo's.
- Bedrijfs- en burgerwoningen.
- Landgoederen bestaand en nieuw.
- Hergebruik en nevenfuncties.
- Recreatieve verblijfsfunctie.
- Particuliere paardenvoorzieningen.

De onderstaande items worden beschreven onder de andere hierboven genoemde categorieën:

- Aan- en uitbouwen.
- Bijgebouwen en kleine bouwwerken.
- Reclame-uitingen.

Voor een uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar het beeldkwaliteitsplan zelf.

Retrospectieve toets

Naast de handhavingsparagraaf moet tegenwoordig ook een zogenaamde retrospectieve toets in het bestemmingsplan worden opgenomen. In de retrospectieve toets wordt een verantwoording gegeven voor bestemmingsregeling die (behoorlijk) afwijken van de situatie zoals die in het voorgaande bestemmingsplan waren opgenomen.

In het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen 2011" zijn doorgaans dezelfde functies (zoals agrarische bedrijvigheid of wonen) bestemd als in het vorige bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2000 of die sindsdien via een ruimtelijk-planologische procedure als zodanig zijn bestemd. Het plan biedt beperkte ontwikkelingsmogelijkheden, die bovendien ook aan voorwaarden zijn verbonden. Het nieuwe bestemmingsplan kent een aantal wijzigingen ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan. Deze zijn met name gebaseerd op een feitelijk ander gebruik of op nieuw beleid. Zo is bijvoorbeeld een aantal agrarische bouwpercelen komen te vervallen, omdat er geen sprake meer is van agrarische bedrijfsvoering. Ook zijn gebiedsbestemmingen gewijzigd omdat er bijvoorbeeld natuur is ontwikkeld. Illegaal ontstane en ongewenste situaties zijn niet positief bestemd. Op grond van nieuw beleid zijn onder andere bepalingen opgenomen voor de intensieve veehouderij. Daarnaast hebben veel kleinere ondergeschikte wijzigingen plaatsgevonden.

Verder is rekening gehouden met de uitspraken van GS en de Raad van State met betrekking tot het bestemmingsplan "Buitengebied" uit 2000. De grootste invloed op de bestemmingen hebben de recreatiewoningen. In 2000 hebben 81 recreatiewoningen een woonbestemming gekregen, waarvan er uiteindelijk in dit plan 39 overblijven.

Daarnaast stond een aantal van de recreatiewoningen niet op de juiste locatie aangegeven. Ook dat is gecorrigeerd.

In een paar gevallen is de bestemming van de recreatiewoning afgehaald.

Hoofdstuk 6 Gebiedsbestemmingen

6.1 Algemeen

Het plangebied is onderverdeeld in een aantal zones. Deze zones omvatten min of meer homogene deelgebieden, waaraan een gebiedsbestemming wordt toegekend. Een gebiedsbestemming heeft betrekking op één of meer hoofdfuncties en beslaat een relatief groot deel van een bestemmingsplan. De zonering is grofweg gebaseerd op de gebiedszonering uit het provinciale Omgevingsvisie en de aanwezige gebiedskwaliteiten.

6.2 Visie op de gebiedsbestemmingen

Bij de toepassing van de gebiedsbestemmingen ligt een duidelijke visie ten grondslag. Hieronder is helder uiteengezet op basis waarvan de gebiedsbestemmingen zijn opgenomen.

De landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied van de gemeente Haaksbergen zijn als uitgangspunt genomen. Op de afbeelding in Bijlage 9 Landschapstypen zijn de voorkomende landschapstypen in kaart gebracht. In verband met de aanwezige waardevolle landschappen is de gebiedsbestemming "Agrarisch met waarden - Landschap" toegepast als basis voor het buitengebied.

Daarna is de Provinciale Omgevingsvisie en -verordening als leidraad gehanteerd. De ontwikkelingsperspectieven hebben hierbij een centrale rol.

De gebieden met het ontwikkelingsperspectief 1 'Realisatie groene en blauwe hoofdstructuur' hebben de bestemming "Agrarisch met waarden - Natuur en Landschap", "Natuur" of "Bos".

De gebieden met het ontwikkelingsperspectief 2 'Buitengebied accent productie' hebben de bestemming "Agrarisch". Dit is het LOG-gebied ten noordwesten van St. Isidorushoeve en het gebied rondom Buurse.

Daaropvolgend zijn de aanwezige gebiedskwaliteiten weergegeven. Dit betreffen voornamelijk kleinere bestaande bos- en natuurgebieden. Hiervoor zijn de bestemmingen "Natuur" en "Bos" opgenomen.

In het ontwerpbestemmingsplan zijn de bestemmingen van een aantal agrarische percelen hierdoor aangepast volgens de genoemde visie, aangezien dat in het voorontwerpplan niet adequaat was opgenomen.

Zie voor de ligging van de gebiedsbestemmingen Bijlage 20 Gebiedsbestemmingen.

6.3 Toelichting op de gebiedsbestemmingen

6.3.1 Agrarisch

Alle gronden waar het agrarisch gebruik voorop staat zijn bestemd als "Agrarisch". In gebieden met deze bestemming krijgt de landbouw in beginsel de ruimte om zich te ontwikkelen. Binnen deze bestemming komen gebieden voor met lokale waarden, die om een zekere mate van bescherming vragen. In de planregels is dan ook opgenomen dat deze gronden mede bestemd zijn voor het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de aanwezige waarden. Bescherming van deze waarden wordt via een aantal gebruiksverboden en een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' gewaarborgd. Binnen deze

gebiedsbestemming zijn mogelijkheden opgenomen om door middel van een omgevingsvergunning af te wijken van de planregels. Zo kan een buitenrijbak uitsluitend worden gerealiseerd wanneer hiervoor een omgevingsvergunning wordt verleend. Dit geldt ook voor de opslag van veevoer en mest, het overschrijden van de bestemmingsgrens van het agrarisch bedrijf, het realiseren van schuilstallen en van trekkershutten. Voor elk van deze afwijkingen zijn voorwaarden opgenomen. Boomkwekerijen, houtteelt-, sierteelt-, bollenteelt en/of een fruitteeltbedrijf zijn niet bij recht toegestaan. Deze bedrijfsvormen zijn uitsluitend toegestaan wanneer hier door Burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning voor is verleend. Burgemeester en wethouders kunnen ook een omgevingsvergunning verlenen voor het realiseren van nieuwe fiets-, wandel- en ruiterspaden. Ook geldt dit voor de realisering van een kleinschalig kampeerterrein. Binnen deze gebiedsbestemming zijn ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen voor (in sommige gevallen) nieuwvestiging van agrarische bedrijven, uitbreiding van agrarische bedrijven en de wijziging van de situering van deze bedrijven. Tevens is een ontwikkelingsregeling opgenomen om deze bestemming te wijzigen in de woonbestemming. Dit is met name bedoeld voor situaties waarbij een nieuwe woning in het kader van Rood voor Rood om bijvoorbeeld landschappelijke redenen niet binnen de bestemmingsgrens van het voormalige agrarisch bedrijf kan worden gesitueerd. Een van de voorwaarden is dan ook dat deze gronden moeten grenzen aan de agrarische bedrijfsbestemming.

6.3.2

Agrarisch met waarden - Landschap

Alle gronden met hoofdzakelijk agrarisch gebruik, die tevens landschappelijke waarden bezitten, zijn bestemd als "Agrarisch met waarden-Landschap". Het betreft hier onder meer gebieden met microreliëf (veelal in de vorm van steilranden van de essen) en macroreliëf. De gebieden met behoudenswaardig microreliëf hebben de aanduiding "landschapswaarden" gekregen. Binnen deze bestemming dient het agrarisch gebruik mede afgestemd te worden op de aanwezige natuur- en landschapswaarden. De aanwezige waarden maken het agrarische hoofdgebruik echter niet onmogelijk. Ze zijn zelfs mede afhankelijk van de instandhouding van dit gebruik. Wel kunnen ze extra beperkingen aan het agrarisch gebruik opleggen. Bescherming van deze waarden wordt naast de aanduiding "landschapswaarden" via een aantal gebruiksverboden en een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' gewaarborgd. Binnen deze gebiedsbestemming zijn mogelijkheden opgenomen om door middel van een omgevingsvergunning af te wijken van de planregels. Zo kan een buitenrijbak uitsluitend worden gerealiseerd wanneer hiervoor een omgevingsvergunning wordt verleend. Dit geldt ook voor het overschrijden van de bestemmingsgrens van het agrarisch bedrijf, het realiseren van schuilstallen en van trekkershutten. Voor elk van deze afwijkingen zijn voorwaarden opgenomen. Boomkwekerijen, houtteelt-, sierteelt-, bollenteelt en/of een fruitteeltbedrijf zijn niet bij recht toegestaan. Deze bedrijfsvormen zijn uitsluitend toegestaan wanneer hier door Burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning voor is verleend. Burgemeester en wethouders kunnen ook een omgevingsvergunning verlenen voor het realiseren van nieuwe fiets-, wandel- en ruiterspaden. Ook geldt dit voor de realisering van een kleinschalig kampeerterrein. Binnen deze gebiedsbestemming zijn ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen voor (in sommige gevallen) nieuwvestiging van agrarische bedrijven, uitbreiding van agrarische bedrijven en de wijziging van de situering van deze bedrijven. Tevens is een ontwikkelingsregeling opgenomen om deze bestemming te wijzigen in de woonbestemming. Dit is met name bedoeld voor situaties waarbij een nieuwe woning in het kader van Rood voor Rood om bijvoorbeeld landschappelijke redenen niet binnen de bestemmingsgrens van het voormalige agrarisch bedrijf kan worden gesitueerd. Een van de voorwaarden is dan ook dat deze gronden moeten grenzen aan de agrarische bedrijfsbestemming.

6.3.3

Agrarisch met waarden - Natuur en Landschap

In gebieden met de bestemming "Agrarisch met waarden - Natuur en Landschap" zijn naast agrarische belangen ook duidelijke landschappelijke en natuurwetenschappelijke belangen aanwezig. Het betreft de gebieden met een grote afwisseling van landbouwgronden met beplantingselementen en bospercelen. Kenmerkende landschapselementen in deze gebieden zijn houtwallen en -singels, steilranden en zandwegen. De natuurlijke waarde van deze gebieden hangt voor een groot deel samen met deze landschapselementen. Ook waterlopen met daarbij behorende landschapselementen en vegetatiesoorten zijn karakteristiek voor gebieden met deze bestemming. Dit is onder meer het geval in de omgeving van de Buurserbeek.

Ook binnen deze gebieden geldt dat de bescherming van de aanwezige waarden via een aantal gebruiksverboden en een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' gewaarborgd wordt.

Binnen deze gebiedsbestemming zijn mogelijkheden opgenomen om door middel van een omgevingsvergunning af te wijken van de planregels. Zo kan een buitenrijbak uitsluitend worden gerealiseerd wanneer hiervoor een omgevingsvergunning wordt verleend. Dit geldt ook voor het overschrijden van de bestemmingsgrens van het agrarisch bedrijf, het realiseren van schuilstallen en van trekkershutten. Voor elk van deze afwijkingen zijn voorwaarden opgenomen. Boomkwekerijen, houtteelt-, sierteelt-, bollenteelt en/of een fruitteeltbedrijf zijn niet bij recht toegestaan. In deze gebiedsbestemming zijn uitsluitend een boomkwekerij of een fruitteeltbedrijf toegestaan wanneer hier door Burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning voor is verleend. Burgemeester en wethouders kunnen ook een omgevingsvergunning verlenen voor het realiseren van nieuwe verharde fiets-, wandel- en ruiterspaden. Ook geldt dit voor de realisering van een kleinschalig kampeerterrein. Binnen deze gebiedsbestemming zijn ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen voor uitbreiding van agrarische bedrijven en de wijziging van de situering van deze bedrijven. Tevens is een ontwikkelingsregeling opgenomen om deze bestemming te wijzigen in de woonbestemming. Dit is met name bedoeld voor situaties waarbij een nieuwe woning in het kader van Rood voor Rood om bijvoorbeeld landschappelijke redenen niet binnen de bestemmingsgrens van het voormalige agrarisch bedrijf kan worden gesitueerd. Een van de voorwaarden is dan ook dat deze gronden moeten grenzen aan de agrarische bedrijfsbestemming.

6.3.4

Bos

Bij de bestemming "Bos" is het huidige gebruik leidend. Deze bestemming is toegekend aan alle bosgebieden in het plangebied met een ondergrens van 0,25 hectare. Ook enkele landschapselementen vallen binnen deze bestemming. Het beleid is gericht op het behoud van de landschappelijke en natuurlijke waarden en daarnaast op houtproductie en recreatief medegebruik.

Er is een ondergrens van 0,25 hectare aangehouden voor de specifieke bestemming, omdat er weliswaar veel nog kleinere gebiedjes zijn, maar deze heel vaak bestaan uit lijnelementen; dat wil zeggen dat ze wel lengte hebben, maar geen breedte zodat er niet of nauwelijks gesproken kan worden van een boselement.

Deze kleinere elementen worden binnen een agrarische gebiedsbestemming beschermd door het opnemen van een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' (voorheen: aanlegvergunning).

Binnen de bestemming bos is de beheerderswoning aangeduid als "wonen". Voor deze woning gelden dezelfde planregels als voor een woning of een bedrijfswoning. Binnen deze bestemming is het mogelijk om onder voorwaarden een schuilgelegenheid of een kijkhut te realiseren. Hiervoor dient dan wel een omgevingsvergunning verleend te worden. Dit geldt ook voor het realiseren van gebouwen voor het bos- en natuuronderhoud en -beheer. Net als bij de agrarische gebiedsbestemmingen geldt ook binnen deze gebieden dat de bescherming van de aanwezige waarden via een aantal gebruiksverboden en een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' gewaarborgd wordt.

6.3.5

Natuur

De bestaande natuurterreinen in eigendom van de natuurbeherende instanties en particulieren zijn bestemd als "Natuur", evenals de overige gronden in de EHS en die gronden waarvoor een particuliere natuurovereenkomst is afgesloten. Het beleid is gericht op het behoud en herstel van natuurlijke en aardkundige waarden in combinatie met recreatief medegebruik. Binnen deze bestemming is het mogelijk om onder voorwaarden een schuilgelegenheid of een kijkhut te realiseren. Hiervoor dient dan wel een omgevingsvergunning verleend te worden. Dit geldt ook voor het realiseren van gebouwen voor het bos- en natuuronderhoud en -beheer. Net als bij de agrarische gebiedsbestemmingen geldt ook binnen deze gebieden dat de bescherming van de aanwezige waarden via een aantal gebruiksverboden en een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' gewaarborgd wordt.

Hoofdstuk 7 Toelichting op de planregels

7.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan vormt een duidelijk toetsingskader voor alle direct betrokkenen (zowel bewoners en gebruikers als de gemeente zelf). Daarnaast moet het bestemmingsplan ook voldoende flexibel en ontwikkelingsgericht zijn. Uitgangspunt is dat de rechtszekerheid niet in het geding mag zijn. Het juridische deel van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en de verbeelding. In dit hoofdstuk wordt per thema ingegaan op de doorwerking van de visie in de regels.

In het bestemmingsplan zijn afwijkingsmogelijkheden van bouwregels en gebruiksregels opgenomen om voldoende flexibel te kunnen zijn. Bijvoorbeeld voor het verhogen van de goot- of bouwhoogte of het te bebouwen oppervlak.

Ontwikkelingsregelingen maken een wijziging van een bestemming mogelijk. De bevoegdheid om gebruik te maken van deze wijziging ligt bij het College van Burgemeester en Wethouders.

Bij een aantal bestemmingen is een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' (voorheen: aanlegvergunning) opgenomen, teneinde bepaalde natuurlijke, landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden veilig te stellen. Door middel van het opnemen van de genoemde omgevingsvergunning kan de uitvoering van bepaalde activiteiten, die niet op elke plaats, in elke omvang en op elk moment in strijd met de onderkende waarden hoeven te zijn, aan bepaalde voorwaarden gebonden worden.

Daarnaast is een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' opgenomen om met het oog op het recreatief medegebruik van het landelijk gebied een fiets-, voet- en/of ruiterspad aan te leggen. Dit geldt voor verharde paden en wegen en dus niet voor onverharde boerenlandpaden. De genoemde omgevingsvergunning biedt het gemeentebestuur de mogelijkheid om de toelaatbaarheid van bepaalde activiteiten en gebruiksvormen per situatie na te gaan en eventueel aan de uitvoering daarvan nadere eisen te stellen.

De Wet ruimtelijke ordening bevat een aantal procedurebepalingen welke bij een aanvraag om een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' in acht genomen moeten worden. Een aspect hierbij is dat normale onderhoudswerkzaamheden te allen tijde zonder vergunning uitgevoerd moeten kunnen worden. Daarom is bij de regels omtrent de vergunning aangegeven, dat normale onderhoudswerkzaamheden niet onder de vergunningplicht vallen. Onder 'normale onderhoudswerkzaamheden' gaat het om werkzaamheden die ter plaatse regelmatig terugkeren, teneinde tot een goed beheer van de gronden te komen. Incidentele ingrepen in bijvoorbeeld de cultuurtechnische situatie kunnen niet onder dit soort werkzaamheden worden geschaard. Ook werkzaamheden die een onherstelbare aantasting betekenen van de aan een gebied toegekende waarde, zullen per definitie niet als 'normale werkzaamheden' worden beschouwd.

De planregels van het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels;
2. Bestemmingsregels;

3. Algemene regels;
4. Overgangs- en slotregels.

In hoofdstuk 1 worden enkele begrippen uit de planregels nader verklaard, zodat interpretatieproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarnaast wordt aangegeven wat de wijze van meten is.

Het tweede hoofdstuk bevat de specifieke planregels voor de op de verbeelding weergegeven bestemmingen en aanduidingen. De artikelen bestaan in elk geval uit een bestemmingsomschrijving en bouwvoorschriften. In principe is de bestemmingsomschrijving bepalend voor het gebruik van de grond (zowel in enge zin als in ruime zin).

Hoofdstuk 3 bevat bepalingen die van toepassing zijn op meerdere bestemmingen, zodat het uit praktische overwegingen de voorkeur heeft deze bepalingen in een afzonderlijke hoofdstuk onder te brengen.

In hoofdstuk 4 zijn de overgangsbepalingen en de slotbepaling opgenomen.

7.2 Nadere toelichting op de planregels

Hieronder wordt per thema ingegaan op de doorwerking van de visie in de regels.

7.2.1 Landbouw

Het plangebied vervult een belangrijke agrarische functie. Deze functie wordt bestemd door middel van het opnemen van drie agrarische gebiedsbestemmingen:

1. Agrarisch: terreinen met een agrarische gebruikswaarde; hier bevinden zich weinig tot geen aaneengesloten terreinen, die landschapswaarden dan wel natuurwaarden van enig belang hebben.
2. Agrarisch met waarden – Landschap: terreinen met een agrarische gebruikswaarde die tevens bijzondere landschapswaarden bevatten.
3. Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap: terreinen met een agrarische gebruikswaarde die tevens bijzondere landschaps- en/of natuurwaarden bevatten, zijn zodanig bestemd.

Grondgebonden veehouderij

Veeteelt is de tak van landbouw waarbij men vee houdt voor het verkrijgen van melk, eieren, vlees of bont. Onder vee verstaat men door de mens gedomesticeerde dieren, zoals koeien, varkens, schapen, geiten, paarden en ezels. Wanneer het vee uit vogelsoorten bestaat, spreekt men van pluimvee: kip, kalkoen, parelhoen, gans eend. Wanneer de productie hoofdzakelijk afhankelijk is van de bij het bedrijf behorende gronden, spreekt men van een grondgebonden veehouderij. In Haaksbergen gaat het met name om melkveebedrijven. Deze bedrijven hebben een agrarische bestemming gekregen. Onder een grondgebonden veehouderij worden ook paardenbedrijven verstaan, die zich richten op het voortbrengen van agrarische producten door middel van het fokken van dieren. Het gaat dan veelal om paardenfokkerijen, opfokbedrijven en stoeterijen. Deze paardenfokkerijen maken onderdeel uit van de agrarische bestemming en hebben daarom geen aparte bestemming op de verbeelding gekregen. Maneges, paardrij scholen en pensionstalling kennen deze agrarische productiefactor niet en hebben daarom géén agrarische bestemming, maar een bedrijfs- of recreatieve bestemming gekregen.

Intensieve veehouderij

Intensieve veehouderij betreft het houden van vee zoals dat in de Wet milieubeheer staat aangegeven. Het gaat dan met name om het houden van slacht-, fok-, of legdieren in gebouwen zonder weidegang, waarbij de teelt niet afhankelijk is van de grond als productiemiddel. Voor intensieve veehouderij geldt het beleid zoals dat in het Reconstructieplan is opgenomen. Daarom zijn intensieve veehouderijen alleen toegestaan in het "landbouwontwikkelingsgebied" of op reeds bestaande locaties, aangegeven als intensieve veehouderij. De begripsomschrijving zoals deze in de regels is opgenomen, sluit aan bij het Reconstructieplan. Dit betekent dat bijvoorbeeld "biologische" landbouw niet onder de definitie van een intensief bedrijf valt. Een (melk)geitenhouderij is echter wel een intensieve veehouderij.

Reconstructie intensieve veehouderij

Het Reconstructieplan Salland-Twente heeft voor wat betreft het aspect intensieve veehouderij een rechtstreekse doorwerking in het bestemmingsplan. De in het Reconstructieplan vastgelegde zonering (landbouwontwikkelingsgebied, verwevingsgebied en extensiveringsgebied) is bepalend voor de regeling van intensieve veehouderij in het bestemmingsplan. Deze zonering is op de verbeelding weergegeven. Voor een correcte regeling van de intensieve veehouderij is een duidelijke begripsomschrijving nodig, mede om het te onderscheiden van andere agrarische bedrijfsactiviteiten. Afgeleid van de verklarende woordenlijst in het Reconstructieplan, wordt intensieve veehouderij in de bestemmingsplanregels als volgt omschreven:

- het moet gaan om een agrarisch bedrijf of een deel daarvan met ten minste 250 m²
- bedrijfsvloeroppervlakte;
- er is sprake van veehouderij volgens de Wet milieubeheer;
- er worden geen melkrundvee, schapen en/of paarden gehouden;
- er vindt geen "biologische" veehouderij plaats;
- er worden geen dieren gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer.

Mogelijkheden intensieve veehouderij (=iv)	Landbouw-ontwikkelings-gebied	Verwevings-gebied	Sterlocaties in verwevings-gebied	Extensive-ringsgebied
Vestiging iv-bedrijf op nieuw agrarisch bouwperceel	Nee	Nee	n.v.t.	Nee
(Her)vestiging iv-bedrijf op bestaand agrarisch bouwperceel zonder aanduiding iv (omschakeling)	Ja	Nee	n.v.t.	Nee
Uitbreiding iv-bedrijf binnen bestaand iv-bouwperceel	Ja, als recht	Ja, als recht	Ja	Nee*
Wijziging omvang iv-bouwperceel	Ja, max. 2 ha, via ontwikkelings-regeling	Ja, max. 1,5 ha, via ontwikkelings-regeling	a. max. 1,5 ha b. >1,5 ha voor zover nodig voor een goede bedrijfsontwikkeling en na herziening	Nee

			van het bestemmingsplan	
Beperken omvang bouwperceel op basis van bebouwing iv (met kleine uitbreiding ivm milieu of dierwelzijn)	Nee	Nee	Nee	Ja

* = Een dergelijke uitbreiding is alleen mogelijk als is gebleken dat dit dient ter verbetering van het dierwelzijn en het aantal dierplaatsen gelijk blijft. Hiervoor is in het bestemmingsplan een afwijkingsmogelijkheid opgenomen.

Dit betekent dat veehouderijen met een intensieve hoofd- of neventak onder de regels van het Reconstructieplan vallen. Op de verbeelding is in het verwevingsgebied en in het extensiveringsgebied aangegeven waar, in welke bouwpercelen, intensieve veehouderij plaatsvindt en is toegestaan. Dat is gebeurd door het opnemen van de aanduiding "intensieve veehouderij" in de betreffende bouwpercelen. In het landbouwontwikkelingsgebied is deze aanduiding niet expliciet opgenomen, aangezien daar op alle agrarische bouwpercelen intensieve veehouderij is toegestaan.

Sterlocaties

Behalve in de landbouwontwikkelingsgebieden, komt intensieve veehouderij ook veel voor in het verwevingsgebied. Voor een aantal hiervan is het in het reconstructieplan mogelijk gemaakt om deze extra ontwikkelingsmogelijkheden te bieden. Dit om extra kansen en garanties te bieden voor een verdere ontwikkeling van de intensieve veehouderij. Deze bedrijven kunnen als "sterlocatie" worden aangewezen. Een sterlocatie is een ruimtelijk geschikte en milieuverantwoorde locatie in een verwevingsgebied. Met de aanwijzing van een agrarisch bouwperceel tot sterlocatie kan worden voorkomen dat zich in de omgeving daarvan ontwikkelingen voordoen die de toekomstige groei van de intensieve veehouderij belemmeren. Er kan dus ruimte worden gereserveerd voor groei van het bedrijf in de toekomst. Het zal daarbij vooral gaan om het voorkomen van stankgevoelige functies in de omgeving van het bedrijf.

Agrarische bouwpercelen

Op de verbeelding zijn agrarische bouwpercelen opgenomen. Het bouwen ten behoeve van het agrarisch bedrijf is toegestaan binnen de op de kaart aangegeven bestemmingsvlakken voor agrarische bedrijven, namelijk binnen de bestemming "Agrarisch - Agrarisch bedrijf". Wel is een aanduiding opgenomen met een toegelaten bebouwd oppervlakte (grootte van het bouwperceel). In principe dient alle bebouwing en verharding, inclusief mestbassins, sleufsilo's, opslag van kuilvoer en erfverharding, binnen het bestaande bestemmingsvlak te worden gesitueerd. Er is een afwijkingsregeling opgenomen om dergelijke bouwwerken buiten het bestaande bestemmingsvlak te realiseren.

Voor intensieve veehouderijen geldt een regeling voor de toegelaten oppervlakte ten behoeve van de intensieve veehouderij. De regeling is gebaseerd op de zonering uit het Reconstructieplan Salland - Twente.

- voor agrarische bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied is in principe op alle agrarische bouwpercelen intensieve veehouderij toegestaan;
- voor agrarische bedrijven in het verwevingsgebied is voor de betreffende locaties de aanduiding "intensieve veehouderij" opgenomen met de aanduiding "specifieke bouwaanduiding - afwijkende maatvoering 1, 2, 3, 4 of 5", waarbij geldt dat voor het

perceel sprake is van een sterlocatie ("sba-amv1"), een bouwperceel met een toegelaten bebouwd oppervlakte van 1 hectare ("sba-amv2"), 0,5 hectare ("sba-amv3"), 0,25 hectare ("sba-amv4") of een specifieke grootte van het bebouwde oppervlakte op grond van de vergunde situatie ("sba-amv5");

- voor agrarische bedrijven in het extensiveringsgebied is voor de betreffende locaties de aanduiding "intensieve veehouderij" opgenomen en geldt een toegelaten bebouwd oppervlakte voor de intensieve veehouderij zoals die is opgenomen in de regels in de tabel bij de bestemming "Agrarisch - Agrarisch bedrijf".

Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het vergroten of wijzigen van het agrarisch bouwperceel in het extensiveringsgebied en het verwevingsgebied ten behoeve van grondgebonden agrarische bedrijven, mits:

- dit noodzakelijk is voor een doelmatige uitoefening van het agrarisch bedrijf;
- het bouwperceel hierdoor geen groter aaneengesloten oppervlak krijgt dan 1,5 ha;
- er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing en erfinrichting door middel van een erfinrichtings- en/of beplantingsplan waartoe een landschapsdeskundige wordt geraadpleegd;
- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van in de omgeving aanwezige functies en waarden;
- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de belangen van eigenaren en gebruikers van omliggende gronden;
- is aangetoond dat de wijziging, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied niet kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen en met dien verstande dat een toename van ammoniakdepositie van een bedrijf kan worden toegestaan indien tegelijkertijd de depositie van een ander bedrijf op hetzelfde habitattype binnen het zelfde Natura 2000-gebied deze toename wordt teruggebracht.

Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het vergroten of wijzigen van het agrarisch bouwperceel in landbouwonwikkelingsgebied, mits:

- dit noodzakelijk is voor een doelmatige uitoefening van het agrarisch bedrijf;
- het bouwperceel hierdoor geen groter aaneengesloten oppervlak krijgt dan 2 ha;
- er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing en erfinrichting door middel van een erfinrichtings- en/of beplantingsplan waartoe een landschapsdeskundige wordt geraadpleegd;
- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van in de omgeving aanwezige functies en waarden;
- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de belangen van eigenaren en gebruikers van omliggende gronden;
- is aangetoond dat de wijziging, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied niet kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen en met dien verstande dat een toename van ammoniakdepositie van een bedrijf kan worden toegestaan indien tegelijkertijd de depositie van een ander bedrijf op hetzelfde habitattype binnen het zelfde Natura 2000-gebied deze toename wordt teruggebracht.

Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het vergroten of wijzigen van het agrarisch bouwperceel ten behoeve van intensieve veehouderij in verwevingsgebied, mits:

- dit noodzakelijk is voor een doelmatige uitoefening van het agrarisch bedrijf;
- het bouwperceel hierdoor geen groter aaneengesloten oppervlak krijgt dan 1,5 ha
- er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing en erfinrichting door middel van een erfinrichtings- en/of beplantingsplan waartoe een landschapsdeskundige wordt geraadpleegd;
- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van in de omgeving aanwezige functies en waarden;
- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de belangen van eigenaren en gebruikers van omliggende gronden;
- met voorgaande regelingen dient conform de systematiek van de kwaliteitsimpuls Groene Omgeving van de provincie Overijssel voldoende te worden aangetoond dat de uitbreiding van het agrarisch bedrijf in balans is met de investeringen in de omgevingskwaliteit;
- is aangetoond dat de wijziging, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied niet kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen en met dien verstande dat een toename van ammoniakdepositie van een bedrijf kan worden toegestaan indien tegelijkertijd de depositie van een ander bedrijf op hetzelfde habitattype binnen het zelfde Natura 2000-gebied deze toename wordt teruggebracht.

Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het vergroten of wijzigen van het agrarisch bouwperceel ten behoeve van agrarische bedrijven, die een bouwperceel hebben op basis van de vergunde situatie (milieuvergunning), mits:

- dit noodzakelijk is voor een doelmatige uitoefening van het agrarisch bedrijf;
- het bouwperceel hierdoor geen groter aaneengesloten oppervlak krijgt dan de grootte van het bouwperceel conform het geldende bestemmingsplan Buitengebied (door gemeenteraad vastgesteld op 29 november 2000);
- er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing en erfinrichting door middel van een erfinrichtings- en/of beplantingsplan waartoe een landschapsdeskundige wordt geraadpleegd;
- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van in de omgeving aanwezige functies en waarden;
- geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de belangen van eigenaren en gebruikers van omliggende gronden;
- is aangetoond dat de wijziging, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied niet kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen en met dien verstande dat een toename van ammoniakdepositie van een bedrijf kan worden toegestaan indien tegelijkertijd de depositie van een ander bedrijf op hetzelfde habitattype binnen het zelfde Natura 2000-gebied deze toename wordt teruggebracht.

Nge	Bestemming	Grootte bestemmingsvlak	Bebouwingsmogelijkheid	Wijzigingsbevoegdheid
Tot 10 nge	Woonbestemming			
Meer dan 10 nge	Agrarisch - Agrarisch bedrijf	1,5 ha	- 1,0 ha (sba-amv2) - 0,5 ha (sba-amv3) - 0,25 ha (sba-amv4)	- in verwevingsgebied 1,5 ha - in landbouwontwikkelingsgebied 2,0 ha
Meer dan 10 nge met bouwperceel op basis van vergunde situatie	Agrarisch - Agrarisch bedrijf	1,5 ha	- bouwperceel op basis van vergunde situatie (sba-amv5)	- 1,0 ha (sba-amv2) - 0,5 ha (sba-amv3) - 0,25 ha (sba-amv4) afhankelijk van het agrarische bouwperceel van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied (vastgesteld 29 november 2000)

Overschrijding bestemmingsvlak agrarische bedrijven

Uit oogpunt van flexibiliteit is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen, waarmee een bestemmingsvlak voor een agrarisch bedrijf met ten hoogste 20 meter mag worden overschreden. Voor de toepassing van deze afwijking gelden enkele voorwaarden zoals het aantonen van de noodzaak voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering.

Splitsing agrarische bouwpercelen en bestemmingsvlak agrarische bedrijven

Het splitsen van een bouwperceel en/of een bestemmingsvlak voor agrarische bedrijven in twee aparte bouwpercelen/bestemmingsvlakken wordt niet mogelijk gemaakt. Een splitsing wordt geïnterpreteerd als het oprichten van een agrarisch bedrijf. Dit is niet toegestaan in het buitengebied van de gemeente Haaksbergen.

Agrarische bedrijfswoning

Bij ieder agrarisch bedrijf is één bedrijfswoning toegestaan met een maximale inhoudsmaat van 750 m³. Bouwpercelen waar geen bedrijfswoning aanwezig is en waar een nieuwe agrarische bedrijfswoning niet is toegestaan, zijn voorzien van de aanduiding (-bw). Indien een extra wooneenheid noodzakelijk is, kan ten behoeve van inwoning de inhoud van de agrarische bedrijfswoning worden vergroot tot 1.000 m³. Uiterlijk dient er sprake te blijven van één woning. In het bestemmingsplan is de extra wooneenheid via een afwijking mogelijk gemaakt.

Nieuwe (tweede) agrarische bedrijfswoning

De huidige moderne bedrijfsvoering van het agrarisch bedrijf maakt een tweede agrarische bedrijfswoning steeds minder noodzakelijk. In de praktijk blijkt dat tweede agrarische bedrijfswoningen vaak van het bedrijf worden afgesplitst en in gebruik worden genomen als burgerwoning. Toch kan het in uitzonderingsgevallen noodzakelijk zijn dat een tweede agrarische bedrijfswoning wordt opgericht. Hiertoe is een afwijkingsregeling in het plan opgenomen, waaraan de volgende voorwaarden zijn gekoppeld:

1. de noodzaak van de woning voor de agrarische bedrijfsvoering moet worden aangetoond; in ieder geval moeten minimaal twee volwaardige arbeidskrachten fulltime op het agrarisch bedrijf werkzaam zijn en het bedrijf dient een omvang van minimaal 120 nge te hebben;
2. het dient te gaan om een agrarisch bedrijf gericht op het houden van dieren, waarbij permanent toezicht en begeleiding van de dieren noodzakelijk is;
3. de tweede bedrijfswoning dient op het bouwperceel of direct aangrenzend aan het bouwperceel (op maximaal 25 m vanaf de rand van het bouwperceel) te worden gebouwd.

Woningen die in het verleden als (tweede) bedrijfswoning zijn gebouwd, maar die inmiddels van het agrarisch bedrijf zijn afgesplitst, krijgen conform de feitelijke situatie een woonbestemming. Dit kan gevolgen hebben voor naastgelegen bedrijven. Het gebruik is hierbij echter bepalend, niet de geldende bestemming.

Agrarische bedrijfsbebouwing

Agrarische bedrijfsgebouwen zijn binnen het bouwperceel rechtstreeks toegestaan (uiteraard is wel een omgevingsvergunning nodig). Ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering zijn voedersilo's, mestsilo's, luchtwassers en sleufsilo's bij recht toegestaan. In de planregels zijn hiervoor wel maximale hoogtematen opgenomen.

In verband met de toenemende vraag voor het realiseren van kuilvoerplaten buiten het bestemmingsvlak voor agrarische bedrijven, is hiervoor een afwijking met bijbehorende voorwaarden opgenomen zoals dat de kuilvoerplaat aansluitend aan het bestemmingsvlak moet zijn.

Ten aanzien van schuilstallen is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor het oprichten van één schuilstal per 0,5 hectare. Hierbij vindt een belangenafweging plaats. De bestaande waarden mogen niet worden geschaad. In een agrarisch gebied met waarden (natuur en/of landschap) wordt het "nee, tenzij"-principe gehanteerd, in verband met de aanwezige waarden.

Rijhallen

De oprichting van een rijhal (binnenrijbak) kan vanuit ruimtelijk opzicht grote consequenties hebben. Rijhallen hebben in het algemeen een flinke omvang en dienen goed landschappelijk te worden ingepast. Het bouwen van een rijhal is binnen de bestemmingen "Agrarisch – Agrarisch bedrijf" en "Agrarisch – Paardenhouderij" alleen toegestaan via een afwijkingsmogelijkheid. Als voorwaarde geldt dat de noodzaak via een bedrijfsplan moet worden aangetoond. De oppervlakte van een rijhal mag niet meer dan 1.000 m² bedragen.

Buitenrijbakken

Voor het houden van paarden bestaat bij bewoners en gebruikers van het buitengebied een toenemende belangstelling. Dit heeft tot gevolg dat ook de behoefte aan buitenrijbakken toeneemt. Binnen de bestemmingsvlakken van zowel burgerwoningen als agrarische bedrijfsspercelen zijn buitenrijbakken bij recht toegestaan. Ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit is ervoor gekozen om buitenrijbakken weliswaar net buiten het bestemmingsvlak toe te staan, maar wel via een afwijking. Daarmee kunnen eisen worden gesteld ten aanzien van onder andere landschappelijke inpassing.

Beginsel van bebouwingsconcentratie en nadere eisen-regeling

Via de nadere eisen regeling kunnen B&W eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing ten behoeve van het beginsel van de bebouwingsconcentratie, het bebouwingsbeeld, de landschappelijke inpassing, de verkeersveiligheid, de milieusituatie, de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en de cultuurhistorische waarden zoals die ter plaatse voorkomen. Op deze manier kan

eventueel worden voorkomen dat problemen met milieuvergunningen ontstaan of dat de eigenaar/gebruiker van een aangrenzend perceel wordt gehinderd in zijn gebruiksmogelijkheden. Ook kan de eis worden gesteld om te komen tot een goede landschappelijke inpassing van het bedrijf. Het is belangrijk dat bebouwing zoveel mogelijk geconcentreerd wordt gebouwd, zodat geen rommelig overkomende verspreide bebouwing wordt gerealiseerd.

Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven

Agrarische activiteiten richten zich steeds meer op andere dan de reguliere agrarische activiteiten (houden van vee, teelt van gewassen). Met deze 'nieuwe' activiteiten, waarbij gedacht moet worden aan kamperen-bij-de-boer, bed&breakfast, zorgactiviteiten, detailhandel, maar ook de levering van diensten op het gebied van natuur- en waterbeheer, wordt ingespeeld op veranderende wensen van de consument. Niet-agrarische nevenactiviteiten zijn deels bij recht en deels na afwijking toegestaan.

Vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen

Vanwege de beëindiging van de agrarische bedrijfsvoering zullen de komende jaren een aantal agrarische bedrijfsgebouwen hun agrarische functie verliezen. In het bestemmingsplan worden daarom mogelijkheden opgenomen om deze vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB) - onder voorwaarden - te gebruiken voor agrarisch verwante of zelfs niet-agrarische functies. Welke functie toegestaan wordt, is afhankelijk van de ligging in het landbouwontwikkelingsgebied, verwevingsgebied of extensiveringsgebied. De nieuwe functie mag uitsluitend in de bestaande voormalige agrarische bedrijfsgebouwen plaatsvinden. Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van een nieuwe functie in VAB wordt onder meer getoetst aan onder meer de gevolgen voor natuur en landschap en de verkeerstechnische toelaatbaarheid.

7.2.2

Natuur en Landschap

De bestaande bos- en natuurgebieden hebben de bestemming "Bos" en de bestemming "Natuur" gekregen. Deze bestemmingen zijn onder meer opgenomen voor de bos- en natuurgebieden die in eigendom en beheer zijn van natuurterreinbeherende organisaties, zoals Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, dan wel waarvoor een particuliere natuurbeheerovereenkomst is afgesloten. Het ruimtelijk beleid is gericht op de instandhouding en de ontwikkeling van de natuurwaarden.

Ter bescherming van de natuur- en landschapswaarden zal een aantal werken en werkzaamheden eerst moeten worden getoetst op hun effect op de natuur- en landschapswaarden. Door een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' te eisen heeft de gemeente een dergelijk toetsingsmoment, zie hiervoor de afwegingscriteria in paragraaf 8.1.2 Afwegingscriteria. Deze werkzaamheden zijn dus niet bij voorbaat strijdig met de natuur- en landschapswaarden. Wanneer de werkzaamheden geen blijvende, wezenlijke invloed hebben op de natuur- en landschapswaarden, zal een vergunning worden verleend.

Een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' hoeft niet te worden aangevraagd wanneer er sprake is van normaal onderhoud of beheer. Onder normale onderhoudswerkzaamheden worden werkzaamheden verstaan die periodiek moeten worden uitgevoerd ter instandhouding van de binnen een gebied aanwezige functies en waarden, zoals deze blijken uit de opgenomen bestemming.

7.2.3

Wonen

De bouwpercelen die in gebruik zijn voor burgerwoondoeleinden, zijn bestemd voor "Wonen". Binnen het bestemmingsvlak zijn behalve de woning (en eventuele aan- en uitbouwen) ook bijgebouwen, tuin en erf toegestaan. Daar waar meerdere burgerwoningen zich binnen hetzelfde bestemmingsvlak bevinden, is dit aangegeven met een vierkant symbool.

De inhoud van burgerwoningen mag maximaal 750 m³ bedragen. De oppervlakte aan bijgebouwen mag maximaal 100 m² bedragen, waarvan niet meer dan 75 m² aangebouwd mag zijn. Binnen het bestemmingsvlak van een burgerwoning mag een buitenrijbak worden opgericht. Deze dient uitsluitend voor een hobbymatig gebruik.

In het plangebied komt een aantal kleinere burgerwoningen voor, die in het verleden oorspronkelijk zijn gebouwd als recreatiewoning. Omdat deze woningen in veel gevallen zijn gelegen in gebieden met bijzondere (natuur)waarden, in combinatie met het recreatieve gebruik van weleer, is destijds bewust een lagere inhoudsmaat toegestaan dan bij burgerwoningen. Om te voorkomen dat de bebouwingsmassa bij het (legale) gebruik als burgerwoning explosief kan toenemen, mogen deze woningen maximaal 450 m³ bedragen. Qua aan- en bijgebouwen is de oppervlakte beperkt tot 50 m². Er is een afwijkingsregeling opgenomen om de maximale inhoud van de woningen te vergroten tot 750 m³, mits er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing en erfinrichting door middel van een erfinrichtings- en/of beplantingsplan.

Woningsplitsing (verbouwen tot twee afzonderlijke, zelfstandige woningen, met een eigen voordeur en huisnummer) wordt niet toegestaan. Een uitzondering hierop vormt de situatie waarin door splitsing een voormalige boerderij (woongedeelte met aangebouwde deel) kan worden behouden. Bij een inhoud van meer dan 1.000 m³ zijn twee wooneenheden toegestaan.

Het hoofddoel van Rood voor Rood is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijke gebied. Hierbij dient te worden voldaan aan het vastgestelde beleid omtrent Rood voor Rood. De realisatie van dit doel vindt plaats door de sloop van landschapontsierende (agrarische en niet-agrarische) bedrijfsgebouwen en door overige verbeteringen van de ruimtelijke kwaliteit. Om die realisatie mogelijk te maken, kunnen op planologisch verantwoorde locaties één of meer bouwkvavels voor een woning worden toegekend. Om een nieuwe woning te kunnen realiseren dient er minimaal 850 m² voormalige bedrijfsbebouwing te worden gesloopt. De toepassing van een dergelijke regeling is maatwerk, welke mogelijk is gemaakt in een ontwikkelingsregeling, waarbij de gemeente onder meer de volgende aspecten beoordeelt:

- de hoeveelheid te slopen gebouwen;
- de sloopkosten;
- de waarde van de bouwgrond;
- en de locatie van de nieuwe woning.

In plaats van in zorginstellingen vindt steeds meer zorg en begeleiding aan huis plaats. Daarnaast blijven mensen langer zelfstandig thuis wonen. Dit zorgt ervoor dat de vraag naar mantelzorg toeneemt. Mantelzorg is het bieden van zorg aan een ieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychische en/of sociale vlak, op vrijwillige basis en buiten organisatorisch verband. Er is een afwijkingsregel opgenomen voor de mogelijkheid om een bijgebouw tijdelijk te bewonen ten behoeve van mantelzorg. Er mag maximaal 100 m² in gebruik worden genomen als afhankelijke woonruimte. Nieuwbouw ten behoeve van mantelzorg is niet mogelijk. Bewoning van een bijgebouw ten behoeve van mantelzorg is altijd een tijdelijke situatie en zal nooit tot een woonbestemming leiden.

7.2.4

Bedrijf

Alle niet-agrarische bedrijven die legaal en bij wijze van hoofdactiviteit worden uitgeoefend (niet zijnde beroep of bedrijf aan huis), hebben een bedrijfsbestemming gekregen. Het gaat daarbij veelal om ambacht, handel en nijverheid. In de regels is per adres opgenomen welke activiteit is toegestaan, welke bebouwingsmogelijkheden in dat geval zijn toegestaan (het toegestane aantal bedrijfswoningen, de toegestane oppervlakte bebouwing inclusief bedrijfswoningen en de maximale goothoogte en bouwhoogte). De uitbreidingsmogelijkheden voor de bedrijven is per geval beoordeeld (maatwerk). Daarbij is gelet op:

- op welke wijze het bedrijf ter plaatse is ontstaan;
- de vergunde activiteiten op basis van milieuwet- en regelgeving;
- de binding met het landelijk gebied;
- de ruimtelijke inpasbaarheid (ontsluiting, uitstraling et cetera).

In geval van bedrijfsbeëindiging, dan wel in die gevallen waarin handhaving van de bestaande bedrijfsfunctie minder wenselijk is, is het mogelijk om een ander soort bedrijf toe te staan door middel van een afwijkingsmogelijkheid. Bedrijfsactiviteiten worden in de VNG-brochure Bedrijven en Milieuzonering ingedeeld naar categorieën. Bedrijven in categorie 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten zijn in het algemeen inpasbaar in het landelijk gebied. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

1. ambachtelijke landbouwproducten verwerkende bedrijven, zoals een wijnmakerij, zuivelmakerij, imkerij;
2. aan agrarische functies verwante bedrijven, zoals een paardenpension, paardenopleidingscentrum, agrarisch loonwerkbedrijf, fouragehandel, hoefsmederij, hovenieren, boomverzorgingsbedrijven;
3. ambachtelijke bedrijven, zoals een dakdekker, rietdekker, schildersbedrijf, meubelmaker, installatiebedrijf;
4. opslag- en stallingsbedrijven;
5. zakelijke dienstverlening, zoals een adviesbureau of een computerservicebureau.

Bij beëindiging van de bedrijfsfunctie zoals genoemd in de regels kan dan met een afwijking worden omgeschakeld naar één van de hierboven genoemde bedrijfsfuncties.

7.2.5

Infrastructuur

De in het plangebied voorkomende (spoor)wegen zijn bestemd tot "Verkeer" of "Verkeer - Railverkeer".

De wegen die op de verbeelding zijn bestemd als "Verkeer" hebben een categorienummer (2, 3 of 4) gekregen. Dit nummer heeft betrekking op:

- de functie van de weg, zoals deze op basis van "duurzaam veilig" is aangegeven (de provinciale en gemeentelijke wegen zijn gebiedsontsluitingswegen en de overige wegen zijn erftoegangswegen);
- de langs de wegen in acht te nemen bebouwingsbeperking. Hoe belangrijker de weg, des te breder de bebouwingsvrije zone, samenhangend met de intensiteit van en het gewenste vrije uitzicht voor het verkeer.

De bestemming van de wegen is als volgt:

- bestemming "Verkeer - 2" voor de aanwezige N-wegen, dit betreft de N18 (Eibergsestraat/Enschedesestraat), N315 (Needseweg), N347 (Goorsestraat) en N739 (Hengelsestraat);
- bestemming "Verkeer - 3" voor de wegen met een bovenlokale functie, dat zijn de Buurserstraat, Haaksbergerweg, Alsteedseweg en Noordsingel;

- bestemming "Verkeer - 4" voor de Broekheurnerweg, Beckummerweg en Rietmolenweg;
- de overige wegen zijn opgenomen binnen de gebiedsbestemmingen.

Met het oog op de verkeersveiligheid is in de algemene bouwregels een bebouwingsvrije zone voor gebouwen opgenomen, afhankelijk van de opgenomen bestemming.

In het gebied voorkomende leidingen (zoals aardgas, hoogspanning et cetera) die ruimtelijk relevant zijn en in hun directe omgeving gevolgen hebben voor het grondgebruik (en de bebouwingsmogelijkheden), zijn op de verbeelding opgenomen.

7.2.6

Algemene regels

Verbeeldingen

Op de verbeelding zijn de bestemmingen, dubbelbestemmingen en aanduidingen opgenomen. In de regels die aan de verbeelding zijn verbonden, wordt ingegaan op de regeling die hierbij geldt. De bestemmingslegging is gebaseerd op verschillende aspecten: het huidige grondgebruik, de aanwezige waarden, het toegestane grondgebruik in het vigerende bestemmingsplan, het ruimtelijk beleid, verleende ontheffingen en bouwvergunningen et cetera. De verbeelding is opgesteld volgens de verplichte landelijke standaarden (IMRO2008 en SVBP2008).

Anti-dubbeltelregel

Deze bepaling is opgenomen om een ongewenste verdichting van de bebouwing te voorkomen. Een verdichting kan zich met name voordoen wanneer een perceel of een gedeelte daarvan, meer dan een keer betrokken wordt bij de berekening van een maximaal bebouwingspercentage.

Bebouwingsgrenzen

In dit artikel worden enkele voor alle bestemmingen geldende bepalingen gegeven voor de plaatsing van bouwwerken. Zo wordt bijvoorbeeld per wegencategorie aangegeven welke afstand ten opzichte van de as van de weg in acht genomen dient te worden. Van deze afstandseisen mag worden afgeweken (via een afwijking), mits daar uit hoofde van de wegbeheerder geen bezwaar bestaat. Voor zover binnen deze grenzen reeds aanwezig is, moet de afwijking als verleend worden beschouwd.

Algemene gebruiksregels

Voor de redactie van de gebruiksregels is de algemene formulering aangehouden. Deze gaat uit van de gedachte dat het gebruik uitsluitend mag plaatsvinden in overeenstemming met de bestemming. Dit maakt het noodzakelijk dat de bestemmingsomschrijving (lid 1 van elk artikel) voldoende duidelijkheid schept. Bij de meeste artikelen is aangegeven wat in elk geval onder "verboden gebruik" moet worden verstaan.

Algemene afwijkingsbepaling

Deze afwijkingsbepaling is opgenomen om als toetsingskader te dienen bij het toepassen van afwijkingen. Zo kan voor ontwikkelingen in landschappelijk waardevol gebied verwezen worden naar voorwaarden uit een Landschapsonwikkelingsplan.

Overgangsregels

Bouwwerken die op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan bestaan, in uitvoering zijn of mogen worden gebouwd krachtens een op de momenten reeds verleende bouwvergunning, mogen in beginsel gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijkingen naar hun aard en omvang niet worden vergroot. Bij de vraag of ook de afwijking wordt vergroot, kan ook het gebruik relevant zijn.

In het vierde lid is het overgangsrecht met betrekking tot gebruik opgenomen. Bestaand gebruik mag in beginsel worden gehandhaafd. Ook is een uitsluitingsclausule opgenomen voor gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

7.3

Implementatie Omgevingsvisie en -verordening Overijssel

In paragraaf 2.3 is reeds ingegaan op het relevante provinciale ruimtelijk beleid. In navolging op de Omgevingsvisie Overijssel en Omgevingsverordening Overijssel moeten nieuwe ontwikkelingen een bijdrage leveren aan "duurzaamheid" en "ruimtelijke kwaliteit". Aan de geboden ontwikkelruimte worden voorwaarden gesteld om de gewenste ruimtelijke kwaliteit te kunnen realiseren. In dit bestemmingsplan is dit vormgegeven in de bestemmingsregels.

Duurzaamheid

Ontwikkelingen moeten voldoen aan de "Principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik" (conform Omgevingsverordening art. 2.1.4). Dit betekent dat bestemmingsplannen uitsluitend voorzien in andere dan stedelijke ontwikkelingen die extra ruimtebeslag leggen op de Groene omgeving door bebouwing en verharding als blijkt dat (her)benutting van bestaande bebouwing in de Groene omgeving redelijkerwijs niet mogelijk is en dat mogelijkheden voor combinatie van functies op bestaande erven optimaal zijn benut. Alle ontwikkelingen moeten aan dit principe worden getoetst. Bijvoorbeeld, bij nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf moet worden bekeken of bestaande locaties kunnen worden hergebruikt. Dit is ook als voorwaarde opgenomen in de betreffende wijzigingsbevoegdheden.

Ruimtelijke kwaliteit

Het basisprincipe van ruimtelijke kwaliteit is dat er ruimte is voor nieuwe ontwikkelingen, onder voorwaarde dat de ontwikkeling bijdraagt aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. De definitie "ruimtelijke kwaliteit" is concreet gemaakt aan de hand van het "uitvoeringsmodel". Uit dit uitvoeringsmodel blijkt "of" een ontwikkeling past binnen beleid, "waar" de ontwikkeling past en "hoe" de ontwikkeling kan worden uitgevoerd op basis van de gebiedskenmerken.

Vanuit de Omgevingsvisie gelden twee uitgangspunten bij nieuwe ontwikkelingen:

- Elke ontwikkeling moet bijdragen aan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit.
- De ontwikkelingsruimte moet in evenwicht zijn met investeringen (prestaties) in de ruimtelijke kwaliteit.

De basisinspanning voor de ruimtelijke kwaliteit is een goede ruimtelijke inpassing van de locatie (het totale erf) volgens de gebiedskenmerken die op elke ontwikkeling van toepassing is.

De kwaliteitsprestaties zijn van toepassing als naast de basisinspanning ook aanvullende kwaliteitsprestaties nodig zijn. Hiervan is sprake als met de basisinspanning (investeringen in de ontwikkeling zelf, op het "eigen erf") dat evenwicht niet kan worden bereikt. In dat geval zijn aanvullende investeringen (kwaliteitsprestaties) in de omgeving nodig. De kwaliteitsprestaties zijn materiële en immateriële prestaties die bijdragen aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Dit betekent dat bij grootschalige ontwikkelingen de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (conform Omgevingsverordening art. 2.1.6) wordt toegepast. Hiervan is in ieder geval sprake als een agrarisch bouwperceel ontstaat dat groter is dan 1,5 ha. Voor het overige laat het provinciebestuur de gemeenten zelf bepalen wat onder grootschalig kan worden verstaan. Daarvoor is de impact van de ontwikkeling op de omgeving bepalend, waarbij kan worden gekeken naar functionaliteit, verschijningsvorm, gebiedskwaliteiten en ontwikkelingsperspectief.

Bij de toepassing van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Primair doel kwaliteitsverbetering (voorbeelden: Rood voor Groen op bestaande landgoederen, nieuwe landgoederen, Rood voor Rood, knoopen).
- Primair doel ontwikkelingsruimte (voorbeelden: nieuwvestiging van diverse functies, grootschalige uitbreiding van bedrijvigheid, functiewijziging van boomteelt en ondersteunend glas of vrijkomend agrarisch bedrijf).

De *ontwikkelingsruimte* en de *kwaliteitsprestaties* moeten in evenwicht zijn. Het Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving biedt hiervoor richting en inspiratie door middel van aanbevelingen en voorbeelden. Het resultaat is, naast meer kwaliteit, een eenduidige toepassing van ruimtelijke kwaliteitsprincipes. Gemeenten kunnen daarvoor beleid opstellen afgestemd op de eigen specifieke kenmerken en voor maatwerktoepassingen.

Implementatie in het bestemmingsplan

Uitvoeringsmodel

Hieronder is uiteengezet op welke wijze het uitvoeringsmodel met de benadering "of", "waar" en "hoe" is doorgevoerd in dit bestemmingsplan.

1. Of een ontwikkeling gewenst is: In de Omgevingsverordening is aangegeven of een bepaalde ontwikkeling gewenst is. Dit betreft de generieke beleidskeuzes. In de verordening is bijvoorbeeld aangegeven dat de ontwikkeling van nieuwe agrarische bedrijven en uitbreiding van agrarische bedrijven sociaal-economisch verantwoord is in het landelijk gebied. Daarbij moet echter rekening worden gehouden met de EHS, de waterveiligheid en de externe veiligheid. In dit bestemmingsplan is reeds rekening gehouden met de EHS door nieuwe agrarische bedrijven alleen toe te staan binnen de bestemmingen "Agrarisch" en "Agrarisch met waarden - Landschap". Binnen deze bestemmingen ligt geen EHS. Tevens is in dit bestemmingsplan gelet op externe veiligheid doordat bij de flexibiliteitsregels als voorwaarde geldt dat de wijziging niet mag plaatsvinden binnen de aanduiding "veiligheidszone". Binnen het plangebied van dit bestemmingsplan zijn geen grondwaterbeschermingsgebieden, waterbergingsgebieden en dergelijke. Zodoende is ook getoetst aan de waterveiligheid.
De vraag of een ontwikkeling gewenst is, is hiermee beoordeeld. In de overige gebieden wordt de wijziging namelijk niet mogelijk gemaakt.

2. Waar een ontwikkeling gewenst is: Aan de hand van de ontwikkelingsperspectieven wordt getoetst waar een bepaalde ontwikkeling wenselijk is. Binnen de zone groen-blauwe hoofdstructuur is geen nieuwvestiging mogelijk. De groen-blauwe hoofdstructuur betreft gebieden binnen de EHS, deze zijn bestemd als "Bos", "Natuur" en "Agrarisch met Waarden - Natuur en Landschap". Binnen deze bestemmingen is geen mogelijkheid opgenomen voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Binnen de zone buitengebied accent productie is wel ontwikkelingsruimte voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Dit is overeenkomstig dit bestemmingsplan, aangezien deze gebieden zijn bestemd als "Agrarisch", waarbinnen de betreffende wijzigingsbevoegdheid is opgenomen. Binnen de zone buitengebied accent veelzijdige gebruiksruimte is ook nieuwvestiging van agrarische bedrijven mogelijk. Ook dit komt overeen met het bestemmingsplan, aangezien in deze zone de gronden zijn bestemd als "Agrarisch met waarden - Landschap". Binnen dit gebied is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor nieuwvestiging.
De vraag waar een ontwikkeling gewenst is, is zodoende in het bestemmingsplan verwerkt.
3. Hoe een ontwikkeling gewenst is: De manier waarop kwaliteitsopgaven en -voorwaarden worden gesteld ten aanzien van inpassing en uitvoering wordt gedaan door middel van gebiedskenmerken. In de flexibiliteitsregels is als voorwaarde opgenomen dat sprake moet zijn van versterking van de ruimtelijke kwaliteit conform de gebiedskenmerken uit de Omgevingsvisie. Over het algemeen betreft dit situaties waarvoor maatwerk geldt. Onder de kop 'Toepassing versterking ruimtelijke kwaliteit' is een voorbeeld opgenomen hoe dit in de praktijk kan worden benaderd.

Basisinspanning

In het voorliggend bestemmingsplan is de basisinspanning gewaarborgd doordat bij flexibiliteitsregels als voorwaarde is opgenomen dat sprake moet zijn van versterking van de ruimtelijke kwaliteit conform de gebiedskenmerken zoals opgenomen in de provinciale Omgevingsvisie.

Kwaliteitsprestaties

Bij grootschalige ontwikkelingen is tevens als voorwaarde opgenomen dat sprake moet zijn van een kwaliteitsprestatie, waarbij de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving wordt gehanteerd. In dit bestemmingsplan worden als grootschalige ontwikkelingen gezien flexibiliteitsregels waardoor een agrarisch bouwperceel groter dan 1,5 ontstaat en uitbreidingen van niet-agrarische functies groter dan 250 m².

Concreet voor dit bestemmingsplan worden de kwaliteitsprestaties uit de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving toegepast bij:

- Wijzigingsbevoegdheid voor nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf in de bestemmingen "Agrarisch" en "Agrarisch met waarden - Landschap".
- Wijzigingsbevoegdheid voor uitbreiding van een intensieve veehouderij in het Landbouwonwikkelingsgebied naar een oppervlakte groter dan 1,5 tot en met 2 ha.
- Wijzigingsbevoegdheid voor uitbreiding van een intensieve veehouderij waarvoor een sterlocatie geldt (aanduiding "sba-amv1") in de bestemmingen "Agrarisch" en "Agrarisch met waarden - Landschap".
- Afwijkingsmogelijkheid in de bestemming "Agrarisch - Agrarisch bedrijf" voor het bouwen van gebouwen voor niet-agrarische nevenactiviteiten met een oppervlakte groter dan 250 m².
- Afwijkingsmogelijkheid in de bestemming "Agrarisch - Agrarisch bedrijf" voor het oprichten van teeltondersteunende kassen met een oppervlakte groter dan 250 m².

- Wijzigingsbevoegdheid binnen de bestemming "Agrarisch - Agrarisch bedrijf" voor een sterlocatie (aanduiding "sba-amv1") in het verwevingsgebied.
- Afwijkingsmogelijkheid in de bestemming "Agrarisch - Paardenhouderij" voor het oprichten van een rijhal met een oppervlakte groter dan 250 m².
- Afwijkingsmogelijkheid voor het uitbreiden van de bestaande oppervlakte tot de opgenomen maximale oppervlakte in de bestemmingen "Bedrijf", "Detailhandel", "Detailhandel - Tuincentrum", "Horeca", "Maatschappelijk", "Maatschappelijk - Begraafplaats", "Sport", "Sport - Manege" indien de oppervlakte groter is dan 250 m².
- Afwijkingsmogelijkheid in de bestemming "Recreatie - Verblijfsrecreatie" voor het uitbreiden van de gezamenlijke bedrijfsvloeroppervlakte met meer dan 250 m².
- Afwijkingsmogelijkheid in de bestemming "Wonen" voor locaties met de aanduiding "bedrijf" voor het uitbreiden van de bestaande oppervlakte tot de opgenomen maximale oppervlakte indien de oppervlakte groter is dan 250 m².
- Wijzigingsbevoegdheid in de bestemming "Wonen" voor het wijzigen naar een bedrijfsbestemming, maatschappelijke bestemming of een recreatieve bestemming.

Bij de flexibiliteitsregels in het kader van de regeling Rood voor Rood gelden de voorwaarden uit de beleidsnota Rood voor Rood. In deze beleidsnota is nader omschreven welke kwaliteitsinpassing vereist is. Zodoende is voor die gevallen de kwaliteitsprestatie gegarandeerd.

Voor het bepalen van de hoogte van aanvullende kwaliteitsprestaties zijn drie variabelen te hanteren:

- is de ontwikkeling gebiedseigen of gebiedsvreemd,
- wat is de schaal van de ontwikkeling en de impact op de omgeving, en
- dient het initiatief slechts een eigen belang of ook maatschappelijke belangen.

Voor nieuwvestiging en grootschalige uitbreidingen wordt dus een meer gebiedsgerichte benadering gevraagd met investeringen in de ruimtelijke kwaliteit buiten de eigen locatie. Het Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving bevat vertrekpunten die kunnen worden gebruikt voor het bereiken en meten van een goede balans. Aan de ontwikkelingskant van de balans staan "gebiedseigen/gebiedsvreemd" en "schaal/impact". Daartegenover staan aan de kwaliteitskant van de balans "basisinspanning", "maatschappelijk belang" en "aanvullende kwaliteitsprestaties". De balans dient tenminste in evenwicht te zijn.

Toepassing versterking ruimtelijke kwaliteit

Bij de versterking van de ruimtelijke kwaliteit geldt dat per ontwikkeling sprake is van maatwerk. Het is onder andere van belang wat de ontwikkeling exact betreft, op welke locatie de ontwikkeling plaatsvindt en hoe de inrichting wordt vormgegeven. Per ontwikkeling en per gebied zijn verschillende waarden van belang. De toetsing van een bepaalde ontwikkeling aan de gebiedskenmerken vindt daarom plaats bij de aanvraag van een concrete ontwikkeling.

Door dit maatwerk wordt tevens ingezet op de toepasbaarheid en leesbaarheid van de flexibiliteitsregels. Indien de regeling per gebiedskenmerk zou zijn opgenomen in de regels, dan zou aan een flexibiliteitsregel een grote hoeveelheid voorwaarden worden gekoppeld en moet dit voor alle verschillende gebieden worden gedaan. Hierdoor kan de ontwikkelingsruimte zodanig worden beperkt dat in de praktijk geen ontwikkeling mogelijk is binnen dit bestemmingsplan. Tevens zouden de regels daarmee zeer moeilijk leesbaar zijn. In dit bestemmingsplan is daarom aangegeven dat een ontwikkeling moet voldoen aan de basisinspanning (versterking van de ruimtelijke

kwaliteit conform de gebiedskenmerken uit de Omgevingsvisie) en dat bij bepaalde ontwikkelingen ook kwaliteitsprestaties nodig zijn (toepassen van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving).

Om inzicht te krijgen in de daadwerkelijke toepassing van de voorwaarde voor de versterking van de ruimtelijke kwaliteit conform de gebiedskenmerken uit de Omgevingsvisie is een voorbeeld weergegeven:

Voorbeeld: Nieuwvestiging van een agrarisch grondgebonden bedrijf voor een gebied binnen de bestemming "Agrarisch"

1. indien de gronden zijn gelegen binnen de natuurlijke laag 'dekzandvlakte' (conform Catalogus Gebiedskenmerken behorende bij de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel) de volgende voorwaarden gelden:
 - a. er dient een beplantingsplan te worden ingediend waaruit blijkt dat gebruik gemaakt wordt van natuurlijke soorten;
 - b. de (strekings-)richting van het landschap moet worden benut;
2. indien de gronden zijn gelegen binnen de natuurlijke laag 'beekdalen en natte laagtes' (conform Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving) de volgende voorwaarde geldt:
 - a. er dient een inrichtingsplan te worden ingediend waarbij ook het vasthouden en bergen van regenwater is opgenomen;
3. indien de gronden zijn gelegen binnen de laag agrarisch cultuurlandschap als 'jonge heide- en broekontginningen' (conform Catalogus Gebiedskenmerken behorende bij de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel) de volgende voorwaarde geldt:
 - a. er dient een inrichtingsplan te worden ingediend waaruit blijkt dat een impuls wordt gegeven aan de ruimtelijke kwaliteit - en indien nodig een transformatie - door een stevige landschappelijke inpassing;
4. indien de gronden zijn gelegen binnen de laag agrarisch cultuurlandschap als 'oude hoevenlandschap' (conform Catalogus Gebiedskenmerken behorende bij de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel) de volgende voorwaarde geldt:
 - a. er dient een inrichtingsplan te worden ingediend, waaruit blijkt dat een ontwikkelingsimpuls wordt gegeven aan kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap, bestaande uit open esjes, routes over de erven en erf- en landschapsbeplantingen;
5. indien de gronden zijn gelegen binnen de laag agrarisch cultuurlandschap als 'essenlandschap' (conform Catalogus Gebiedskenmerken behorende bij de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel) de volgende voorwaarden gelden:
 - a. de gronden niet zijn aangeduid als 'landschapswaarden';
 - b. het nieuwe agrarisch bedrijf mag uitsluitend worden gesitueerd op de flank van de es, met dien verstande dat de karakteristieke structuur van de erven, beplantingen, routes en open ruimtes wordt versterkt;
6. indien de gronden zijn gelegen binnen de laag lust en leisure als 'donkerte' (conform Catalogus Gebiedskenmerken behorende bij de Omgevingsvisie van de provincie Overijssel) de volgende voorwaarde geldt:
 - a. voor wat betreft ligboxen, het stellen van beperkingen in verband met de toename van lichtemissie.

Hoofdstuk 8 Uitvoering en handhaving

8.1 **Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (voorheen: aanlegvergunning)**

8.1.1 **Vergunningplichtige werkzaamheden**

In het bestemmingsplan "Buitengebied Haaksbergen" is het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden verboden zonder een vergunning van burgemeester en wethouders. Door het aanvragen van een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' (voorheen: aanlegvergunning) kunnen ingrepen eerst worden beoordeeld op hun gevolgen voor de omgeving, alvorens al dan niet toestemming wordt gegeven. De werkzaamheden waar het om gaat zullen over het algemeen als doel hebben de externe productieomstandigheden ten behoeve van de landbouw te verbeteren. Het kan bijvoorbeeld gaan om de verkaveling of de bodemgeschiktheid. De verbeteringen kunnen door een individuele agrariër of bijvoorbeeld het waterschap worden aangebracht.

Bij vergunningplichtige werken kan het ook gaan om ingrepen die natuur- en landschapsontwikkeling als doel hebben (bijvoorbeeld de aanleg van een poel) of om ingrepen ten behoeve van de (recreatieve) infrastructuur (bijvoorbeeld de aanleg van een weg).

Niet vergunningplichtig

Werkzaamheden die het normale onderhoud en beheer betreffen zijn niet vergunningplichtig in het kader van de 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'. Ook voor werkzaamheden op gronden met de bestemming agrarische bedrijfsdoeleinden geldt geen vereiste van een deze vergunning. Het is wel van belang dat andere regelingen zich niet verzetten tegen een ingreep, zoals bijvoorbeeld een beheerovereenkomst. Hieronder zijn voorbeelden opgenomen van werkzaamheden die in principe niet vergunningplichtig zijn.

Voorbeelden van normaal agrarisch gebruik

- maaien, beweiden en bemesten van grasland;
- verbeteren van het grasland door het scheuren van de grasmat en het direct opnieuw inzaaien;
- ploegen en cultiveren van bouwland;
- verbouwen van akkerbouwgewassen, zoals maïs in wisselteelt;
- maaien en schonen van sloot en slootkant;
- het aanleggen van wegen ter directe ontsluiting van een agrarisch bouwperceel.

Voorbeelden van normaal landschapsonderhoud

- periodiek uitdunnen en snoeien van houtwal of singel;
- knotten van bomen;
- opvullen van open plekken in houtwal of singel.

Voorbeelden van normaal bosbeheer

- uitdunnen;
- verwijderen van dode bomen;
- begaanbaar maken van een bestaand pad;
- aanplanten van nieuwe bomen.

Vergunningplichtige werken

Werkzaamheden die wel vergunningplichtig zijn in het kader van de 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden', zijn in vergelijking met normale onderhoudswerkzaamheden zwaarder van aard. Ze vinden doorgaans minder frequent plaats, soms zelfs eenmalig. Deze ingrepen kunnen aanzienlijke gevolgen hebben voor de waarden van natuur en landschap. Ook kunnen dergelijke ingrepen de belangen van agrariërs of omwonenden schaden. Daarom is het noodzakelijk de gevolgen van de ingreep te beoordelen en dient de uitvoerder ervan een vergunning aan te vragen.

De afwegingscriteria voor de toetsing van een aanvraag komen in de volgende paragraaf aan de orde. Na beoordeling van een aanvraag zijn er drie mogelijkheden:

1. De ingreep is zonder meer toegestaan - Het is te verwachten dat door de geplande ingreep geen beïnvloeding van waarden en/of belangen plaatsvindt. De vergunning kan derhalve verleend worden. Hieronder volgt een voorbeeld om dit te verduidelijken.
Een agrariër wil de bodem van een perceel verbeteren. Daarvoor wil hij de grond afgraven. Het perceel is gelegen in de bestemming "Agrarisch met waarden-Landschap". Deze bestemming is bedoeld voor het behouden van de aanwezige hoogteverschillen. Daarom is voor het afgraven van gronden een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' nodig. Bij de beoordeling van de aanvraag blijkt dat op het betreffende perceel geen hoogteverschillen voorkomen. De beoordeling wijst uit dat de kwaliteiten van het landschap door de ingreep niet worden beïnvloed. Burgemeester en wethouders verlenen in dit geval de vergunning voor het afgraven van de grond.
2. De ingreep is onder voorwaarden toegestaan - Het is te verwachten dat waarden en/of belangen in bepaalde mate worden beïnvloed, wanneer een ingreep wordt uitgevoerd. Om aantasting te voorkomen, kunnen voorwaarden gesteld worden. Het kan gaan om voorwaarden met betrekking tot de locatie, de omvang, de aard of de periode van de geplande ingreep, alsmede de mogelijkheden voor compensatie.
Een bosbeheerder wil het bos beter toegankelijk maken voor publiek en wil een parkeerplaats aanleggen. Op dit moment wordt in het bos volop wild geparkeerd. De bosbeheerder wil grond egaliseren en halfverharding aanbrengen. Deze activiteiten zijn vergunningplichtig in het kader van de 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'. Uit de beoordeling blijkt dat de kwaliteit van het bos ter plaatse van het nieuwe parkeerterrein achteruit zal gaan. Om dit te compenseren stelt de gemeente als voorwaarde dat de mogelijkheden voor het wildparkeren in het bos bestreden zullen moeten worden door het treffen van fysieke maatregelen: het plaatsen van een houten slagboom en houten paaltjes langs de kant van de weg.
3. De ingreep is niet toegestaan - De geplande ingreep tast waarden en/of belangen in belangrijke mate aan. Er kunnen geen nadere voorwaarden worden gesteld.
Een grondeigenaar wil bomen aanplanten ten behoeve van de houtteelt. Voor het zaaien of aanplanten van bomen en andere houtopstanden ten behoeve van de houtteelt is een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' vereist. De bomen leveren veel

4. *schaduw op voor een agrariër op het aangrenzende perceel. De agrariër kan aantonen dat dit leidt tot aantoonbare schadepost voor zijn bedrijf. Burgemeester en wethouders verlenen in dit geval geen vergunning.*

8.1.2

Afwegingscriteria

Bij de toetsing van een aanvraag voor een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' speelt een aantal afwegingsaspecten een rol. De afweging heeft betrekking op de doelmatigheid van een activiteit voor de aanvrager in relatie met de te verwachten schadelijke effecten op de aan het gebied gegeven bestemming. Eventuele schadelijke effecten kunnen zoveel mogelijk worden voorkomen door het stellen van nadere voorwaarden, zoals fasering, beperking van de oppervlakte en compenserende maatregelen. Eén en ander zal dienen te geschieden in overleg met de aanvrager.

De algemene criteria voor de afweging van de economische doelmatigheid en het maatschappelijk belang van de geplande activiteit zijn:

1. *De locatie van de geplande activiteit* - Bij dit criterium komt de vraag aan de orde of de te verwachten nadelige effecten van de geplande activiteit wellicht minder zijn indien de activiteit op een andere locatie wordt uitgevoerd. Indien de doelmatigheid van de activiteit daardoor niet wordt geschaad, kan uitvoering van de activiteit op een andere locatie de voorkeur hebben.
2. *De omvang van de activiteit* - Dit punt betreft het oppervlak waarop de activiteit zou moeten worden uitgeoefend, alsmede de reikwijdte van de effecten van de activiteit binnen de bestemming. Indien de geplande activiteit op een kleiner oppervlak minder schadelijke effecten of een kleinere reikwijdte heeft, kan bezien worden of de activiteit op een kleiner oppervlakte kan plaatsvinden.
3. *De aard van de activiteit* - De wijze waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd en het beoogde effect daarvan dienen nauwkeurig omschreven te zijn. Uitgangspunt is dat uitvoering van de activiteit zodanig plaatsvindt dat de schadelijke effecten minimaal zijn.
4. *De periode waarin de activiteit wordt ondernomen* - Het kan voorkomen dat een activiteit in sommige maanden van het jaar minder of juist meer schadelijk is, waardoor het de voorkeur verdient de activiteit in die periode uit te voeren waarin deze de minste schadelijke effecten veroorzaakt.
5. *De mogelijkheden voor herstel en compensatie* - Het is mogelijk dat een schadelijke ingreep hersteld of gecompenseerd wordt, bijvoorbeeld door de waarden die verloren gaan door de activiteit op dezelfde of op een andere plaats te realiseren. Uitgangspunt is dat waarden gecompenseerd worden, als dat in redelijkheid mogelijk is.
6. *De gevolgen voor de natuurwaarden* - Een aanvraag voor de genoemde vergunning moet worden getoetst aan de mogelijke negatieve significante effecten voor (aangrenzende) gebieden die zijn aangewezen onder de Natuurbeschermingswet en in het kader van de Flora- en faunawet.

8.2

Keur Waterschap

De keur is een verordening voor de behartiging van de taken die het waterschap zijn opgedragen. De keur bevat gebods- en verbodsbepalingen ter bescherming van de functies van de waterlopen en waterkeringen binnen het beheersgebied van het waterschap. Hierbij wordt ook rekening gehouden met andere dan waterstaatkundige functies en streefbeelden, zoals landschap, natuur en recreatie ("brede kijk"). Zie Bijlage 21 Het Keur.

Keurontheffing

Het waterschapsbestuur kan op grond van artikel 26 van de keur, ontheffing verlenen van de in deze keur gestelde gebods- en verbodsbepalingen. Aan een ontheffing kunnen beperkingen en voorschriften worden verbonden ter bescherming van de belangen verbonden aan het voldoen aan de doelstellingen behorend bij de waterhuishoudkundige functie van die wateren. De beperkingen en voorschriften kunnen mede strekken ter bescherming van de aan de waterhuishoudkundige functie verbonden andere belangen, indien en voor zover daarin niet is voorzien door een andere wettelijke regeling.

8.3

Economische uitvoerbaarheid

Algemeen

Bij de voorbereiding van een ontwerp voor een bestemmingsplan dient op grond van art. 3.1.6, eerste lid van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) onderzoek plaats te vinden naar de uitvoerbaarheid van het plan.

Exploitatieplan

Indien een bestemmingsplan een bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen bouwplan mogelijk maakt en het kostenverhaal niet anderszins is verzekerd, dient op basis van art. 6.12 Wro (tegelijktijd met de vaststelling van een bestemmingsplan) een exploitatieplan te worden vastgesteld. Onder aangewezen bouwplan wordt krachtens art. 6.2.1 Bro onder andere verstaan de bouw van één of meer woningen of andere hoofdgebouwen. Het exploitatieplan is de basis voor het doorberekenen van de verhaalbare kosten die de gemeente maakt om de aangewezen bouwplannen mogelijk te maken. Op basis van art. 6.2.4 Bro worden daartoe onder andere gerekend kosten van onderzoek en planvorming voor de bestemmingsplanherziening. Vanuit Bro zijn hieraan in art. 6.2.1a voorwaarden gesteld.

Als gevallen als bedoeld in art. 6.12 lid 2 Wro zijn gevallen aangegeven in art. 6.2.1a Bro. Besloten kan worden geen exploitatieplan vast te stellen, indien:

- het totaal der exploitatiebijdragen dat met toepassing van art. 6.19 van de wet, kan worden verhaald, minder bedraagt dan € 10.000,-;
- er geen verhaalbare kosten zijn als bedoeld in art. 6.2.4, onderdelen b tot en met f;
- de verhaalbare kosten, bedoeld in art. 6.2.4 onderdelen b tot en met f, uitsluitend de aansluiting van een bouwperceel op de openbare ruimte of de aansluiting op nutsvoorzieningen betreffen.

Dit bestemmingsplan voorziet niet in grootschalige (nieuwe) ontwikkelingen. Het plan maakt wel, via de bouwregels en binnenplanse afwijkingsmogelijkheden, in beperkte mate bouwplannen mogelijk. Het plangebied kan niet worden gezien als één exploitatiegebied, aangezien als exploitatiegebieden zijn te beschouwen de bestemmingsvlakken waar bouwplannen mogelijk zijn (bijvoorbeeld de agrarische bedrijfsbestemmingen). Er zijn dus in beginsel zoveel exploitatiegebieden als per bestemmingsvlak mogelijkheden worden geboden voor bouwplannen als bedoeld in art. 6.2.1 Bro. Per exploitatiegebied is vanwege de aard en schaal van de bouwplannen te verwachten dat sprake is van één van de situaties als bedoeld in art. 6.2.1a Bro. Er hoeft dan ook geen exploitatieplan te worden opgesteld.

Daarnaast kan bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheden een bouwplan ontstaan als bedoeld in art. 6.2.1 Bro. Bij de toepassing en vaststelling van deze wijzigingsbevoegdheden moet op dat moment nader worden bekeken hoe de uitvoerbaarheid is aangetoond. Hierbij kan sprake zijn van een geval als bedoeld in art.

6.2.1a Bro. Ook is mogelijk dat het kostenverhaal anderszins is verzekerd, bijvoorbeeld door middel van een anterieure overeenkomst. Zo niet, dan kan op dat moment vaststelling van een exploitatieplan aan de orde zijn.

De kosten van het ambtelijk apparaat voor de begeleiding en toetsing van vergunningaanvragen worden door middel van leges gedekt.

Overige kosten, die verder uit dit plan kunnen voortvloeien, zijn planschadekosten. Deze zijn op voorhand niet uit te sluiten. De gemeente zal daarom bij iedere aanvraag bezien of er planschade ontstaat. Indien dit het geval kan zijn, zal met de belanghebbende aanvrager een overeenkomst worden gesloten, zoals bedoeld in art. 6.4a van de Wet ruimtelijke ordening. Daarmee kan worden voorkomen, dat de gemeenschap de planschadekosten moet betalen, die gemaakt worden in het belang van de aanvrager.

Conclusie

Aan de uitvoering van dit bestemmingsplan zijn voor de gemeente dan ook geen kosten verbonden. Aangezien de te verhalen kosten onder art. 6.2.1a Bro vallen is het niet noodzakelijk een exploitatieplan voor het buitengebied op te stellen. Kosten kunnen worden verhaald door het heffen van leges en het maken van private afspraken per geval. Dit is geoorloofd, omdat voldaan wordt aan art. 6.2.1a Bro. Een verdergaande toets ten aanzien van de financieel-economische uitvoerbaarheid is niet noodzakelijk.

8.4

Handhaving

De gemeentelijke overheid is verantwoordelijk voor de handhaving van het bestemmingsplan. Het doel is om situaties die in strijd zijn met de planregels tegen te gaan. Handhaving omvat verschillende activiteiten. Zo zal controle en toezicht plaats moeten vinden om te constateren of er overtredingen bestaan. Vervolgens zal in veel gevallen getracht worden om met overleg een einde te maken aan de overtreding. Als dit niet lukt, zullen specifieke handhavingsmiddelen worden toegepast zoals bestuursdwang. Het legaliseren van een overtreding of het gedogen van een overtreding valt niet onder handhaving.

8.4.1

Preventieve handhaving

Preventieve handhaving heeft als doel om op voorhand overtreding van het bestemmingsplan te voorkomen. Voor een doelmatige handhaving van een actueel bestemmingsplan dient aan een aantal (algemene) voorwaarden voldaan te worden:

Voorlichting

Duidelijkheid verschaffen over de inhoud en de doelstellingen van het bestemmingsplan. Hiervoor zijn voor de bewoners en ondernemers in het buitengebied inloopbijeenkomsten georganiseerd, zijn er nieuwsbrieven verschenen en zijn belangstellenden geïnformeerd over de bestemmingsplanprocedure.

Klachtenregistratie

Door toepassing van een (geautomatiseerd) klachtenregistratiesysteem kunnen de binnengekomen klachten worden geregistreerd. Bijvoorbeeld door het halfjaarlijks opstellen van een trendrapport kan inzicht verschaft worden hoe vaak een bepaald soort klacht voorkomt. Door verbeteracties kunnen in de toekomst klachten vermeden worden.

sToezicht

Structurele controle in het veld heeft consequenties voor de inzet van personeel. Er zal tijd beschikbaar moeten worden gesteld voor regelmatige controles in het buitengebied. In dit kader kan een afstemming tussen ruimtelijke orderings- en milieucontroles mogelijk worden gemaakt door het geïntegreerd opstellen van een handhavingprogramma. De buitendienst ambtenaar dient herkenbaar te zijn, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van speciale kleding of een auto met opschrift van de gemeente.

Financiële maatregelen

Financiële maatregelen zoals de verplichting extra legeskosten te betalen als pas achteraf een vergunning wordt aangevraagd of het verbinden van legeskosten aan de afgifte van een gedoogbeschikking kunnen een gunstig effect hebben. De mogelijkheden hiervoor worden nader uitgezocht.

Heldere lijn

Door een eenduidige lijn te brengen in de gedragingen van de gemeente, kan het optreden tegen overtredingen gemakkelijker gemotiveerd worden. Er ontstaat meer draagvlak voor het bestemmingsplan, omdat op gelijke wijze tegen gelijke gevallen wordt opgetreden.

8.4.2

Repressieve handhaving

Handhaving kan plaatsvinden door publiekrechtelijk, privaatrechtelijk of strafrechtelijk optreden. Deze vormen van handhaving zijn repressief van karakter. Hiermee wordt bedoeld dat de gemeente middelen heeft, waarmee zij naleving kan afdwingen of tegen normafwijkend gedrag correctief kan optreden. De repressieve handhavingmiddelen worden hierna kort beschreven.

Publiekrechtelijke handhaving

Deze vorm van handhaving bestaat uit het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een dwangsom. Bestuursdwang omvat het doen wegnemen of herstellen van hetgeen in strijd is met de te handhaven regels of verplichtingen die uit de regels volgen. Dit houdt meestal in, dat illegaal gebouwde bouwwerken worden afgebroken en illegaal gebruik van gronden en opstallen wordt beëindigd. Het kan ook gaan om het beletten van een overtreding; in dat geval heeft een aanzegging tot bestuursdwang een preventieve werking. Voordat tot bestuursdwang wordt overgegaan moet sprake zijn van een volledige belangenafweging van het belang van de overtreder tegen het openbare belang.

Privaatrechtelijke handhaving

Een overheidsorgaan kan slechts in bepaalde gevallen privaatrechtelijk optreden in geval van een overtreding van een bestemmingsplan. Bij deze vorm van handhaving moet sprake zijn van een privaatrechtelijke relatie tussen de overheid en de burger. Dit kan het geval zijn doordat het overheidsorgaan eigenaar is van grond of gebouwen, als een privaatrechtelijke overeenkomst bestaat bij verkoop of erfpacht of als sprake is van een jegens de overheid onrechtmatige daad. Hierbij moet het belang van een overheidsorgaan geschaad worden; het enkel overtreden van een voorschrift is niet voldoende.

Strafrechtelijk optreden

In een bestemmingsplan is de strafbaarstelling opgenomen met daarbij de strafmaxima. Het strafrecht wordt als laatste middel in handhaving gezien; het bestuursrechtelijke optreden heeft de voorkeur.

Hoofdstuk 9 Inspraak en overleg

9.1 Inspraak

Het voorontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Haaksbergen heeft vanaf 10 september 2009 voor een periode van zes weken ter inzage gelegen. Een ieder kon in deze periode een inspraakreactie indienen. Ook zijn in deze periode inloopbijeenkomsten georganiseerd.

De resultaten van deze inspraakprocedure zijn in een aparte nota weergegeven, samen met de overlegreacties uit paragraaf 8.2. Daarbij is ook aangegeven of de inspraak heeft geleid tot aanpassing van het plan. Zie Bijlage 22 Nota Inspraak en Overleg.

9.2 Overleg

Het bestemmingsplan is in het kader van het overleg ex artikel 3.1.1. Bro ook toegezonden aan de bevoegde instanties met de mogelijkheid om een reactie in te dienen. De resultaten van deze overlegprocedure zijn in een aparte nota weergegeven, samen met de inspraakreacties uit paragraaf 8.1. Daarbij is ook aangegeven of de overlegreacties hebben geleid tot aanpassing van het plan. Zie Bijlage 22 Nota Inspraak en Overleg.

10 mei 2012.

Eindnoten

1. Waterschappen Groot Salland, Reest en Wieden, Regge en Dinkel, Rijn en IJssel en Velt en Vecht.

